

✧ **ACTA** ✧

VAN DE SYNODE

... DER ...

Christelijke Gereformeerde Kerk

... IN ...

AMERIKA,

Gehouden te

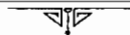
GRAND RAPIDS, MICHIGAN

... IN ...

1896.

VERHAAR & KEUKELAAR, DRUKKERS,
GRAND RAPIDS, MICH.

ACTA DER SYNODE

.. VAN DE ..

Christelijke Gereformeerde Kerk IN AMERIKA.

GEHOUDEN TE GRAND RAPIDS, MICH.,

Juni 17 tot 31, 1896.

EERSTE ZITTING.

Woensdagmorgen, 17 Juni, 1896.

ARTIKEL 1.

In de aangekondigde ure des gebeds op den avond vóór de Synode, ging de vorige Præses, Ds. K. Kuiper, voor, die sprak over Philipp. 2: 21, en den zegen des Heeren over de te houden vergadering inriep. Den volgenden morgen vergaderden de onderscheiden Afgevaardigden in het Theol. Schoolgebouw, waar ZEw. de samenkomst opent met te laten zingen Ps. 133: 1, 3 en voor te gaan in gebed. Daarna leest hij 1 Cor. 13, en spreekt de vergadering, als volgt, een hartelijk welkom toe:

*Wel Eerw. Broeders-Leeraren en Eerw. Broeders Ouderlingen,
Afgevaardigden naar deze Synode; Zeergel. Heeren,
Hoogleeraren aan onze Theol. School, Prae-adviseurs
op onze vergadering:*

Het is mij eene aangename taak u het welkom te mogen toeroepen aan den morgen van dezen dag. Met blijdschap en dank aan God, zie ik zoovele aangezichten van hen, die met mij voor ongeveer twee jaren ook hier in Synode vergaderden, met enkele broeders, die thans de plaats van anderen innemen.

Toch is de blijdschap niet onvermengd, als we ons herinneren de namen van onderscheidene broeders, die de vorige Synode met ons vergaderden, maar thans niet meer zijn. In de twee jaren, die sedert onze laatste Synode verlopen zijn, heeft de Heere meer dan ééne scheure gescheurd onder ons. Niet slechts zijn er van onze oude strijders gevallen, ook van onze jongere broeders zijn er afgelost; wij zouden zeggen: te vroeg ontruikt. Maar neen, wij willen aanbidden en zwijgen. Wij weten, dat de Koning Zijner kerk regeert, en Hij vergist zich niet.

Toch noemen we met weemoed de namen van onze bedaagde broeders *R. T. Kuiper* en *J. Y. De Baun*; ook die van onzen jeugdigen Br. *G. A. De Haan* — allen leden onzer laatste Synode. Maar ook onze bejaarde Br. *A. Van Houten*, onze jongere Br. *P. Bakker*, medebedienaren des Evangelies; en onze veelbelovende Br. *G. Berkhof*, door onze Synode benoemd als leeraar aan onze Theol. School, zijn ons ontvallen gedurende die twee jaren.

Een zestal namen, die bij ons in gezegend aandenken blijven, maar die ons met weemoed, doch ook met verbubbelden ernst onze taak doen aanvaarden in deze ure.

Bij dit getal voegen zich nog de namen onzer Em. Predikanten *W. Coeling* en *I. J. De Baun*. Waarlijk een groot getal uit onzen betrekkelijk kleinen kring. Als uit hunne graven klinkt een stem ons tegen: weest standvastig, onbewegelijk, altijd overvloedig in het werk des Heeren!

Mijne broeders! Vangen we onzen arbeid aan, en zetten we die voort in het gezicht van dood en graf, in het licht van het Woord onzes Gods en van de eeuwigheid.

Ik las, ter opening onzer vergadering, u het schoone woord van Paulus voor uit zijn brief aan de Corinthen, dat wij kunnen noemen: een Lofzang op de Liefde. Vele en verschillende gaven schonk God door Zijn Geest aan en in de gemeente, zoo leerde Paulus. Gaven van wijsheid, van kennis, van profetie,

van krachten, van geloof, van velerlei talen Al die gaven en krachten, hoe uitnemend ook, moeten echter door de liefde gewijd en geheiligd worden. Zonder die liefde zou men met die gaven nog niet meer dan een klinkend metaal en luidende schel zijn. De liefde moet alle deze wijden, heiligen, aan hunne bestemming doen beantwoorden. Al de gaven en krachten, vroeger genoten, zijn ten deele en zullen te niet gedaan worden. De liefde echter vergaat nimmermeer. En nu is het wel waar ook geloof en hoop blijven, maar zelfs onder de heilige trits van de drie Christelijke deugden die blijven, is de liefde de meeste. Zij toch is het meest onbaatzuchtig. Zij zoekt zichzelf niet. Zij maakt ons het meest aan God gelijk; in haar schittert weer het beeld van God in ons. Geloof en hoop zoekt ge te vergeefs in God; maar liefde is niet slechts in God, maar *God is Liefde*.

In den geest der liefde worde dan ook onzen arbeid aangevangen, voortgezet en voleindigd. Wijden wij onze gaven van kennis, van wijsheid en welsprekendheid aan de zaak des Heeren, — maar in den geest der liefde.

Dan zullen wij elkander verstaan en verdragen; want de liefde is lankmoedig en goedertieren. Dan zullen wij elkander niet benijden; want de liefde is niet afgunstig. Dan zullen wij zelf nederig en billijk zijn in onze voorstellen; want de liefde is niet opgeblazen, en zij handelt niet ongeschiktelijk. Dan zullen wij niet in toorn ontsteken, noch andere broeders van kwade bedoeelingen verdenken; want de liefde wordt niet verbitterd en denkt geen kwaad. Dan zullen we ons niet schuldig maken aan het kwaad waartegen wij gisteravond waarschuwden; want de liefde zoekt zichzelf niet. Dan zal ons samenzijn ons tot verkwikking en zaligheid zijn, en dan zullen we op Gods nabijheid mogen rekenen. Want het is goed dat broeders ook samenwonen, en waar liefde woont, daar gebiedt de Heere den zegen, en het leven tot in eenwigheid.

Liefde echter laat zich niet gebieden. Liefde kunnen we maar niet onszelf geven. Zij is eene gave van God. God zelf moet door Zijne liefde de liefde wekken in onze harten. Daarom vereenigen we ons in gebed tot Hem. — **GEBED.**

ARTIKEL 2.

De lastbrieven worden ingediend en afgelezen. Er blijkt uit, dat afgevaardigd zijn de volgende Broeders :

Door de Classis GRAND RAPIDS.

PRIMI.

Ds. L. J. Hulst,
Ds. J. H. Vos,
Ds. J. Post,
Ds. P. Ekster,
Ds. J. Noordewier,
Oud. W. Brink,
Oud. S. S. Postma,
Oud. B. DeGraaf,
Oud. A. Van Bree,

SECUNDI.

Ds. E. Van der Vries,
Ds. S. I. Van der Beek,
Ds. W. R. Smidt,
Ds. G. Broene,
Ds. E. Broene,
Oud. T. Kort,
Oud. J. Bolt,
Oud. E. Hekman,
Oud. C. Jonker.

Door de Classis HACKENSACK.

PRIMI.

Ds. J. C. Voorhis,
Ds. J. N. Trompen,
Ds. J. A. Westerveld,
Oud. J. S. Westerveld,
Oud. S. I. Verdon.

SECUNDI.

Ds. H. Iserman,
Ds. G. A. Harring,
Ds. E. Van den Berge,
Oud. H. J. Demorest.
Oud. A. D. Westerveld.

Door de Classis HOLLAND.

PRIMI.

Ds. K. Van Goor,
Ds. J. Groen,
Ds. H. Van Hoogen,
Ds. A. Keizer,
Oud. J. W. Garveling,
Oud. D. W. Mokma,
Oud. A. Lannink.

SECUNDI.

Ds. A. Wieland,
Ds. G. Hoeksema,
Ds. G. G. Haan,
Ds. P. Schut,
Oud. C. De Koster,
Oud. G. De Witt,
Oud. J. Timmerman

Door de Classis IOWA.

PRIMI.

Ds. H. Bode,
Ds. E. Breen,
Ds. J. Gulker,
Ds. W. Heyns,
Ds. J. Manni,

SECUNDI.

Ds. C. Bode,
Ds. J. Plesscher,
Ds. E. Bos,
Ds. G. Hofker,
Ds. J. H. Schultz,

Ds. H. Potgeter,	Ds. S. Broekstra,
Ds. J. Wijngaarden,	Ds. H. Beets,
Oud. E. Ammerman,	Oud. H. Benning,
Oud. A. Blik,	Oud. L. DeVries,
Oud. J. Van der Haak,	Oud. D. Hessing.
Oud. A. Heinen,	Oud. B. DeJager,
Oud. T. B. Van der Hoek,	Oud. A. Kleinhuizen,
Oud. L. Overberge,	Oud. C. Frericks.

Door de Classis MUSKEGON.

PRIMI.

Ds. J. B. Hoekstra,
Ds. J. I. Fles,
Ds. H. Van der Werp,
Oud. F. Kniphuizen,
Oud. W. Korfker,
Oud. G. Vlasma,

SECUNDI.

Ds. G. D. DeJong,
Ds. H. Walkotten,
Ds. J. Van der Werp,
Oud. C. Van Zanten,
Oud. M. Trap,
Oud. M. Van den Bosch.

Door de Classis HUDSON.

PRIMI.

Ds. E. R. Haan,
Ds. P. Kosten,
Oud. D. Hoek,
Oud. A. Van den Est.

SECUNDI.

Ds. R. Drukker,
Ds. P. Van Vlaanderen,
Oud. A. Struik,
Oud. A. Kievit.

Door de Classis ILLINOIS.

PRIMI.

Ds. K. Kuiper,
Ds. L. Van Dellen,
Ds. M. J. Marcusse,
Oud. J. H. Boswinkel,
Oud. P. Schoon,
Oud. C. L. Clousing.

SECUNDI.

Ds. P. Van Vliet,
Ds. J. Riemersma,
Ds. J. Robbert,
Oud. S. Dekker,
Oud. A. Buining,
Oud. L. Bere.

Al de Primi afgevaardigden zijn tegenwoordig, behalve D. W. Mokma, uit de Classis Holland; Ds. H. Potgeter, uit de Classis Iowa; J. H. Boswinkel en P. Schoon uit de Classis Illi-

nois, voor wien respectievelijk in de plaats gekomen zijn: C. De Koster, Ds. C. Bode, S. Dekker en A. Buining.

De Lastbrieven worden aangenomen en goedgekeurd. Mede zijn tegenwoordig als adviseerende leden, de H.H. Docenten der Theol. School: H. Beuker, G. E. Boer, en G. Hemkes.

ARTIKEL 3.

Verkiezing van een Moderamen. Benoemd worden: tot Praes. Ds. A. Keizer; tot Vice-Praes. Ds. J. Manni; tot Scriba Ds. J. B. Hoekstra en tot Adjunct Scriba Ds. W. Heyns.

De aftredende Praes. wenscht den nieuwbenoemden 's Heeren hulp en zegen toe.

ARTIKEL 4.

Ds. K. Kuiper sluit deze zitting, na het zingen van Ps. 81:1, met dankgebed.

TWEEDE ZITTING.

Woensdagnamiddag.

ARTIKEL 5.

De Praes. opent deze zitting, na het zingen van Ps. 119:3, met gebed. Daarna houdt hij, als inleiding tot zijn arbeid, een korte toespraak tot de vergadering. Hij betuigt, het gewicht der taak hem opgelegd ten zeerste te gevoelen, en hoopt daarom, dat men hem die last zooveel mogelijk zal verlichten, temeer wegens de moeilijke zaken waarvoor de Synode geplaatst wordt. Hij wijst er op, de leiding des Heeren noodig te hebben, en dat de onderlinge liefde betracht worde.

Vervolgens leest hij de "Openbare Verklaring," hetwelk door de vergadering staande aangehoord, en met een plechtig "ja" beantwoord wordt.

ARTIKEL 6.

De Praes. benoemt Ds. J. N. Trompen tot tolk voor de Engelsch sprekende leden, en Ds. H. Van der Werp alszoodanig ten behoeve der Afgevaardigden van de U. P. Church.

ARTIKEL 7.

Besloten wordt, de zittingen te houden 'svoormiddags van 8-11:30; 's namiddags van 2-6 uur; met een kwartier pauze in elke zitting.

ARTIKEL 8.

Voor het nazien der notulen worden benoemd de Leeraren P. Ekster en J. Wijngaarden.

ARTIKEL 9.

De Praes. leest een schrijven in betrekking tot Rev. J. W. Marcusson, Superintendent der Chicago Hebrew Mission, die gaarne een oogenblik in het belang dier Zending wenscht te spreken.

Besloten wordt, dien broeder daartoe gelegenheid te geven tegen het einde dezer zitting.

ARTIKEL 10.

Er wordt ter kennis der vergadering gebracht, dat de broeders afgevaardigden der U. P. Church Vrijdag te verwachten zijn.

Besloten wordt, om vooraf de zaak met genoemde kerk te bespreken, dat bepaald wordt op Donderdagmorgen.

ARTIKEL 11.

Besloten, om dezelfde wijze van werken te volgen als de vorige Synode (Acta '94, art. 10). Eene Commissie wordt daartoe door den Praes. benoemd, om Commissiën van Prae-advies aan te wijzen, voor de verschillende rubrieken van het Agendum, waarvoor nog geen vaste Commissiën bestaan. De vier leden dezer Commissie zijn: Ds. H. Bode, Oud. J. W. Garvelink, Ds. J. Post en Ds. J. Marcusse.

ARTIKEL 12.

De Praes. stelt aan de orde het verzoek van Classis Iowa, Agendum, Rubr. XII, punt 1, luidende:

De Classis verzoekt de Synode kennis te nemen, van een Duitsche berijming der Lofzangen achter de Psalmen, door een onzer leeraars bewerkt, en indien ze hare goedkeuring kan wegdragen, toestemming te geven, dat ze in onze Duitsche gemeenten mogen

gezongen worden, en de daartoe, door de Classis benoemde Com. de uitgave bezorge.—*Classis Iowa.*

Besloten, dit op te dragen aan de Docenten H. Beuker en G. Hemkes, die daarover zullen rapporteeren.

ARTIKEL 13.

Komt in behandeling Rubr. XIII van het Agendum, luidende:

CLASSIE-SPLITSING.

Ofschoon de bezwaren, inzonderheid voor het Westersch-Binnenlandsche Zendingsveld diep gevoelend, meent de Classis toch der Synode een splitsing in twee Classen te moeten voorstellen, in dezer voege:

a. Een Classis welke den naam van Classis ACKLEY zou kunnen dragen, bestaande uit de gemeenten:

Ridott	Pease	Lincoln
Bunde	Wellsburg	Emdem
Ackley	Prinsburg	Parkesburg
Avon	Meservey	George
Wright	Baldwin, thans Ill.	Friesland, Minn.

b. Een Classis, die als Classis Iowa bekend blijve, bestaande uit de overige gemeenten.

Dit verzoek wordt toegestaan, met dien verstande, dat de Gem. Baldwin, thans ressorteerende onder de Classis Illinois, zal uitspreken, even als de Classis Illinois, of ze in het gemaakte ontwerp van Iowa genoeg nemen. Omtrent de Gem. Prinsburg zal de Classis Iowa handelen.

ARTIKEL 14.

Aan de orde wordt gesteld, Rubr. XII van het Agendum, punt 3, luidende:

De Synode spreke zich uit, wat te doen met zulke Candidaten, die meer dan eens, niet slaagden in hun Classicale examen.—*Classis Grand Rapids.*

Er wordt besloten hierop niet in te gaan.

ARTIKEL 15.

In behandeling komt Rubr. X, luidende:

EED TEGEN DE SIMONIE.

De Synode schaffe den eed tegen de Simonie af, en stelde er voor in de plaats, de plechtige belofte, dat men zich in zake "beroeping"

door Gods voorzienigheid zal laten leiden, en met heiligen ernst en nauwgezetheid van geweten handelen.—*Classis Muskegon.*

De eed tegen de Simonie worde opgeheven.—*Classis Holland.*

De Synode schaffe den eed tegen de Simonie af, en stelde daarvoor in de plaats, de plechtige belofte, in zake de beroeping, zich door de Voorzienigheid Gods te laten leiden en met nauwgezetheid en teederheid van geweten te handelen.—*Classis Illinois.*

Besloten, die Eed af te schaffen op grond van onkerkelijken oorsprong, en dat hij herinnert aan toestanden, die de onze niet zijn.

ARTIKEL 16.

Aan de orde wordt gesteld, Rubriek XIV, luidende:

HET KERKELIJK JAARBOEKJE.

a. De Synode zorge voor een juiste bewerking van het Jaarboekje onzer Kerk.

b. Zij wekke de gemeenten ernstig op, om telken jare eene juiste opgave te doen van het aantal harer huisgezinnen, enz.

Besloten, dat de Synode de *Gemeenten* opwekke tot nauwkeurige opgave der Statistiek, en de *Commissie van Uitgave* tot nauwkeurige bewerking.

ARTIKEL 17.

Aan de orde wordt gesteld, Rubriek XII, bladz. 19, punt 3, luidende:

De Clasis stelt de Synode vóór, te laten drukken: Attestaties, Lastbrieven, Classicale Diplomas en "Blanks" voor Incorporatie van gemeenten.—*Classis Iowa.*

Dit voorstel wordt niet aangenomen. Evenwel geeft dit voorstel aanleiding om te wijzen op het moeilijke om "permits" te verkrijgen voor predikanten en studenten, vooral daaruit vloeiende, dat er geen bepaald persoon is, die, namens de Kerk, officieel met de "Railroad Companies" handelen kan.

Besloten wordt, daartoe Rev. Riemersma, D. D. van Chicago te benoemen, deze eene schriftelijke aanstelling te bezorgen, en ter vergoeding der kosten jaarlijks \$20 uit de algemeene kas te geven.

ARTIKEL 18.

De Commissie voor Commissiën van Prae-advies is gereed en rapporteert als volgt:

a. Voor Tuchtzaken: Ds. K. Van Goor, Oud. F. Kniphuizen, Ds. E. Breen en Ds. K. Kuiper. Voor Ds. Van Goor, afwezig zijnde, wordt Ds. H. Van Hoogen aangewezen. Te rapporteeren Vrijdagnamiddag.

b. Voor afvaardiging ter Synode: Ds. J. C. Voorhis, Oud. D. Koek, Ds. J. H. Vos, Ds. H. Van der Werp, Ds. W. Heyns. Maandagnamiddag.

c. Emigratie-belangen: De Leeraren C. Bode, E. R. Haan en M. Marcusse. Dinsdagvoormiddag.

d. Varia (pag. 18): De Leeraren P. Kosten, J. Noordewier en J. Manni. Dinsdagnamiddag.

e. Varia (pag. 19): Ds. Groen, Oud. S. S. Postma, Ds. J. N. Trompen en Ds. J. Gulker. Dinsdagnamiddag.

f. Doopleden-aangelegenheden: De leeraren H. Van Hoogen, L. Van Dellen, J. Post en J. I. Fles. Woensdagvoormiddag.

g. Protesten: Ds. J. H. Vos, Ds. J. Wijngaarden, Oud. E. Ammerman, Ds. K. Van Goor, Ds. J. I. Fles en Ds. W. Heyns. Woensdagvoormiddag.

ARTIKEL 19.

De Commissie voor het nazien der notulen dient haar rapport in. De vergadering gaat tot de behandeling dier artikelen over:

a. Art. 11. Besloten omtrent rapporteurs van nieuwsbladen niets te bepalen.

b. Art. 47 vergel. met art. 60. Reiskosten der Afgevaardigden. Op besluit der Synode benoemt de Praes. één uit iedere Classis, die de onkosten zijner Classis aan den algemeenen Penningmeester, J. Noordewier, opgeve. De benoemden zijn: voor Iowa, Ds. J. Wijngaarden; voor Grand Rapids, Oud. A. Van Bree; voor Hackensack, Ds. J. N. Trompen; voor Muskegon, Oud. F. Kniphuizen; voor Illinois, Ds. M. Marcusse; voor Hudson, Ds. P. Kosten; voor Holland, Ds. J. Groen.

c. Aangaande Art. 119 spreekt de Comm. daar genoemd uit, gereed te zijn en op morgen verslag van haar werk te kunnen geven.

d. Aangaande Art. 129—eigendommen van de kas der Hei-

denzending—wordt gezegd, nog geene gelegenheid tot verkoop daarvan gevonden te hebben.

e. Omtrent Art. 150 wordt uitgesproken, dat die zaak getrouw uitgevoerd is.

ARTIKEL 20.

Aan Rev. Marcusson wordt het woord gegeven, die ongeveer aldus spreekt:

“Ik betuig mijne blijdschap op deze vergadering te mogen spreken in het belang van Gods oude bondsvolk. Hoeveel heeft het niet geleden! Dan, vroeger in Spanje vervolgd bood Nederland hun een toevluchtsoord, en Amerika opende voor hetzelfde hare poorten in de jongste vervolging van Rusland. In Chicago inzonderheid vonden ze eene schuilplaats. Voor acht jaren begonnen eenige vrienden onder de Joden in Chicago het Evangelie te brengen. Er vormde zich eene Commissie, de “Chicago Hebrew Mission” genoemd, die zich ten doel stelt, zonder eenige kerkelijke kleur, den Jood bekend te maken met Christus. Die Zending vraagt hulp en gebed van het volk Gods. Dat de Joden het Evangelie behoeven, verstaan we. Ik vraag geen hulp voor mijzelf, maar voor den Jood, die Christus verwierp. De Commissie voor dat werk werkt zonder belooning te vragen. Zij tracht zoo zuinig mogelijk te werk te gaan, om alle onnoodige uitgaven te besparen. Thans heeft ze een drietal arbeiders. Te kleine kracht voor een getal van ongeveer 60,000 Joden in Chicago. Mijn hart bloedt als ik nog zooveel van het oude volk Gods verstoken zie van het Evangelie. Daarom roep ik de hulp uwer kerk in, gelijk die bereid reeds van hare gaven daarvoor afstond. Ook verzoek ik de hulp ter verspreiding van een drie-maandelijks blad, “The Jews Era” genoemd. Israël toch is op het nauwst verbonden aan de Christelijke kerk; immers “de zaligheid is uit de Joden.” Zij hebben Christus verworpen, maar zij zullen Hem toch eenmaal aanbidden. Men helpen dan mede den Jood tot Christus te brengen.”

Hij eindigt met de erkentelijkheid voor de vergunde gelegenheid tot spreken.

ARTIKEL 21.

Ds. Voorhis spreekt Rev. Marcusson op verzoek van den Praes. een woord van dank toe, betuigende o. a. dat genoemde Zending ons hart en ons gebed heeft, dat, naar de Profetie, God

eens Zijne beloften aan Israël vervullen zal, en eindigt met den wensch, dat de Heere dat werk ten zegen doe strekken.

ARTIKEL 22.

Docent G. E. Boer wordt benoemd om een kort verslag van de werkzaamheden der Synode voor *De Wachter* in gereedheid te brengen.

ARTIKEL 23.

Op voorstel van Ds. J. C. Voorhis worden een drietal oudere broeders benoemd, teneinde eenige resolutiën samen te stellen in betrekking tot de sinds de vorige Synode overleden Leeraren, en deze ter gedachtenis op te nemen in de notulen. Daartoe verkozen: Ds. L. J. Hulst, Ds. J. H. Vos en Ds. J. C. Voorhis.

ARTIKEL 24.

Oud. A. Buining sluit deze zitting, na het zingen van Ps. 119: 83, met dankgebed.

DERDE ZITTING.

Donderdagvoormiddag.

ARTIKEL 25.

Ds. J. Manni opent deze zitting met te laten zingen Ps. 86: 6 en voor te gaan in gebed.

ARTIKEL 26.

De notulen worden gelezen en na eenige verbeteringen goedgekeurd.

ARTIKEL 27.

De Praes. stelt aan de orde de vereeniging met de U. P. Church. De daartoe door de vorige Synode benoemde Comm. (Acta '94, art. 140a) leest de hoofdzaken voor van het door haar ontworpen rapport, eerst in het Hollandsch, toen in het Engelsch. (Zie Bijlage I). Er wordt besloten het voorstel der Commissie tot basis van bespreking te nemen. Na breedvoerige discussie wordt bepaald de zaak ter tafel te leggen tot eerst de Afgevaardigden der U. P. Church zijn gehoord.

ARTIKEL 28.

Het rapport der Binn. Zending wordt aan de orde gesteld. (Zie Bijlage V). Na hetzelfde gehoord en besproken te hebben, wordt besloten de zaak ter tafel te leggen, en eene Comm. te benoemen van drie personen, die met de bestaande Comm. voor genoemde Zending handele, om de Synode in deze zaak met Prae-advies te dienen. De Praes. benoemt de leeraren: E. Breen, E. R. Haan en P. Ekster.

ARTIKEL 29.

De Praes. leest een schrijven van de Gemeente Noordeloos, inhoudende:

- a. Vrijstelling van interest van onderscheidene fondsen, waaruit de Gem. geld geleend had, en van betaling aan de Theol. School, beide voor één jaar, om daardoor in staat te zijn de kerk te verwen.
- b. Aanzoek om \$200 subsidie uit de Binn. Zendings Kas, om een leeraar te kunnen beroepen.

Besloten dit schrijven te verwijzen naar de Classis, waaronder Noordeloos ressorteert, dewijl deze zaken aldaar nog niet geweest zijn.

ARTIKEL 30.

Er wordt gelezen een brief van de Wed. Bandringa van Chicago, verzoekende, dat de Synode een weg wijze waarop zij tot het Heilig Avondmaal kan toegelaten worden, hetwelk haar ontzegd is, wegens verlating van haar tweeden man, waartoe zij echter recht meende te hebben.

Besloten, hierop niet in te gaan, dewijl deze zaak niet is behandeld op de Classis Illinois.

ARTIKEL 31.

Oud. D. Koek sluit deze zitting met dankzegging.

VIERDE ZITTING.

Donderdagnamiddag.

ARTIKEL 32.

Deze zitting wordt geopend door Ds. J. B. Hoekstra, na het zingen van Ps. 81 : 12, met gebed.

ARTIKEL 33.

De Com. voor de Zending onder de Joden brengt bij monde van Ds. J. I. Fles rapport uit, hetwelk, met dank voor den arbeid, wordt aangenomen en goedgekeurd, en bepaald het in de Bijlagen op te nemen (zie Bijlage VII); terwijl de bestaande Comm. gecontinueerd wordt. Ook wordt deze Comm. opgedragen, met het oog op hetgeen Rev. Marcusson voor de Chicago Hebrew Mission van de Synode begeerde, genoemde Mission te berichten, dat onze Kerk meer met haar arbeid zou sympathiseeren, indien zij zich meer volgens kerkelijke lijnen bewoog.

ARTIKEL 34.

Aan de Comm. van Prae-advies voor de Binnenl. Zending wordt toegestaan de vergadering te verlaten, teneinde tijdig de Synode met haar rapport te dienen.

ARTIKEL 35.

Aan de orde wordt gesteld Rubriek IX, luidende :

KERKORDENING.

De Commissie, benoemd om deze Synode een Concept van nieuwe uitgaaf der Dortsche Kerkordening, met tusschen de artikelen gevoegde algemeene bepalingen onzer Synoden, te bezorgen, is met haren arbeid gereed, en hoopt het de Synode aan te bieden.—
De Commissie, en namens die J. H. Vos, Pres.

De Comm. hiervoor draagt het resultaat van haren arbeid de Synode over. Dewijl het manuscript van aanzienlijken omvang is, komt de vraag hoe men met het nazien te werk zal gaan.

Besloten, dat de Comm. ad hoc met het Moderamen en de Docenten het werk zullen nazien en daarna uitgeven.

ARTIKEL 36.

De Secretaris der Comm. tot vergrooting van *De Wachter*, Ds. A. Keizer, brengt rapport uit, hetwelk wordt aangenomen en goedgekeurd, luidende :

“AAN DE SYNODE!

Eerwaarde Broeders:

De Comm., door de Synode benoemd tot het drukken van *De Wachter* in vergrooten vorm, vergaderde den 26sten Juli,

1894, in het schoolgebouw. Ds. J. Noordewier werd tot Praes., Ds. A. Keizer tot Scriba aangewezen. Geopend wordt de vergadering met het zingen van Ps. 25: 2-en gebed door den Praeses.

Bij de opening der briefjes, die ingeleverd waren, bleek, dat de zeven volgende personen op het werk hadden ingeschreven:

W. Benjaminse en H. Holkeboer van Holland, Mich.

H. Verhaar, H. H. D. Langereis, J. B. Hulst, A. Nagelkerk en Hemkes, en H. Schuil; allen van Grand Rapids, Mich.

Voor 2000 exempl. van de te vergrooten *Wachter* wekelijks te drukken, en aan de inteekenaren te verzenden, was het bod van:

	Op papier als "De Wachter" thans is:	Als "De Nederlander":
W. Benjaminse	\$38 00	\$39 00 per week
H. Holkeboer	31 50	30 75 "
H. Verhaar	34 00	36 00 "
H. H. D. Langereis	34 50	36 00 "
J. B. Hulst	34 75	34 00 "
Nagelkerk & Hemkes	33 50	32 50 "
H. Schuil	39 00	"

Terwijl voor elk exempl. boven de 2000 door allen plm. 1 cent in rekening werd gebracht.

Nadat deze personen en hun bod besproken waren, komt het voorstel ter tafel om het den laagsten inschrijver te gunnen, hetwelk ondersteund en aangenomen wordt, temeer daar er van hem uitnemende getuigschriften voorhanden waren als letterzetter en als christen. Vóór dat men hem echter hiermeê in kennis stelt, besluit de vergadering met hem enkele bepalingen te bespreken, die niet in de oproeping waren uitgedrukt:

a. De advertentiën te plaatsen in de laatste kolommen van de 3e en 4e bladz. Alle advertentiën te plaatsen, die hem gezonden worden, tenzij van onzedelijken aard, of indien ze eenig persoon compromitteeren. Van de verschuldigde gelden der advertentiën van tijd tot tijd den administrateur kennis te geven, opdat deze ze inne.

b. De S. Schoollessen te drukken in Long Primer lettersoort.

c. Indien zijn werk niet bevalt, dat de Comm. zich het recht voorbehoudt hem te eeniger tijd te ontslaan.

d. Zooveel mogelijk te zorgen, dat de exemplaren ongeschonden worden ontvangen.

e. Bij de keuze van een nieuw kopstuk voor "De Wachter" zich te onderwerpen aan den Praes. en Scriba der vergadering.

Hierop wordt Mr. H. Holkeboer binnen geroepen, met hem deze zaken besproken, waarin hij zich wel kan laten vinden, en hem het drukken en verzenden van "De Wachter" gegund, 4 bladz. van 18x24 duim, wekelijks 2000 exempl., op papier als waarin thans "De Nederlander" verschijnt, voor \$30.75 per week. Voor elk exempl. boven de 2000, 1 cent per week. Ook de verzending naar Nederland is hierin begrepen, mits het getal niet boven de 80 gaat; voor elk exempl. daarboven 1 cent per week voor verzending. Alles nader en breeder omschreven in het contract, dat onderteekend is door Mr. H. Holkeboer eenerzijds, en den Praeses en Scriba dier vergadering anderzijds.

Nadat de vergadering den Praes. en Scriba last gegeven had, een kopstuk voor "De Wachter" te accepteren, en het contract in gereedheid te brengen, en uit naam der vergadering door wederzijdsche onderteekening te bekrachtigen, was er niets meer te verhandelen, en werd de vergadering gesloten met dankzegging bij monde van Prof. Beuker.

J. NOORDEWIER, Praes.

A. KEIZER, Scriba.

Grand Rapids, Mich., 26 Juli, 1894."

ARTIKEL 37.

Dezelfde Comm., door het Curatorium tot Comm. van toezicht benoemd, stelt voor:

a. *De Wachter* niet te vergrooten.

b. Te trachten meer ruimte te verkrijgen door (1) de Sabbat-schoolles apart te drukken, en daarvan één exemplaar in elke *Wachter* te voegen, met dien verstande, dat het copierecht eigendom der Kerk blijve; maar den drukker verlof gegeven worde het te exploiteeren. Vermits deze aparte uitgave \$6.50 per week moet kosten en de drukker voor het privilege \$4.00 per week daarvan aan de kerk teruggeeft, zoo zijn de meerdere onkosten voor *De Wachter* daaraan verbonden \$2.50 per week voor 5000 exemplaren der S. S. les, en van elke 1000 meer 80 cent ten bate der kas. (2) De correspondentien er uit te laten. (3) De vierde bladz. zeven kolommen druks te doen bevatten.

c. Verder adviseert de Comm. om Ds. K. Kuiper als bewerker der S. S. les aan te houden en Br. Holkeboer als drukker te bestendigen.

Een en ander ontlokt drukke discussie. Eindelijk besloten dit voorstel ter tafel te leggen, tot bericht ingewonnen is van Br. Tanis te Paterson, op welke voorwaarden hij de S. S. les zou willen drukken tot de a. s. Synode, en wekelijks 2300 exemplaren toe te zenden aan den uitgever van *De Wachter*, en mede op welke voorwaarden hij die les zou willen drukken in 't Engelsch.

ARTIKEL 38.

Den Praes. wordt ter hand gesteld een schrijven van een vrouw uit Englewood, Ill., dat in handen der Comm. voor protesten gegeven wordt.

ARTIKEL 39.

De lastbrief der afgevaardigden van de U. P. Church wordt ontvangen en gelezen, en bepaald, dat tegen het einde dezer zitting deze Broederen het woord zal gegeven worden.

ARTIKEL 40.

Aan de orde wordt gesteld Rubr. I, luidende:

BINNENLANDSCHE ZENDING.

De Classis overtuigd, dat de Holl. Chr. Geref. Kerk, door de leiding der voorzienigheid Gods en het bestuur van den Koning der Kerk, een eigenaardige roeping heeft te vervullen jegens de verstrooide en geestelijk verwaarloosde Nederlanders in dit groote land, oordeelt:

a. Dat zij hare voornaamste krachten, na in eigen onderhoud, behoorlijk te hebben voorzien, te wijden heeft aan de Binnenlandsche Zending.

b. Dat zij, om aan deze hare dure en heilige roeping ook maar eenigszins te kunnen voldoen, zeker wel een vijftal Zendingleeraars, verdeeld onder de respectieve Classen, in het veld diende te hebben.

c. Dat deze arbeid echter, niet van een zekere Commissie moet uitgaan, maar door de Classen dient ter hand genomen te worden.

d. Dat zij daarom de Kerk, in Synode saamgekomen, voorstelt, dezen arbeid uit de handen der bestaande Commissie, van Binnenlandsche Zending, te nemen en over te dragen aan de Classen onder deze bepaling:

1. Dat de Classen zorgen voor het salaris der door haar beroepene Zendingleeraars.

2. Dat de noodlijdende Classen geholpen moeten worden, door die, welke geen — of geen voor haar voldoende aantal — Zendingleeraars in het veld hebben.

3. Dat het geld, uit laatst genoemde Classen gecollecteerd, voor de Binnenlandsche Zending, na aftrek van het traktement harer eigen Zending-leeraars, opgezonden worde aan eene door de Synode te benoemen Commissie van drie personen.

4. Dat deze Commissie zich in verbinding stelle met de Classicale Commissiën om te weten hoe de gelden onder de noodlijden- de Classen behooren te worden verdeeld.—*Classis Hudson.*

De Comm. van Prae-advies (zie Art. 28), brengt haar rapport uit, luidende:

Eerwaarde Broeders:

a. De Comm. beveelt het door de Board vervaardigde Reglement der Synode aan, waardoor letter c. en d. en de daarbij gevoegde cijfers 1-4 van de Instructie der Classis Hudson wegvallen.

b. De Board verzoekt volgens Art. 21 van genoemd Reglement, dat de Synode jaarlijks \$4,500 toezegge aan de Binnenlandsche Zending.

c. De Synode besluite jaarlijks \$50 toe te staan aan den Penningmeester voor den arbeid en de correspondentie aan dat werk verbonden.

d. De Synode geve de Board het recht zich te laten incorporeeren onder de Wet van Michigan.

P. EKSTER, Rapp.

Nadat eerst het Reglement gelezen en besproken is, wordt dit aangenomen en goedgekeurd, en daarna het geheele Advies der Commissie, punt voor punt, goedgekeurd.

ARTIKEL 41.

Nu wordt aan de Afgevaardigden der U. P. Church gelegenheid tot spreken gegeven. Ds. H. Van der Werp doet als tolk dienst.

Dr. W. W. Bahr neemt plaats op de "platform," de Synode staat op, en hij spreekt ongeveer als volgt de vergadering toe:

"Johannes Calvijn groet Johannes Calvijn; de Synode van Westminster groet de Synode van Dordt; de Westminster Geloofsbelijdenis groet de Nederlandsche Geloofsbelijdenis; de 34 artikelen groeten de Canones van Dordt; de kleine Catechismus groet de Heidelbergse Catechismus; de Afgescheiden Kerk van Schotland groet de Afgescheiden Kerk van Nederland, de Ver-

eenigde Presbyterische Kerk in Amerika groet de Hollandsche Christelijke Gereformeerde Kerk in Amerika.

De geschiedenis heeft lijnen getrokken, die de overeenkomst dier Kerken aanwijzen. Wat strijd voor de waarheid hebben beide gevoerd! En hoewel een verschillend volk, sprekende een verschillende taal, heeft men toch denzelfden Bijbel, dezelfde leerstellingen, in hoofdzaak dezelfde geformuleerde belijdenis, dezelfde geïnspireerde Bijbelsche Lofzangen. In dagen van beproeving werd door beide Kerken in schrifttaal gezongen: "God is een toevlucht voor de zijnen," en steeg het Lutherslied op: "Een vaste burcht is onze God." En ook als we gaan door de valleie des doods, zingen we samen: "Ik zal geen kwaad vreezen, want Gij zijt met mij."

De Kerken, die zooveel gemeen hebben, komen in dit uur samen, door de leiding der Voorzienigheid Gods. Zou het geen roeping wezen, dat deze Kerken in nader verband treden? Zullen ze niet samenwerken op velerlei gebied, om eindelijk ééne Kerk te vormen? Wijst de Heere dit niet kennelijk aan? Ik weet nauwelijks te zeggen, hoe men er toe gekomen is, om over en weêr elkanders Synodes te bezoeken. Dan, het gevolg daarvan is geweest, het aanstellen van Commissiën, om met elkander te spreken.

In het laatst van 1894 kwamen de beide Commissiën te Xenia saâm, en bevonden ze vereeniging voor dat oogenblik onuitvoerbaar te zijn, doch in hoofdzaak was er overeenstemming in het plan van samenwerking, en werd zelfs de basis daartoe, door onze Synode voorgeschreven, door uwe Commissie goedgekeurd.

Reeds wordt samenwerking gezien in den persoon van Br. Kruidenier, die met eere op ons Zendingsveld werkt. Ook zonden onderscheidene Gemeenten uwer Kerk milde gaven voor dat werk, waarvoor ik in naam der Kerk, die ik dien thans hartelijken dank betuig.

Mocht het voorstel ter vereeniging, waarin de Synode te Pittsburg zoo geredelijk toestemde, ook hier aangenomen worden, hoeveel te beter zou men elkander leeren kennen, hoeveel te meer kunnen arbeiden, en openbaring geven als het lichaam van Christus. Wij hopen dan ook, dat deze Synode haar amen uitspreke, op hetgeen onze Synode te Pittsburg omtrent de vereeniging te kennen gaf.

Vóór ik eindig, reflecteer ik op het in dezen morgen gelezen artikel voorkomende in één onzer kerkelijke bladen. Dat artikel wil zeggen, dat de U. P. Church niet getrouw is aan hare eigene beginselen. Ik moet toestemmen, dat er gevallen zich kunnen

voordoen, waarop aanmerking gemaakt worden kan. Maar ik gevoel behoefte om te verklaren, dat dit op zichzelf staande gevallen zijn, die niet op rekening der gansche kerk geplaatst kunnen worden. De schrijver van dat stuk had zijn naam vergeten wat zeker niet nobel was. In uwe Kerk zouden gelijksoortige gevallen zich kunnen voordoen, alleen maar om de Kerk verdacht te maken. U dankende voor de gelegenheid mij tot spreken gegeven, wensch ik de vergadering Gods hulp en zegen toe, ook in de handhaving der waarheid."

Na hem neemt Dr. A. H. Ohr het woord, die ongeveer als volgt de vergadering toespreekt:

"Ik ben wegens mijn Kerk geroepen, de groete aan deze Synode over te brengen, als broeders in Christus, die samen strijden. Een gemeenschappelijke strooming doet ons één zijn in het Christelijk leven. De zaak, die gij voorstaat, is de onze mede. Wij verheugen ons over uw voorspoed en bloei. Paulus wekte de gemeenten in Macedonië en Achaja op tot ijver en geloof in Christus. De discipelen van Jezus gingen en gaan van plaats tot plaats om Gods volk vertroosting te brengen, en hen door den band des geloofs meer te vereenigen. Geen verschil mag er tusschen twee Kerken bestaan in *leer* zoo overeenstemmend. De stoffelijke wereld maakt zich groot door twee zaken in practijk te brengen. nl., samenbinding en samenwerking. De Heere vraagt, dat die zaken ook op geestelijk gebied zullen toegepast worden. "Trekt uw krachten saâm," riep een generaal eens zijn strijders toe. Welnu, laten zoo de krachten saâmgetrokken worden door de Kerk des Heeren, om tegen den gemeenschappelijken vijand ten strijde te trekken. De kerken moesten staan, schouder aan schouder. Dan, helaas! men aanschouwt verbreking, die machteloosheid werkt. Er is te veel verschil tusschen de Kerk en de massa's. Het voorbeeld van Jezus moet gevolgd, en, om de wereld te toonen wie we zijn, Zijn woord behartigd: "dat ze allen één zijn, gelijk wij één zijn." Daarin ligt kracht in den strijd. En hoe getrouwer de kerk de *leer* handhaaft, des te bevorderlijker zal zij voor het Godsrijk zijn.

Laten allen, die de zaak des Heeren liefhebben, zich vereenigen voor den troon der genade. En wanneer de Kerk verheven zal worden tot hemelschen luister, dan zullen de straten van het nieuwe Jeruzalem van die eenheid volkomen getuige zijn.

Zij de Kerk op haar hoede, daar de tijden ernstig zijn. De vijand zoekt haar van alle zijden te bestoken, en op allerlei ge-

bied winste te behalen. Dat roept ons toe om niet te vertragen, maar moedig te strijden. Onze vaderen hadden *hun* werk, *wij* hebben het onze. De machten van het goede en kwade worden verdubbeld, zoodat vereenigde kracht in den strijd noodig is. Daarom moet men hand aan hand gaan, want daardoor zal het Koninkrijk Gods gebaat worden.

Nu, uwe vergadering is geliefd om 's Heeren wil, geëerd om nw zaak en kroon. Moge het ons gegeven zijn uwe vreugde te deelen, en te verdubbelen. Laat ons het Evangelie van Christus prediken, zóó, dat de vijand getuigen moet: "Ziet, hoe lief ze elkander hebben." En dit zal de wereld tot het geloof brengen, en openbaren, dat we discipelen van Jezus zijn.

Ik heb nog een enkel woord toe te voegen aan hetgeen door Dr. Bahr gezegd is. Ik woon in uwen Staat, en werk mede in den wijngaard des Heeren. In 1889 had in dezen Staat eene belangrijke scheiding plaats in onze Kerk. Tal van leeraren en leden verlieten de kerk. Zij konden zich niet vereenigen met de beginselen omtrent de behandeling van geheime genootschappen. Men heeft sedert getracht dit beginsel te blijven handhaven. En, al zijn we geringer in aantal geworden, wij zijn sterker in macht.

In naam dier Kerk wensch ik deze Synode Gods besten zegen toe."

De Praeses draagt aan Ds. Voorhis op, genoemde Broeders te bedanken voor hun hartelijk woord, en hen de groete onzer Kerk mede te geven, hetwelk door ZEw. uitgevoerd wordt.

ARTIKEL 42.

Deze zitting wordt door Dr. W. W. Bahr gesloten met dankgebed.

VIJFDE ZITTING.

Vrijdagvoormiddag.

ARTIKEL 43.

Ds. W. Heyns opent deze zitting met te laten zingen Ps. 119: 17 en voor te gaan in gebed.

ARTIKEL 44.

De notulen worden gelezen, en met enkele veranderingen, goedgekeurd.

ARTIKEL 45.

De Commissie voor de uitgave der “Kerkelijke Bepalingen” vraagt herziening van art. 35, op grond hiervan, dat verschillende bepalingen door haar belangrijk gewijzigd zijn, en het daarom noodig is, dat de Synode over het gewichtigste deel van haren arbeid, zelf oordeele en beslisse. De Synode oordeelt dit echter eer minder dan meer veilig, en wijst het verzoek van de hand.

ARTIKEL 46.

Er wordt gevraagd herziening van art. 40a. Men meent, dat met de aanneming en goedkenning van punt *a* van het rapport der Comm. van Prae-advies, het ontworpen Reglement voor de Binn. Zending nog niet goedgekeurd is. De Synode besluit echter niet tot herziening over te gaan, maar, vóór het Reglement in werking trede, hetzelfde ter goedkeuring de Classen zal voor gelegd worden, en het vóór dien tijd niet gedrukt worde.

ARTIKEL 47.

De Afgevaardigden der U. P. Church, door die Kerk benoemd om met deze Synode over vereeniging te handelen, zijn in de vergadering. Na lezing van hun lastbrief, stelt de Praes. de volgende orde van handelen voor, welke de Synode goedkeurt:

a. De Deputaten eerst het woord te geven. *b.* Daarna te vragen omtrent welke punten de Synode inlichting verlangt. *c.* Zoo men over en weer niet meer te vragen heeft, een woord van afscheid tot hen te richten. *d.* Daarna onze besluiten te nemen. *e.* Door de te continueëren Commissie hun dit besluit namens de Synode te doen toekomen.

ARTIKEL 48.

De Deputaten der U. P. Church zouden gaarne willen, dat de Synode zich uitspreke, of ze het voorstel hunner Kerk ter vereeniging kan aannemen of niet, teneinde zij, zoo dat niet kan, de bezwaren daartegen zoo mogelijk toelichten en opruimen. Nadat genoemd voorstel nog eens is gelezen, antwoordt de Synode eenstemmig, dat ze het niet aannemen kan.

ARTIKEL 49.

Aan Dr. J. McNaugher wordt nu het woord gegund. Hij spreekt als volgt ongeveer:

Mr. President, Vaders en Broederen!

Als afgevaardigde van de General Assembly der U. P. Church breng ik de kerkelijke groete onzer Kerk over tot deze Synode. 'En de overbrenging dier groete is iets meer dan een bloote beleefdheidsvorm. Zij is de uitdrukking van hartelijke toegenegenheid en liefde. Er is nauw verband tusschen ons. Hoewel van verschillende nationaliteit zijn er onderlinge punten van waardeering, en hebben we beide eerbiedwaardige voorvaderen. Onze Kerk staat in dit land vooraan, niet wat het getal betreft, maar in beginselvastheid en orthodoxie. Onze vaderen waren één in geloof, één in Christus, één in gevoelen. Wij hebben eene gelijke geschiedenis, die ons verbindt. Eén in leer, regeering, vervolging; vooral in belijdenis zijn we. Schotland had zijne afgevaardigden op de Synode te Dordt, die nwe belijdenis onderteekenden. Voortreffelijke Schotsche leeraars zijn op Nederlands scholen gevormd. Toen men in 1643 in Nederland samen was had men in 't oog de Calvinisten in Duitschland, Frankrijk en Nederland. Met betrekking tot de vorming van koloniën uit het moederland in Amerika is er mede overeenkomst. Beide Kerken hebben dezelfde afkomst (wat hun oorsprong aangaat) door verkeerdheden in de leer. Uwe Kerk maakte zich los van de bestaande Staatskerk in Nederland om die reden. Onze Kerk scheidde zich af van de Presbyterische Kerk in Schotland in de 17de en 18de eeuw, wegens losheid in leer, dienst en tucht.

En wat is de tegenwoordige verhouding der beide Kerken? Is er overeenkomst of verschil? Het antwoord kan gemakkelijk gegeven. In onze symbolen is weinig verschil, in kerkregeering evenmin. Wij houden ons aan de Westminster Belijdenis en Catechismus, waaraan de Kerk een dertiental artikelen toevoegde, die door de Westminster Theologen niet zoo breed uitgewerkt waren. Deze artikelen zijn:

- (1) Woordelijke inspiratie;
- (2) Het Eeuwige Zoonschap van Christus;
- (3) Het verbond der werken;
- (4) 's Menschen val en onmacht;
- (5) De natuur en uitgestrektheid der verzoening;
- (6) Toegerekende gerechtigheid;
- (7) Het aanbod des Evangelies;

- (8) Zaligmakend geloof;
- (9) Evangelische Bekeering;
- (10) Verlossing van de Wet als voorwaarde tot zaligheid;
- (11) Het werk des Heiligen Geestes;
- (12) Het Koningschap van Christus;
- (13) De suprematie van Gods Wet;

Het overige in die artikelen heeft betrekking op slavernij, geheime genootschappen, avondmaal, verbonden en psalmgezag. De symbolen onzer Kerk zijn: de Groote en Kleine Catechismus en de Westminster Belijdenis. De uwe: de Heidelbergsche Catechismus (zoo schoon, dat oog en scherper dan de mijne, slechts fonten kunnen vinden), de Nederlandsche Belijdenis en de Canones van Dordt. In alle dezen is zeer veel overeenkomst wat betreft de opvatting en uitdrukking van de waarheid der H. Schrift. Inzonderheid komt de overeenstemming uit in de vijf hoofdpunten van het Calvinisme, n.l. de onvoorwaardelijke verkiezing; de bijzondere verzoening; geestelijke onmacht; de onwederstandelijke genade; en de volharding der heiligen. Als een bijzonder bewijs van deze overeenkomst mag opgemerkt, dat in één onzer tijdschriften, waarvan Dr. W. W. Bahr langen tijd redacteur was, het motto is aangenomen: "Gewijd aan de Beginselen der Reformatie, zooals die voorgesteld werden door de Theologen van Westminster en Holland." Het mag dan gezegd, dat wij één zijn in leer, in avondmaalsbediening, en omtrent de behandeling van geheime genootschappen, terwijl wij beide evenzeer ijveren om alleen psalmen in onzen openbaren eeredienst te gebruiken. In kleinigheden mag verschil zijn, in hoofdzaak is eenheid. 't Is ons beide te doen om de beginselen der waarheid te handhaven, om de zonden in de Kerk te bestrijden. Zijn wij geen Broeders? Wie durft het ontkennen? De U. P. Church is dus eene echte navolgerster van de Kerk in Nederland. Op grond dier overeenstemming reiken wij u de broederhand toe, vertrouwend, dat die door u niet afgewezen zal worden.

Doch wij hebben heden nog een ander doel, dan algemeenheden uitspreken. Wij zijn samen om aan vereeniging bevorderlijk te wezen. Voor acht jaren reeds werd naar meerdere bekendheid getracht, ja, wij mogen vrij zeggen, gewenscht, en dat spoedig eene organische vereeniging mocht volgen. Ik ben afgevaardigd om daartoe op te wekken en mede te werken, om degenen, die op twee gedachten hinken, tot beslissing te brengen, en alle bezwaren zoo mogelijk uit den weg te ruimen. Laten we helder verstaan wat onze christelijke roeping in dezen is. Wat zou de Meester gebieden? Licht het niet in Zijn bede; "Vader, dat ze

allen één zijn, gelijk wij één zijn?" De waarheid eischt die vereeniging, opdat de Kerk, als het lichaam van Christus, zich daarvoor te duidelijker openbare. De Kerken, die zich kunnen vereenigen, zijn daartoe geroepen, moeten daarnaar streven. Dit is eisch. Dit wordt tegemoet gezien al vordert het arbeid. Maar de Kerken, die meenen afgezonderd te moeten leven, handelen tegen 's Heeren uitdrukkelijken wil. Voor beide genoemde Kerkengroepen is vereeniging alzoo een geboden plicht. Mogen, kunnen we gescheiden blijven, zonder ons aan de zonde van separatisme schuldig te maken? Hindernissen mogen genoemd, maar deze zijn zeker niet van onoverkomelijken aard, tenzij nationaal vooroordeel alle toenadering versperre.

Van ouds zijn we zoo nauw verbonden. Wij hebben de Waarheid van onzen Eenigen Koning ontvangen. Ik ken veel, dat de vereeniging aanmoedigt. Men zou elkander versterken, voor de leer gezamentlijk strijden, emigranten tot de waarheid leiden, de jeugdigen meer bij de waarheid doen blijven; het zou ons meer aanmoedigen voor de waarheid te strijden, en u, — ik veroorloof mij dit te zeggen — van eene wel wat afgeslotene, eene meer Amerikaansche Kerk doen worden, en dus uwen invloed naar buiten vermeerderen. Wij vormen eene niet onbelangrijke Kerk in Amerika. Wij tellen 950 leeraars en candidaten; ongeveer een even groot getal gemeenten; 120,000 leden; terwijl we het laatste jaar \$1,500,000 voor kerkdienst gebruikten.

De moeilijkheden zijn niet van overwegend bezwaar. Wij konden uwe Standaards, die we hoog eeren, als boeken van onderwijs gebruiken, en gij, wederkeerig, de onze. Uwe fondsen werden er niet door verminderd; uwe Theol. School er niet door vernederd, daar deze geheel voor rekening dezer bijzondere afdeeling der kerk blijven kan, gelijk al onze Inrichtingen voor onderwijs onder het toezicht der bijzondere Synoden staan. Door de vereeniging zou de verbinding met Nederland toenemen, de Inwendige Zending bevorderd worden, en de invloed op onze landgenooten in het algemeen vermeerderen.

Verder moet ik ook nog wijzen op eenig verschil dat bestaat. Het betreft het kerkgezag. Naar het voorbeeld der vaderen beperkt gij u tot het gebruik der Psalmen. De gezangen, die gij bezigt zijn als een erfstuk tot u gekomen. Toch zou, bij vereeniging, deze zaak onze correctie vragen, daar onze Kerk er bepaalt op staat, dat in den openbaren eeredienst alleen zal gebruikt worden, wat bepaald door God is voorgeschreven, meenende, dat afwijking van dit beginsel tot invoering van dwalingen leiden kan. Wij moeten zoo na mogelijk bij Gods Woord blijven.

Vraag 96 van uw Heidelb. Catechismus onderwijst dit mede, leerende, "dat God op geenerlei andere wijze vereerd mag, dan Hij in Zijn Woord bevolen heeft." Ook is er in het N. T. geheel geen bewijs, dat de Apostolische Kerk liederen gebruikte. Voor ons is hoofdzaak in dezen, niet de Inspiratie alszoodanig, maar het voorschrift des Heeren.

Deze zaak behoort wel in overweging genomen. Indien gij er toe komen mocht, om u met ons te vereenigen, dan is er geene zaak waarop mij meer nadruk leggen. De kerkregering is overigens aan uwe vrijheid gelaten. Toen beide commissiën vergaderd waren, hadt gij de uwe gemachtigd eene coöperatieve vereeniging voor te stellen, waarin beide Kerken geheel onafhankelijk van elkander bleven bestaan, maar slechts in sommige zaken zouden samenwerken. Onze Comm. betreunde het, dat er geen voorstel tot geheele vereeniging was, dan wij moesten uwe voorzichtigheid in dezen eerbiedigen. Na vele overwegingen en herhaalde correspondentie, die alle broederlijk waren, heeft onze Synode van 1895 een voorstel van gecoöpereerde vereeniging aangenomen, hetwelk uwe Synode ter overweging voorgelegd wordt. Het heeft inzonderheid betrekking op: leden der Kerk, Avondmaalstafel en samenwerking in Zending.

Nog wensch ik de aandacht te vestigen op de clausule uit punt d, "dat lidmaatsattesten over en weêr zullen aangenomen worden, met dien verstande, dat organische vereeniging duidelijk in het oog gehouden zal worden." Ik weet geene objecties hiertegen. Te eeniger tijd, bleek het voorgestelde plan onuitvoerbaar, kon men immers terugtreden. Geen kerk wordt daardoor gebonden. Waarom wij van onze zijde daarop dan zooveel nadruk leggen? Omdat onze Kerkorde geen leden van andere kerken tot het avondmaal toelaat, en onze leeraars daartoe geen recht hebben. Wij willen echter u die vrijheid vergunnen, indien er spoedige organische eenheid volgen mag. Doch, wij kunnen niet gebieden in dezen, de zaak moet na rijp beraad aanvaard worden.

Wij hopen en vertrouwen, dat uwe Synode ons voorstel aannemen kan, en nauwkeuriger kennis van elkander, onder de leiding der Voorzienigheid Gods, tot grootere samenwerking mag leiden.

En wat ook de uitslag moge wezen, wij zullen ons ten allen tijde verheugen in uw welvaart en bloei. Moge het Hoofd der Kerk u in deze vergadering leiden, en u met Zijn Geest overschaduwen.

U dankende voor uwe toegenegenheid, zien we met belangstelling uit wat ge zult doen, en zullen met genoegen het besluit

dezer Synode, om met ons te vereenigen, overbrengen aan onze Kerk. Mogen we die vereeniging wachten?"

Hij eindigt met zich bereid te verklaren op mogelijke vragen te antwoorden.

ARTIKEL 50.

Deze zitting wordt door Dr. J. McNaugher met dankzegging gesloten.

ZESDE ZITTING.

Vrijdagnamiddag.

ARTIKEL 51.

Docent G. E. Boer opent deze zitting, na het zingen van Ps. 84.: 5, met gebed.

ARTIKEL 52.

Tot Dr. McNaugher worden onderscheidene vragen gericht, die alle, of door hem, of door Dr. Bahr met de grootste bereidwiligheid en duidelijkheid beantwoord worden.

Er wordt gevraagd :

1. Of de geheime genootschappen kerkelijk worden uitgesloten.

Geantwoord wordt: Dat dit duidelijk omschreven is in de acta hunner laatste Synode, die men echter niet bij zich heeft.

2. Hoe handelt de Kerk in aanneming van leden in betrekking tot geheime genootschappen?

Antwoord: Hoewel men in dezen over de handeling van elke gemeente geen uitspraak kan doen, men verklaren kan, dat er van elken kerkeraad geëischt wordt, dat deze bij de aanneming van leden onderzoek doe, of men ook tot een geheim genootschap behoort. Dr. McNaugher verhaalt, hoe in zijne Classis, vijf of zes maanden geleden, in éene gemeente een tweetal vrijmetselaars gevonden werden. De kerkeraad behandelde die zaak, en ze deden afstand van de lodge. Ook wijst hij er op, hoe leden der Kerk, die voordeelge staatsambten konden bekleeden, dit weigeren, omdat ze daardoor genoodzaakt zouden worden bij een of ander geheim genootschap zich te moeten voegen; en dat dus daaruit blijkt, hoe de geest der Kerk tegen zulke vereenigingen is.

3. Staat de Kerk pal bij de Westminster'sche Belijdenis, en de vijf punten der leer?

Antwoord: Volkomen; die er van afwijkt wordt kerkelijk behandeld.

4. Worden ook leden met Arminiaansche beginselen aangenomen?

Antwoord: Aan hen, die tot de Kerk toetreden, wordt gevraagd of ze de leer der Kerk erkennen. Zoo neen, of ze genegen zijn zulks te doen, en daarbij wenschen te blijven.

5. Hoe is dit te rijmen met de gewoonte, die onder u heerschende schijnt, om kansels te verwisselen met Methodistische predikers?

Antwoord: De afgevaardigden getuigen, dat ze daarvan nimmer gehoord hadden. Indien zulks soms mocht geschieden, was dat geheel afhankelijk van broederlijke betrekking. Doel of beginsel der Kerk was het geenszins.

6. Erkent de U. P. Church geen hooge waardeering der Reformed Church?

Antwoord: Afgevaardigden worden naar de Synode dier Kerk gezonden. Dr. Campbell's woord, op hare Synode te Catskill gesproken, zal zeker, als specialist in de U. S. Kerkgeschiedenis, gezinspeeld hebben op de wording dier Kerk in dit land. Geenszins mag het als een officieel woord onzer Kerk aangemerkt worden.

7. Hoe staat het met de catechisatiën onder u?

Antwoord: Op de Sabbatschool wordt nu 20 minuten onderwijs in den "Kleinen Catechismus" gegeven, terwijl bij huisbezoek op kennis der waarheid wordt aangedrongen.

8. Gebruikt men onder u ook een vaste leidraad tot prediking van leerstellige waarheid, gelijk wij in den Heidelb. Catechismus bezitten?

Antwoord: Zoo iets bestaat niet. Vele leeraars bezigen de waarheden in den "Kl. Cat." vervat, om aan de hand daarvan leerstellige waarheden te prediken.

9. Doen de jongelieden, op rijper leeftijd gekomen, allen belijdenis, of leven er ook velen als Doopleden voort?

Antwoord: Regel is, dat allen belijdenis doen. Er zijn uitzonderingen, die betreurd worden. Die belijdenis doen, moeten ook ten avondmaal gaan. Bij onthouding daarvan wordt kerkelijk met hen gehandeld.

10. In welke verhouding staat de U. P. Church tot de algemeene vereeniging der Geref. Kerken?

Antwoord : De Kerk neemt daarin geen deel.

11. Welk standpunt neemt de Kerk in tegenover de "Christian Endeavor Societies?"

Antwoord : Zij plaatst zich daartegen, en houdt daarvoor "Young People Christian Unions."

12. Welke houding neemt de Kerk aan tegenover "Revival Meetings?"

Antwoord : Zij doet daarin niet mede. Op aanvraag der gemeenten worden echter wel Evangelisten van hun eigen Kerk gezonden, om over onderwerpen te handelen, die door den leeraar minder gepast behandeld kunnen worden.

13. Stelt de Kerk zich alleen tegenover Vrijmetselaars, of tegenover alle met eed verbonden genootschappen?

Antwoord : Dat laatste.

ARTIKEL 53.

Na deze breede interrogatie wordt besloten, den broederen minzaam en vriendelijk te bedanken voor hun gerekt geduld en heldere antwoorden. Ds. J. C. Voorhis wordt daartoe aangewezen, die ongeveer aldus het woord tot hen richt:

"In naam der Synode breng ik u onzen hartelijken dank voor uwe welwillendheid en vriendelijkheid heden betoond. Nog altijd heugt mij, hoe ik, op uwe Synode te Pittsburg vorstelijk ontvangen en behandeld ben. Een diepen indruk hebben in dit namiddaguur, uwe antwoorden op de gedane vragen, mij gegeven. Zij getuigden van oprechtheid en eerlijkheid, en dat het u om de eere Gods te doen is. De zaak der vereeniging is van het grootste gewicht. Het gaat niet over de Standards zoozeer, maar over de practijk inzonderheid. Hiermede druk ik zeker de gedachte der Synode uit. Dat gaf aanleiding tot de vele vragen, waarmede men u lastig viel, en die zoo helder en duidelijk beantwoord werden.

Strekke alles tot eere Gods. Moge ook onze Synode op de uwe vertegenwoordigd worden."

ARTIKEL 54.

Het besluit der Synode, uitgedrukt in art. 27 der notulen, wordt nu wederom opgenomen, n.l. om het voorstel der Comm. *ad hoc* tot basis van bespreking te nemen, luidende:

"De Synode gehoord hebbende het rapport van hare deputaten *ad hoc*;

Overwogen hebbende de adviezen der verschillende Classes op deze Synode vertegenwoordigd;

Gedachtig hoe onze Gereformeerde Vaders (zie onder anderen de Synode van Emden, 1571, art. II en III, en de Synode van Dordrecht 1618 19 sessie 162 IV) zulk eene kerkelijke correspondentie hebben beoefend;

Is van oordeel:

a. Dat zij het voorstel, zooals het aan de Generale Synode der United Presbyterian Church ten vorigen jare is ingediend en door deze is aangenomen, niet wel kan accepteren.

b. Dat zij desniettemin eene vereeniging met de U. P. C. in den zin van "kerkelijke correspondentie" zooals deze hiervoren door onze deputaten (except 4, letter f) in hun voorstel omschreven is op grond van onze onderlinge overeenstemming in belijdenis, kerkregering en practijk, van heeler harte begeert; ja dat zij zulk eene wederzijdsche erkenning en correspondentie van Gods wege plichtmatig acht; daargelaten of de beide kerken al dan niet goed vinden om ook op 't gebied van Zending samen te werken.

c. Dat zij zich de beslissing over het al dan niet samenwerken inzake de zending moet voorbehouden, totdat onze Kerk, hetzij op deze of op een latere Synode tot klaarheid zal gekomen zijn wat haar dezen aangaande staat te doen.

d. Dat het ten eerste te hopen is, dat onze U. P. Zusterkerk deze "kerkelijke correspondentie" en wederzijdsche erkenning—welke toch door onze gemeenschappelijke beginselen geboden is en voor niemand eenig bezwaar kan opleveren—op hare e. k. Generale Synode accepteren zal, waartoe wij haar bij deze dringend verzoeken.

e. Dat de Synode bij deze den arbeid van hare deputaten *ad hoc* behoort te honoreeren, maar ze tevens continueert, om het antwoord van onze Zusterkerk in ontvangst te nemen; om nadere inlichting, waar deze mocht verlangd worden, te verstrekken, en om andermaal van den uitslag dezer zaak op de e. v. Synode te rapporteren."

a. Dit voorstel wordt punt voor punt aangenomen, met deze wijziging, dat in punt b. achter het woord "practijk" gevoegd zal worden "in substantie."

b. Punt b verwijst naar een ander deel van het rapport, luidende:

"De wederzijdsche Commissiën van de U. P. Church en van de Holl. Christ. Geref. Kerk in Amerika, samen vergaderd te Xenia, Ohio, op Donderdag, 27 Dec., 1894, teneinde ingevolge de opdracht harer Synode met elkaar te beraadslagen over eene eventueele ver-

eeniging van beide bovengenoemde Kerken, hebben de eer het navolgende rapport aan de eerstkomende Synodale Vergaderingen dezer Kerken ter overweging en goedkeuring aan te bieden :

1. Daar deze beide Kerken, wat de leer en de regeering der Kerk, alsmede wat de toepassing van deze beide betreft, in substantie overeenkomen, achten wij het plichtmatig en nuttig, dat zij deze hare eenheid ook tegenover de wereld openbaren en elkander steunen.

2. Dat de dusgenoemde coöperatieve samensmelting—bij welke na de vereeniging maar één lichaam, niet met een *gelijkssoortige*, maar met *eenzelfde* belijdenis, eenzelfde kerkenorde, eenzelfde liturgie en met eenzelfde naam zou overblijven—ons om meer dan eene reden vooralsnog ongeraden schijnt.

3. Dat echter eene coöperatieve vereeniging (door de Vaderen “kerkelijke correspondentie” genoemd), bij welke iedere Kerk haar eigen kerkverband, belijdenis, kerkenorde enz. behoudt, maar bij welke tevens wederzijdsche erkenning en samenwerking, als van twee Gereformeerde zusterkerken in 't leven treedt, door ons gezamenlijk ten eerste wordt aanbevolen.

4. Dat deze laatstgenoemde vereeniging zich op de navolgende wijze moge belichamen:

a. Dat de e. v. Generale Synode van ieder dezer Kerken de belijdenisschriften der andere Kerk, ten blijkde dat ze deze als een Gereformeerde zusterkerk erkent, door haar moderamen laten onder teekenen. De aldus onderschreven exemplaren worden in het archief der respectieve Kerken gedeponeerd.

b. Dat beide Kerken, zoover tijd en gelegenheid dit toelaten, naar elkanders Generale Synoden deputeeren, en aan zulke deputaten zitting verleenen, met adviseerende stem.

c. Dat het, in voorkomende gevallen, aan de gemeenten van beide Kerken vrij zal staan om een leeraar of candidaat uit de andere Kerk te beroepen, die na aanneming van zulk een beroep, op dezelfde wijze als de kandidaten en leeraars der eigene Kerk worden bevestigd.

d. Dat wederzijds de lidmaatsattesten van de kerkeraden der eene door die der andere Kerk worden geaccepteerd en alzoo de kerkelijke tucht gerespecteerd blijve.

e. Dat over en weer de kansels en Avondmaalstafels ook voor leeraars en lidmaten der andere Kerk toegankelijk gesteld worden.

Van dit gedeelte worden de getallen 1, 2 en 3 onveranderd aangenomen. Van getal 4 wordt alles, behalve letter *d* aangenomen.

ARTIKEL 55.

Besloten te verdagen tot Maandagnamiddag te 2 uur. Ouderling Lannink sluit de vergadering met dankgebed.

ZEVENDE ZITTING.

Maandagnamiddag, 22 Juni, 1896.

ARTIKEL 56.

Deze zitting wordt door Ds. J. I. Fles, na het zingen van Ps. 68:13, met gebed geopend.

ARTIKEL 57.

De notulen worden gelezen en goedgekeurd.

ARTIKEL 58.

De presentielijst wordt gelezen. Er blijkt dat voor Ds. Van Goor, uit de Classis Holland, diens Sec., Ds. F. Wielandt in de plaats is. Uit de Classis Muskegon zijn voor Ond. F. Kniphuizen en W. Korfker diens Secundi C. Van Zanten en M. Trap aanwezig.

ARTIKEL 59.

De Comm. voor onderhandeling met de U. P. Church zegt, dat de Synode, naar het haar toeschijnt, het verworpen punt, hervat in getal 4, letter *d* (zie Art. 54), niet wel begrepen heeft, en vraagt daarom verlot de redactie daarvan toe te lichten, hetwelk toegestaan wordt en hierop neêrkomt:

“Hoewel wij niet afgeven en aannemen van attesten onder letter *d* van ons voorstel, natuurlijk niets anders konden beoogen, dan het afgeven en aannemen van attesten aan zoodanige lidmaten, die vertrekken naar eene plaats alwaar geene gemeente van het eigen kerkverband bestaat, maar wel eene gemeente van de corresponderende zusterkerk wordt gevonden (zooals na besliste afwijzing van “organische vereeniging” in één kerkverband, alleen maar mogelijk bleef), zoo heeft men toch ons voorstel in tegenover gestelden zin uitgelegd, alsof wij de kerkeraden wilden verplichten, om, met miskennis van eigen kerkverband en van eigen gemeenten, ook attesten af te geven aan leden, die binnen den kring der eigene gemeente blijven wonen, of vertrekken naar plaatsen, waar wel eene gemeente van het eigen kerkverband gevonden wordt. Eene Corinthische misstand, die binnen het eigen kerkverband niet eens behoorde gevonden te worden, laat staan bij kerken met welke men alleen maar in zusterlijke relatie staat. Daar gelaten, of onze, misschien wel wat al te korte formuleering

tot deze misvatting heeft aanleiding gegeven, zoo stellen wij echter de vergadering voor op dit punt terug te komen, en het dan aldus te lezen:

d. Dat de kerkeraden, des gevraagd, over en weêr attesten afgeven en aannemen, *aan* en *van* lidmaten, die vertrekken naar eene andere plaats, alwaar geene gemeente van het eigen kerkverband bestaat, maar wel eene van de corresponderende zusterkerk, zoodat ook in die gevallen, de uitgeoefende kerkelijke tucht gerespecteerd blijve, en de voorrechten van het kerkelijk leven kunnen genoten worden."

Men besluit dit aan te nemen, als eene aanvulling der leemte in letter *d* aanwezig.

ARTIKEL 60.

Er komt een voorstel ter tafel om het geheel in zake de betrekking tot de U. P. Church te herzien, aangezien in die zaak geene eenstemmigheid heerscht in de Synode. Genoemd voorstel luidt aldus:

a. Herziening van het geheel in die zaak. *b.* Het voorstel der Comm. ad hoc voorloopig onveranderd aan te nemen. *c.* Dat voorstel te verwijzen naar de respectieve kerkeraden en Classen (overmits deze niet genoegzaam met hetzelfde bekend zijn) opdat ze, na ernstige overweging, de volgende Synode met advies dienen; en *d.* dat de volgende Synode zich dan daarover nader nitspreke.

Dit voorstel wordt door de Synode aangenomen.

ARTIKEL 61.

De Praes. stelt aan de orde de Binn. Zending, tweede gedeelte van rubriek I, luidende:

De Synode overwege in allen ernst het Binnenlandsch Zendingswerk.

Teneinde de Zending onder ons eigen Hollandsch volk te bevorderen, leide de Synode het daarheen:

a. Dat de Classicale Kas Studenten, bij hunne opname, zich verbinden, dat ze, na volbrachte studiën, een eventueel beroep, voor deze zending op hen uitgebracht, te zullen aannemen.

b. Dat deze verbintenis zij, voor niet minder dan *een*, en niet meer dan *twee* volle jaren.

c. Dat ter tegemoetkoming in dezen moeilijken arbeid, hunne schuld, aan de Classicale Kas, voor ieder voljaar, dat ze deze zending dienen, met honderd dollars verminderd worde.

d. Dat dit laatste echter geen invloed mag maken op de gewone inkomsten als Binnenlandsch Zendeling-leeraars.—*Classis Grand Rapids*.

Besloten op punt *a* niet in te gaan, aangezien eene vroegere Synode daarover reeds afwijzend beslist heeft. De overige punten vervallen hiermede.

ARTIKEL 62.

Aan de orde wordt gesteld rubr. IV, luidende:

TUCHTZAKEN.

- 1 De Classis vraagt aan de Synode of in de gemeenten een ambtsdrager kan en mag geduld worden, die gescheiden is van zijne vrouw, om redenen liggende buiten Art. 139 Syn. Verh. 1894.—*Classis Hudson*.
- 2 De Synode overwege de begeerte van een lidmaat der gemeente Cleveland, aangaande de manier zijner wederopneming.—*Classis Grand Rapids*.
- 3
 - a. De Synode bepale dat onder de vragen, die bij de Censuur der Gemeente gedaan worden, ook gevoegd worde, de vraag: Of de Catechisaties geregeld gehouden worden.
 - b. Mogen man en vrouw, waar de man, met de vrouw van zijn overleden broeder gehuwd is, als leden der gemeente worden aangenomen.
 - c. Geldt, en zal gelden in onze Kerk moedwillige verlating als wettige grond van echtscheiding?
 - d. De Synode spreke zich uit, of een kerkeraad het advies van de Classis noodig heeft, om doopleden van de gemeente te verwijderen.
 - e. De Synode beslisse, of leden van de orde der Maccabeën, als leden der Kerk mogen geduld worden.—*Classis Holland*.
- 4
 - a. Whether the suspension of Elder in active service always carries with it a deposition from his office.
 - d. i.

Of de schorsing van een Ouderling, in de bediening, medebrengt, dat hij van zijn ambt afgezet wordt.—*Classis Hackensack*.

Bij monde van Ds. Van Hoogen brengt de Comm. van Prae-advies hierover rapport uit, luidende:

1. De Comm. moet het gevraagde in punt 1 ontkennend beantwoorden, als daarvoor in Gods Woord geen grond vindende.
2. De Comm., inlichting van Ds. Van den Heuvel en van Ds. K. Kuiper (lid van de Comm. inzake de afsnijding van br. F., benoemd op de Syn. van '92) ontvangen hebbende, raadt de Syn. om den kerkeraad te Cleveland te adviseeren als volgt:

Overmits de zonde, waarom br. F. van de gemeente afgesneden is, van dien aard was, dat het formulier van wederopneming te veel zegt in dit geval, zoo adviseere de Synode, dien broeder, na schuldbelijdenis in de gemeente, zonder het gewone formulier weder op te nemen.

3a. Geene nieuwe bepalingen worden in dezen gemaakt, maar de Synode wekke de Classen op, ernstig op de handhaving der Catechisatiën aan te dringen.

3b. In het algemeen moeten zulke huwelijken, als ongeoorloofd volgens de H. S. ontraden; echter worden de verschillende gevallen aan den kerkeraad overgelaten.

3c. Hierover een meerder- en minderheids-rapport.

(1) Meerderheids-rapport.

Hoewel de Comm. weet, dat op dit punt het gevoelen van beroemde mannen, en ook de practijk in de verschillende afdeelingen der Christelijke Kerk verschilt, oordeelt de Comm. dat onze Kerk blijve bij de practijk, die tot nog toe door ons gevolgd is, en moedwillige verlating geen grond van echtscheiding kan zijn, dewijl zij daarvoor geen gronden kan vinden in de H. Schrift.

(2) De minderheid oordeelt: dat er geen andere grond van echtscheiding mag gelden, dan die in 1 Cor. 7: 15 wordt aangegeven.

3d. De Comm. oordeelt, dat men met volwassen leden der gemeente, die nog geen belijdenis gedaan hebben, met lankmoedigheid zal handelen, maar zoo men meent ze te moeten schrappen, dan vooraf het oordeel der Classis te vragen.

3e. De Comm. oordeelt, dat de leden van de orde der Macabeën in de Kerk niet kunnen geduld worden.

4. De Comm. meent, dat er van schorsing van Ouderlingen in de D. K. O. geen sprake is, maar slechts van afzetting (zie Art. 79 D. K. O.), en adviseert dus op die zaak niet in te gaan.

H. VAN HOOGEN, Rapp.

Dit rapport wordt goedgekeurd, met dien verstande dat om trent 3c het meerderheids-rapport wordt goedgekeurd, en, dewijl daarin geen concreet geval uitgedrukt is, wordt besloten in verband daarmede de Instructie van Classis Holland te behandelen.

ARTIKEL 63.

Deze zitting wordt door Ouderling S. S. Postma met dankzegging geëindigd.

ACHTSTE ZITTING.

Dinsdagvoormiddag.

ARTIKEL 64.

Geopend door Ds. J. C. Voorliis, na het zingen van Ps. 122:3, met gebed.

ARTIKEL 65.

De notulen worden gelezen, en na eenige verbeteringen, goedgekeurd.

ARTIKEL 66.

Men gaat over tot de behandeling van punt 3c (zie art. 62), en de Instructie van Classis Holland, luidende:

Classis Holland, met Classis Iowa gecorrespondeerd hebben de over de echtscheiding van Ds. E. Bos, en zich over de uitspraak van Classis Iowa bezwaard gevoelende, verzoekt de Synode in dezen uitspraak te doen.

De Comm. van Prae-advies merkt op daarover geen definitief voorstel te kunnen geven. Zij kan zeggen, dat de Classis Iowa betwijfelt of de Classis Holland recht had, die zaak ter Synode te brengen, daar zij de correspondentie met Iowa afbrak. De Comm. begeert toch, dat deze zaak hier behandeld worde.

Na eenige discussie, waarin ook Holland hare redenen aan geeft voor hare handeling, besluit de Synode tot behandeling dier zaak over te gaan. De Synode vergadert daartoe in Comité Generaal.

ARTIKEL 67.

Oud. A. Van den Est sluit deze zitting met dankzegging.

NEGENDE ZITTING.

Dinsdagnamiddag.

ARTIKEL 68.

Door Ds. L. Van Dellen met gebed geopend, na het zingen van Ps. 81:12, en door Oud. G. Vlasma met dankzegging gesloten.

TIENDE ZITTING.

Woensdagvoormiddag.

ARTIKEL 69.

Geopend door Ds. C. Bode met te laten zingen Ps. 119: 3, en gebed.

ARTIKEL 70.

De notulen worden gelezen en goedgekeurd.

ARTIKEL 71.

Aan de orde gesteld, rubr. VIII, luidende:

AFVAARDIGING TER SYNODE.

Whether an equal representation of all the Classis is not preferable to the present system.

d. i.

Of eene gelijke afvaardiging van al de Classen niet te verkiezen zou zijn boven het tegenwoordig systeem?—*Classis Hackensack.*

De Synode kome terug op Art. 143, Syn. '94, en bringe de afvaardiging naar de Synode in overeenstemming met Art. 47-50 D. K. O.—*Classis Hudson.*

Mocht de Synode opnieuw verandering van afvaardiging naar de Synode noodig achten, de Classis heeft er vrede meê indien slechts de D. K. O. gehandhaaft blijft.—*Classis Iowa.*

De Synode bepale, dat voortaan de afvaardiging ter Synode, om onregelmatigheid te vermijden, naar het zielental in iedere Classis geschiede.—*Classis Muskegon.*

De afvaardiging ter Synode ontvange andermaal een wijziging, en nu een zoodanige, dat iedere Classis het getal deputaten — zoo mogelijk Leeraars en Ouderlingen evenveel — bepale, naar het getal der belijdende leden.—*Classis Grand Rapids.*

De Synode, regule de kerkelijke bijeenkomsten zoo, dat ze ingedeeld worden in Particuliere en Algemeene Synoden—*Classis Grand Rapids.*

De afvaardiging naar de Synode geschiede voortaan naar het zielental der Classis.—*Classis Illinois.*

RAPPORT DER COMM. VAN PRAE-ADVIES.

Eerw. Broeders:

De Comm. van Prae-advies voor de Rubriek "Afvaardiging naar de Synode," heeft de eer uwe vergadering het volgende voor

te leggen. Volgens het Agendum begeeren drie Classen, hetzij zielental of het getal belijdende leden tot basis van afvaardiging gesteld te hebben, en de drie andere verlangen of uitdrukkelijk gelijke afvaardiging, of dringen eenvoudig aan op eene afvaardiging naar de D. K. O.

Uwe Comm. besloot de Synode te adviseeren:

1. Er zij voortaan gelijke afvaardiging van de verschillende Classen.

2. Het getal voor iedere Classis worde bepaald op 6, n.l. drie Leeraars en drie Onderlingen.

Zij doet dat op deze gronden:

Alleen eene gelijke afvaardiging acht zij in overeenstemming met de beginselen van Gereformeerd Kerkrecht, want:

a. Dit kerkrecht is het niet eigen de individuen te tellen, maar met gemeenten of kerken en kerkeraden te rekenen.

b. Dit kerkrecht wil geen heerschappij van den een over den ander; niet van groote gemeenten over kleinen, dus ook niet van groote classen over kleinen.

c. Ook is het dat kerkrecht niet eigen rijkere en meer betalende gemeenten of classen voorrechten te geven boven armere en minder betalende. Het eischt gelijkheid.

d. In Art. 50 der D. K. O. is dan ook het beginsel van gelijke afvaardiging duidelijk uitgesproken.

Eene afvaardiging naar zielental of getal belijdende leden echter:

a is met genoemde zaken in strijd;

b heeft dan ook geen voorbeeld in heel ons kerkelijk leven. Geen waarlijk Gereformeerde Kerk is er ooit toe overgegaan. Wij zouden de eerste zijn.

c Zou leiden tot een meten met twee maten. Men zou kleine gemeenten het recht geven hetzelfde getal ter Classis af te vaardigen als groote; maar niet kleine Classen recht geven evenzoo te handelen bij afvaardiging naar de Synode.

Ten aanzien van het getal meende uwe Comm. dat van zes te moeten noemen, omdat dan de Synode ongeveer denzelfden omvang behield als zij nu heeft, en dit haar raadzaam scheen.

Dan bevat deze rubr. nog het voorstel omtrent verdeling der kerkelijke bijeenkomsten in Particuliere en Algemeene Synoden.

Uwe Comm. meent, dat de omstandigheden daarvoor nog niet rijp zijn, en adviseert dit voorstel ter tafel te leggen, tot de volgende Synode.

W. HEYNS, Rapp.

Vóór dit rapport in bespreking komt, wordt een minderheids-rapport gelezen, dat zeer sterk aandringt op afvaardiging naar Zielental. Het wordt eerst behandeld, doch niet aangenomen.

Het meerderheids-rapport wordt daarna goedgekeurd.

ARTIKEL 72.

Rubriek XI, luidende:

EMIGRATIE BELANGEN.

De Synode benoeme iemand, die, zoodra er weér emigratie van eenige betekenis mocht komen, de landverhuizers bij hunne aankomst in New York behulpzaam te zijn.—*Classis Muskegon.*

De Synode benoeme een geschikt persoon, die, bij meer toene-mende emigratie, de landverhuizers bij hunne aankomst behulpzaam zij.—*Classis Illinois.*

Prae-advies der Com., als volgt:

Weleerw. Vaders:

Uwe Comm. van Prae-advies inzake “Emigratie” is van oordeel:

a. Dat de Synode deze zaak legge in de handen der Comm. voor de Binn. Zending, die reeds in haar rapport er op wees, dat zij, indien mogelijk, een Zending-leeraar plaatsen wil in New York City.

b. Dat deze Commissie zich in contact stelle met de Classi-kale Commissiën van Hackensack en Hudson om te overleggen op welke wijze de belangen der Duitsche en Nederlandsche emi-granten, en de zending onder de verstrooide Nederlanders, het beste kunnen worden behartigd.

ENNO R. HAAN, Rapp.

Dit rapport wordt goedgekeurd.

ARTIKEL 73.

Rubriek XIIa, bladz. 18, punten 2 en 4:

De Synode geve, met het oog op de niet overal gelijke toepas-sing van Art. 38, D. K. O., een duidelijk advies, hoe ze wensch dat dit Art. worde opgevat.—*Classis Hudson.*

De Classis verzoekt de Synode de zaak van Kandidaat D. in be-handeling te nemen, en daarover uitspraak te doen.—*Classis Iowa.*

De Comm. van Prae-advies brengt rapport uit bij monde van Rev. J. Manni, als volgt:

Uwe Comm. nam inzage van wat op bladz. 18 van het Agendum wordt aangewezen.

Aangezien het eerste punt over “de Lofzangen in het Duitsch” reeds door de Synode in handen eener Comm. is gegeven, en punt 3 reeds door de Synode behandeld is, zoo heeft de Comm. hierover niets te rapporteeren. Dus blijven haar slechts twee punten over; n.l.: van Hudson over Art. 38 D. K. O., en van Iowa over Kandidaat Dapper.

1. Het artikel van de Classis Hudson:

Uwe Comm. werd ter kennis gebracht door Hudson's afgevaardigde, dat de vraag alleen de laatste helft van het art. betreft, luidende: “En waar het getal van de Ouderlingen zeer klein is, zullen de Diakenen mede tot den kerkeraad mogen genomen worden.”

Ofschoon het ambt der Diakenen wel meer van stoffelijken aard is, adviseert uwe Comm. toch, dat de Diakenen wel stemrecht in alle zaken op de kerkerads-vergaderingen kan gegeven worden, aangezien onze kerkeraden gewoonlijk klein zijn, en men ook met de practijk te rekenen heeft.

Dit wordt goedgekeurd.

Vóór het volgende gedeelte van het rapport betreffende Kandidaat Dapper gelezen en behandeld wordt, vergadert de Synode in Comité Generaal.

ARTIKEL 74.

Oud. Van der Hoek sluit deze zitting met dankzegging.

ELFDE ZITTING.

Woensdagnamiddag.

ARTIKEL 75.

Docent H. Beuker opent deze zitting, na het zingen van Ps. 25: 2, met gebed.

ARTIKEL 76.

In behandeling komt Rubr. XIIIb, bladz. 19, punten 1, 2 en 4, luidende:

Er worde op aangedrongen door de Synode, dat de \$6,000, die in 1890 door Grand Rapids zijn beloofd voor het Theol. Schoolgebouw, worden betaald.—*Classis Holland,*

De Synode herinnere er nog eens aan, dat de aangenomene naamsverandering, (Art. 26, Syn. Versl. '94), voortaan meer in acht dient genomen te worden in het kerkelijk spraakgebruik, b. v. in "De Wachter," het Synodaal verslag, de huishoudelijke "bepaling" enz.—*Classis Iowa*.

Do not the present needs of the Church in general require more attention to be given to English preaching?

d. i.

Zouden de tegenwoordige behoeften van de Kerk niet eischen, dat de aandacht meer gevestigd werd op de Engelsche prediking?—*Classis Hackensack*.

De Comm. van Prae-advies, bij monde van Ds. J. Groen, rapporteert als volgt:

a. Aangaande de nog openstaande schuld, in 1890 door de stad Grand Rapids beloofd, adviseert de Comm.:

1. Dat de Synode zich uitspreke, dat de personen, die zich tot borg stelden, meenende, dat de stad Grand Rapids wel \$6000 zou betalen, niet iets onbillijks verwacht van al die gemeenten.

2. Indien echter de gemeenten in Grand Rapids niet aan die billijke verwachting wenschen te voldoen, moet de onbetaalde som van de borgen worden geëischt.

3. Wanneer echter de betaling niet terstond kan geschieden (hetzij door Grand Rapids of door de borgen) dan verzoeken de Synode dat dan toch van nu aan de Interest van die som door de schuldenaars worde betaald, en doelmatige securiteit worde gegeven.

b. Aangaande Art. 26 der Synodale Acta van '94 adviseert de Comm.:

Dat de velerlei onnadenkende nalatigheid in dezen het noodig maakt, dat de Synode er op wijze, om meer in overeenstemming met genoemd art. te handelen.

c. Met het oog op de vraag van Classis Hackensack, adviseert de Comm.:

De Synode wijze er op, dat er zeker op sommige plaatsen behoefte bestaat aan Engelsche prediking; dat er echter *nog meer* behoefte bestaat om door velerlei bearding in de Engelsche taal, het jonge volk, dat den weg der Amerikanisatie opgaat, voor Gereformeerde prediking in het Engelsch vatbaar te maken.

J. GROEN, Rapp.

In betrekking tot punt a wordt opgemerkt, dat de bedoelde

borgen zijn : Ds. J. H. Vos, L. Benjamins, Wm. Brink, J. Smit-
ter en J. Ten Haaf. Ook herinnert de Comm. nog, dat hare be-
doeling is : het onbetaalde van de \$6000 moet betaald worden.

Dit rapport wordt in zijn geheel goedgekeurd, met dien ver-
stande, dat aan punt c nog toegevoegd wordt : “Indien ergens
Engelsch behoefte blijkt, handele de kerkeraad naar zijne wijs-
heid.”

ARTIKEL 77.

De Comm. van Prea-advies voor Rubr. V., “Theologische
School,” bestaat uit de volgende personen : Ds. J. Noordewier,
Ds. E. R. Haan, Ds. E. Breen, Oud. J. W. Garvelink, Ds. J.
N. Trompen, Ds. H. Van der Werp, Ds. L. Van Dellen. Te
rapporteeren Vrijdagmorgen, 26 Juni.

ARTIKEL 78.

Oud. J. S. Westerveld sluit deze zitting met dankzegging.

TWAALFDE ZITTING.

Donderdagvoormiddag.

ARTIKEL 79.

Geopend door Ds. H. Van Hoogen, na het zingen van Ps.
95 : 1, met gebed.

ARTIKEL 80.

De notulen worden gelezen en goedgekeurd.

ARTIKEL 81.

Besloten om, als naar gewoonte, wat in Comité is behandeld
niet op te nemen in de gedrukte handelingen.

ARTIKEL 82.

Er wordt een voorstel aangenomen van dezen inhoud : “De
Synode verklaart elk der vijf borgen aansprakelijk voor een vijfde
gedeelte van het nog onbetaalde der \$6000, indien de gemeenten
der stad Grand Rapids zich geheel onttrekken.

ARTIKEL 83.

Br. Dapper verzoekt de Synode, nadat deze over zijn zaak in comité gehandeld had, eene vraag te mogen doen, hetwelk hem toegestaan wordt. Zij houdt in :

1. Hij wil gaarne, dat gelezen worde voor de Synode een schrijven van de vereenigde kerkeraden te Vriesland en Overijsel, Dak., waarin over zijn persoon geoordeeld wordt.

2. Hij verzoekt een afschrift te mogen hebben van hetgeen omtrent hem besloten is.

3. Daar hij geene middelen heeft, en in de gemeenten waar hij werkt, van de geringe opbrengst der collecten niet kan leven, verzoekt hij de Synode om ondersteuning.

Besloten : Dat het eerste en tweede hem toegestaan wordt, en omtrent het derde (a) dat Br. Dapper zijne kosten voor de terugreis opgeve aan den Algemeenen Penningmeester J. Noordewier; en (b) dat ondersteuning toegekend worde aan Vriesland en Overijsel, Dak., uit de Kas der Binnenl. Zending, mits die gemeenten zelve op redelijke wijze het hunne doen.

ARTIKEL 84.

De Comm. der Binnenl. Zending wijst op de moeilijkheid waarin ze geraakt door het genomen besluit omtrent het Reglement (zie Art. 46). Gaarne zou ze zien, dat men het ten minste tot de volgende Synode in werking mocht geven, zóó, dat elke Classis in dien tijd gelegenheid heeft hare aanmerkingen te maken, en die ter Synode te brengen. Dit wordt goedgekeurd.

ARTIKEL 85.

Aan de orde wordt gesteld, Rubr. XV, luidende:

DOOPLEDEN AANGELEGENHEDEN.

De Synode zette hare reformatie, omtrent volwassene doopleden, verder door.—*Classis Grand Rapids.*

a. De Synode schrappe Art. 60 en 61 van de algemeene bepalingen.

b. Zij wijzige Art. 62 dier bepalingen aldus: Volwassene, die nog tot geen belijdenis des geloofs komen en weigeren het onderwijs bij te wonen.—*Classis Illinois.*

De Comm. van Prae-advies rapporteert als volgt:

De Comm. benoemd inzake “Doopleden-aangelegenheden,” heeft het volgende te rapporteeren:

a. Met het oog op het eerste oordeelt de Comm., dat de Synode niet verder kan gaan, dan de bepaling der Synode van '94, Art. 34.

b. Omtrent het tweede adviseert de Comm., dat Art. 60 en 61 van de Algem. Bep. geschrapt worden.

c. In betrekking tot het derde — Art. 62, alinea 4 — oordeelt uwe Comm. het goed, dat de gevraagde wijziging plaats vinde.

H. VAN HOOGEN, Rapp.

Het advies der Comm. omtrent punt *a* wordt goedgekeurd. De Synode besluit het advies betreffende *b* en *c* ter tafel te leggen, om te zien welke verandering dienaangaande aangebracht is in de nieuwe uitgave der Kerkelijke Bepalingen.

ARTIKEL 86.

De Comm. van Prae-advies voor de Theol. School verzoekt bij de Instructie van Classis Hudson het protest van Docent G. E. Boer te mogen behandelen, zonder hetwelk zij met geen voldoende advies der Synode kan dienen.

Besloten: dat beide Commissiën over de betrokken zaak zullen handelen.

ARTIKEL 87.

Rubriek II, luidende:

EMERITI-PREDIKANTEN EN PREDIKANTS- WEDUWEN EN WEEZEN.

Daar de tegenwoordige verzorging van Emeriti-Predikanten en Predikants-Weduwen en Weezen, zoowel als de vroegere, blijkt onuitvoerbaar te zijn, worde ze meer in overeenstemming gebracht met de D. K. O. De Synode besluite derhalve, dat de verzorging zal geschieden:

a. Door de gemeente die zij laatst dienden.

b. Die gemeente worde gesteund, door de gemeenten, waar zij vroeger arbeidden.

c. Indien deze echter niet bij machte mochten zijn, ten volle in hunne nooddruft te voorzien, dan treden zij in overleg met den Correspondent der Classis, en door dezen met de Hoofdcommissie. Deze bepalen wat van iedere gemeente en hoeveel ten laatste uit de algemeene kas dient bijgedragen te worden.

d. Bij verschil van opvatting beroept men zich op de Synode.
e. De Emeriti-Predikanten, als ook Predikants-Weduwen en Weezen blijven wonen in de gemeente, waar zij zich bij de aanvraag van Emeritaat, of bij het overlijden, bevonden, tenzij door gemeenschappelijk overleg anders mocht geoordeeld worden.

f. De Hoofdde commissie wordt door de Synode verkozen en kan uit drie leden bestaan.

g. Iedere gemeente is gehouden, twee collecten per jaar, voor de algemeene kas te houden.—*Classis Grand Rapids.*

De Classis draagt Ds. Vorst, Emeriti-Predikant onzer Kerk, voor, tot het ontvangen van ondersteuning uit de daarvoor bestemde kas.—*Classis Hudson.*

1. Vooraf brengt de Scriba, Ds. J. H. Vos, rapport van die kas uit, dat wordt aangenomen, en in de Bijlagen zal worden geplaatst (zie Bijlage VIII).

2. De Stated Clerk van Classis Hudson brengt ter kennis, dat het voorstel Hudson beschouwd moet worden als niet op het agendum te staan.

ARTIKEL 88.

Oud. C. L. Clousing sluit met dankzegging, nadat gezongen is het laatste vers van de Wet des Heeren.

DE RTIENDE ZITTING.

Donderdagnamiddag.

ARTIKEL 89.

Na het zingen van Ps. 25 : 5 wordt deze zitting door Ds. J. Wijngaarden met gebed geopend.

ARTIKEL 90.

Voortzetting van de behandeling over de Emeritus Kas. Bepaald wordt :

a. Om de zaak der kas te laten zooals ze thans is, indien de Classen zorgen, dat de aangeslagen som er komt.

b. Om de Classis Hackensack in deze kas op te nemen.

c. Om zeven personen te benoemen, één uit iedere Classis, die een nieuwen rooster maken, en deze de Synode voorlegge.

d. Wat in de kas, ter uitkeering, ontbreekt, ter regeling in handen dier Comm. te leggen.

e. Dat de \$160 van S. S. Postma geleend, eveneens ter regeling in hare handen gelegd worde.

ARTIKEL 91.

De Resolutie, opgesteld door de daartoe benoemde Comm., ter gedachtenis van de in de twee laatste jaren, ons door den dood ontvallen Leeraars, wordt gelezen en goedgekeurd, en luidt :

IN MEMORIAM.

De Synode gedacht :

a. Aan de Leeraren R. T. Kuiper, J. Y. DeBaun, I. J. DeBaun, A. Van Houten, P. Bakker, G. DeHaan, benevens den Emeritus predikant, W. Coelingh, en den benoemden Docent onzer Theol. School, G. Berkhof, die na de laatst gehouden Synode aan de Kerk door den dood zijn ontvallen.

b. Zij gedacht daaraan, eenerzijds met droefheid van wege het verlies, dat de Kerk daardoor heeft geleden; doch ook anderzijds met aangenaamheid, doordien zij hen kan nazien in de blijde verzekering, dat zij thans, den strijd volstreden hebbende, reeds het eeuwige leven genieten.

De Commissie,

(w. g.)

L. J. HULST,
J. H. Vos,
JOHN C. VOORHIS.

ARTIKEL 92.

Het Rapport van de Trustees der Theol. School wordt gelezen, goedgekeurd en besloten bij de Bijlagen op te nemen (Bijlage IX). Een drietal voorstellen, in dit rapport genoemd, worden in behandeling genomen.

Eerste Voorstel.

a. Den algemeenen controleur te ontslaan.

b. In de Reglementen der verschillende Commissiën een artikel te voegen, dat iederen Secretaris verbindt, daarvan een contra-boek te houden.

c. De Trustees te ontslaan van het nazien der boeken op den algemeenen rekendag.

d. Op de Synode rekening en verantwoording te vragen

van de verschillende fondsen, door eene door de Synode te benoemen Comm.

Dit voorstel wordt goedgekeurd.

Tweede Voorstel.

a. Prof. Rooks definitief te benoemen, en Prof. School-land tot de volgende Synode.—Goedgekeurd.

b. Door de Synode wordt hieraan toegevoegd: (1) Indien één der Professorsplaatsen mocht openvallen, eene benoeming provisioneel door de Trustees geschiede. (2) Dat studenten, die uit gaan prediken, teneinde "Permits" te kunnen krijgen, noodig hebben, eene toestemming of "license" der Classis waaronder zij ressorteeren.

Besloten, dat de Docenten de namen dier studenten opgeve aan de Classis Grand Rapids, en deze hun dan zoodanige "license" verstrekke.

c. De Synode wordt verzocht zich uit te spreken op welke wijze studenten, die de Theologische studie op een ander Seminarium hebben voleindigd, beroepbaar kunnen gesteld worden in onze Kerk.

Besloten: Eenige Classis heeft het recht, om een kandidaat van eenig rechtzinnig Seminarie, te ontvangen, maar in dubieuze gevallen, zal men zoodanig persoon verwijzen naar het Curatorium onzer Kerk.

Derde voorstel.

a. De kas voor Bijbelverspreiding onder de Heidenen worde opgeheven, en, *b.* die gelden worden gestort in de kas voor Heidenzending.—Goedgekeurd.

ARTIKEL 93.

De onderscheidene personen, die als Curatoren en Trustees door de Classen benoemd zijn; worden de Synode ter approbatie voorgesteld.

a. Aangezien sommige Classen hierin nalatig bleven, wordt de wenk gegeven, bij de ophanden classikale verkiezingen, zoo mogelijk dezelfde personen te benoemen, die thans in functie, door de Synode geapprobeerd worden, opdat men alle verwarring voorkome.

b. De bedoelde personen zijn de volgende:

CLASSIS MUSKEGON.

Primi—Ds. G. De Jong (voor 4 jaren); Ds. J. I. Fles (voor 2 jaren).

Secundi—Ds. J. B. Hoekstra (voor 4 jaren); Ds. H. Van der Werp (voor 2 jaren.)

CLASSIS GRAND RAPIDS.

Primi—Ds. J. Post (voor 4 jaren); Ds. J. H. Vos (voor 2 jaren.)

Secundi—Ds. L. J. Hulst (voor 4 jaren); Ds. P. Ekster (voor 2 jaren).

CLASSIS IOWA.

Primi—Ds. E. Breen (voor 4 jaren); Ds. H. Bode (voor 2 jaren).

Secundi—Ds. W. Heijns (voor 4 jaren); Ds. H. Potgeter (voor 2 jaren).

CLASSIS HUDSON.

Primi—Ds. E. R. Haan (voor 4 jaren); Ds. P. Van Vlaanderen (voor 2 jaren).

Secundi—Ds. R. Drukker (voor 4 jaren); Ds. M. Remeijn (voor 2 jaren).

CLASSIS ILLINOIS.

Primi—Ds. K. Kuiper (voor 4 jaren); Dr. J. Riemersma (voor 2 jaren).

Secundi—Ds. P. Van Vliet (voor 4 jaren); Ds. M. Van Vesum (voor 2 jaren.)

CLASSIS HOLLAND.

Primi—Ds. K. Van Goor (voor 4 jaren); Ds. A. Keizer (voor 2 jaren.)

Secundi—J. Groen (voor 4 jaren); Ds. P. Schut (voor 2 jaren.)

CLASSIS HACKENSACK.

Primi—Ds. J. N. Trompen (voor 4 jaren); Ds. E. Van den Berge (voor 2 jaren).

Secundi—Ds. J. C. Voorhis (voor 4 jaren); Ds. H. Iserman (voor 2 jaren.)

c. Nog wordt opgemerkt, dat, waar de Classis Iowa zich straks in tweeën splitst, de Curatoren, door de Classis Ackley te benoemen, kerkelijk kunnen worden ontvangen; maar dat voor de wet alleen geldig zijn, de heden, op voordracht der Classen, door de Synode benoemde.

d. Verkozen worden als het tweetal personen, die boven de voordracht der Classen, nog aan de Trustees zouden toegevoegd worden:

Primi—J. W. Garvelink (voor 4 jaren); S. S. Postma (voor 2 jaren).

Secundi—Wm. Brink (voor 4 jaren); A. Van Bree (voor 2 jaren).

ARTIKEL 94.

Ds. J. Noordewier rapporteert als collectant voor het Theologisch schoolgebouw. Hij had in de laatste twee jaren nog daarvoor ontvangen: \$141.77; uitgegeven: \$2.40; liet over: \$139.37, dat overgedragen is aan S. S. Postma.

Ds. J. Noordewier wordt als collectant gecontinueerd.

ARTIKEL 95.

De Synodale Commissie rapporteert bij monde van Ds. J. H. Vos. Dit rapport wordt aangenomen en goedgekeurd, en besloten het bij de Bijlagen te voegen (zie Bijlage II).

ARTIKEL 96.

De Praes. leest:

a. Een schrijven aan de Synode gericht van de Gereformeerde Kerken in Nederland, als antwoord op het verzoek om op deze Synode een Afgevaardigde te zenden;

b. eveneens een schrijven van de Oud-Gereformeerde Kerk in Benthem en Oost-Friesland.

Dit schrijven wordt als kennisgeving aangenomen en besloten in de Bijlagen te plaatsen (zie Bijlagen III, IV).

ARTIKEL 97.

Het voorstel, om een afgevaardigde te zenden naar de aanstaande Synode der Gereformeerde Kerken in Nederland, waartoe

hun schrijven uitnoodigde, wordt door de Synode niet aangenomen.

ARTIKEL 98.

Als Comm. van Prae-advies voor de nog restende zaken, de Emeritus Kas betreffende, (zie art. 90c) worden aangewezen: De Onderlingen A. Van Bree, C. Van Zanten, S. Dekker, D. Koek, C. De Koster, en de Leeraren J. C. Voorhis en J. Wijngaarden.

ARTIKEL 99.

Oud. A. Blik sluit deze zitting met dankzegging.

VEERTIENDE ZITTING.

Vrijdagvoormiddag.

ARTIKEL 100.

Geopend door Ds. J. Groen met gebed, na het zingen van Ps. 25:2.

ARTIKEL 101.

De notulen worden gelezen en goedgekeurd.

ARTIKEL 102.

Wordt gelezen het ontwerp der Comm. *ad hoc* (Acta '94, Art. 119), betreffende de ontvangst, die onzen Afgevaardigde, Ds. J. H. Vos, gewerd op de Synode der Gereformeerde Kerken in Nederland, in 1893. De vergadering spreekt hare tevredenheid uit over het stuk, en besluit het in de Bijlagen op te nemen (zie Bijlage X).

ARTIKEL 103.

De Comm. der Heidenzending brengt rapport uit bij monde van Ds. J. H. Vos. Het wordt goedgekeurd en besloten als bijlage op te nemen (zie Bijlage VI).

ARTIKEL 104.

De Comm. der Heidenzending brengt een voorstel ter tafel,

luidende: de Synode blijve bij het besluit der Synode van 1888, om zending te drijven onder de Indianen in dit land.

Besloten, dit voorstel tot basis van bespreking over de Heidenzending aan te nemen.

Mede besloten, dat over den persoon van Izak Adams het eerst gesproken zal worden.

Vóór de besprekingen over de Zending aanvangen, gaat de Praes. voor in gebed, om den Heere te vragen, dat Zijn Geest de vergadering in deze zaak moge leiden en onderrichten.

ARTIKEL 105.

Deze zitting door Oud. Wm. Brink met dankzegging gesloten.

VIJFTIENDE ZITTING.

Vrijdagnamiddag.

ARTIKEL 106.

Geopend door Ds. L. J. Hulst, na het zingen van Ps. 86:6, met gebed.

ARTIKEL 107.

Besloten, den leeraar der gemeente te hooren, waarvan Izak Adams lid is, om te vernemen op welke gronden men hem als lid opnemen kon, en in welken stand hij tegenwoordig in de gemeente beschouwd wordt.

Verschillende getuigenissen worden gelezen door Rev. S. I. Van der Beek, die in 't Hollandsch vertaald worden. Deze officiële stukken gaven den kerkeraad van Lagrave straat vrijmoedigheid om* I. A. als lid der kerk op te nemen.

ARTIKEL 108.

Na de vaststelling om te verdagen tot Maandagnamiddag, 2 uur, Juni 29, wordt deze zitting met dankzegging gesloten door Oud. C. Van Zanten.

ZESTIENDE ZITTING.

Maandagnamiddag, 29 Juni, '96.

ARTIKEL 109.

Geopend door Ds. J. H. Vos met gebed.

ARTIKEL 110.

De notulen worden gelezen en goedgekeurd.

ARTIKEL 111.

De presentielijst wordt gelezen. Uit de Classis Holland is voor A. Lannink diens Sec. J. Timmerman in de plaats. Uit de Classis Muskegon had Ds. H. Walkotten de plaats ingenomen van Ds. J. I. Fles, en voor Oud. C. Van Zanten is wederom F. Kniphuizen aanwezig.

ARTIKEL 112.

Er wordt bepaald, indien er zijn mogen, die iets aan I. Adams te vragen hebben, hen daartoe gelegenheid wordt gegeven. Br. A. geeft op de vragen bereidwillig antwoord. Eindelijk geeft I. Adams op de vraag, of hij zelf ook iets aan de Synode te vragen heeft, ten antwoord, dat hij als kind der Kerk zich aan de Synode overgeeft; dat hij wenscht te gaan, waar de Kerk hem zendt; Perzië zou, als zijn vaderland, de voorkeur genieten, doch hij wenscht ook elders te gaan, als hij Christus maar prediken mag.

Nu wordt besloten om de bespreking over I. Adams te eindigen, en eene commissie van vijf personen te benoemen, die met de bestaande Comm. voor de Heidenzending overlegge, om de Synode, zoo mogelijk, een wel gemotiveerd advies voor te leggen den volgende morgen.

Hiermede wordt de zaak der Heidenzending voor heden ter tafel gelegd. • Als Comm. wijst de Praes. aan: De Leeraren H. Walkotten, M. Marcusse, H. Bode, E. R. Haan en J. C. Voorhis.

ARTIKEL 113.

De Comm. van Prae-advies in zake de Emer. Kas (zie Art.

98) brengt bij monde van Ds. J. Wijngaarden rapport uit, luidende:

Eerw Broeders!

a. Uwe Comm. kan mededeelen, dat er uit dit fonds nog ondersteund worden, de volgende vijf partijen:

Wed. Stuit,	met een jaarlijksche toelage van	\$250.00
Wed. Tempel,	“ “ “ “ “	\$400.00
Rev. Frieling,	“ “ “ “ “	\$300.00
Rev. Van den Bosch,	“ “ “ “ “	\$150.00
Rev. Stadt,	“ “ “ “ “	\$200.00

Uwe Comm. adviseert de Synode bij genoemde uitgaven te blijven, met uitzondering van die aan Rev. Frieling, wiens huiselijke omstandigheden, sedert de vorige Synode, zoozeer veranderd zijn, dat de toelage wellicht van \$300 op \$200 gebracht kan worden.

b. Verder kwam ter sprake een nieuwe aanvraag om hulp, en wel van Classis Hudson voor Rev. C. Vorst. Uwe Comm. weet niet of Br. Vorst geheel onbemiddeld is, en zij vernam, dat ZEw. wel genegen, en misschien ook wel weêr in staat zou zijn om een klein gemeentje te bedienen. Daarom stelt uwe Comm. voor, dat de Synode twee personen benoeme, om naar een en ander te onderzoeken, om dan, alleen ingeval het mocht blijken noodig te zijn, eene toelage van hoogstens \$150 toe te staan.

c. Ook kwam nog eene aanvraag in van Wed. De Haan om ondersteuning. De Comm. beveelt haar aan voor \$200.

De geheele som der toelagen wordt dan jaarlijks \$1,550.

d. Om deze som te verkrijgen heeft de Comm. een Rooster gemaakt, welke zeer nauwkeurig berekend is, naar de getalsterkte der onderscheidene Classen. Volgens dezen rooster komt voor rekening:

Van Classis Hackensack.....	\$ 56 00
“ “ Hudson.....	128 00
“ “ Illinois.....	190 00
“ “ Muskegon.....	206 00
“ “ Iowa.....	207 00
“ “ Holland.....	257 00
“ “ Grand Rapids.....	390 00

Samen.....\$ 1,434 00

e. Verleden jaar was er een tekort van \$448.25. Dit te kort zou kunnen aangevuld worden met 60 procent van de schulden der achterstallige Classen. De Comm. adviseert dit te doen.

f. De vraag, of de vrije giften gerekend moeten worden bij de opbrengst der Classen, waaruit die giften komen, beantwoorde de Synode aldus: Indien de gevers hunne gaven rechtstreeks opsturen aan den Penningmeester der kas, zonder kennisgeving, dat ze bij de opbrengst eener Classis gerekend moeten worden, dan teekene de Penningmeester ze afzonderlijk op, als vrije giften.

g. Ten slotte stelt uwe Comm. nog voor, dat de Synode bepale, dat er voortaan op elke Synodale vergadering rapport en advies aangaande de betrokken partijen inkomen moet van de Classen waarónder die partijen ressorteeren.

J. WIJNGAARDEN, Rapp.

Dit Rapport wordt punt voor punt behandeld, en daarom trent het volgende besloten:

1. Omtrent *a*, *b* en *c*, aangaande de personen, die ondersteuning ontvangen, of deze voor het eerst aanvroegen, besluit de Synode:

a. Deze zaak in handen der bestaande Comm. te leggen; en

b. indien er na de Synode aanvraag mocht komen, en de Comm. ondersteuning noodig oordeelt, zij het recht heeft, den Rooster der Classen voor dit fonds met zooveel procent te verhoogen, als de meer uit te keeren som bedraagt, en daarvan aan de Classen kennis zal geven.

2. Verder wordt al het overige van het rapport goedgekeurd.

ARTIKEL 114.

Wordt behandeld Rubr. V. (zie Art. 74), luidende:

THEOLOGISCHE SCHOOL, Enz., Enz.

De Synode make een omslag over de nog op het Theol. Schoolgebouw rustende schuld.—*Classis Grand Rapids*.

De Synode spreke uit de noodzakelijkheid tot het oprichten van een eigen College, en trachte wegen en middelen aan te wijzen ter verkrijging daarvan.—*Classis Muskegon*.

De Synode neme het initiatief, tot het vormen eener Vereeniging, voor Hooger Onderwijs op Gereformeerden grondslag, met het doel, om in de toekomst, zoo de weg er toe open is, een Academie en College te vormen.—*Classis Iowa*.

De Synode bepale, dat aan al de Docenten, in de Theologie, aan onze School een gelijk honorarium worde gegeven.—*Classis Hudson*.

De Synode spore het Curatorium aan, zoo nu en dan wetenschappelijke mannen lezingen te laten houden aan onze Theol. School.—*Classis Holland.*

De Synode herzie den Rooster van de Theol. School.—*Classis Holland.*

De Synode spreke uit, de noodzakelijkheid van een eigen College, en trachte de wegen en middelen aan te wijzen, ter verkrijging hiervan.—*Classis Illinois.*

Het Prae-advies der Comm. hiervoor wordt gelezen door Ds. E. R. Haan, en na aangebrachte veranderingen, aldus aangenomen:

a. Punt 1.—De \$4,000 schuld op het Theol. Schoolgebouw rustende, boven hetgeen de stad Grand Rapids voor hare rekening heeft, worde over de Classen verdeeld, om die som bij de aanstaande Synode, zoo mogelijk, betaald te hebben, of, indien dat niet kan, de jaarlijksche rente aan te vullen. De gemaakte omslag leest: Grand Rapids, \$850; Holland, \$800; Muskegon, \$625; Illinois, \$600; Iowa, \$600; Hudson, \$400; Hackensack, \$300.

b. Punten 2, 3 en 7.—De Synode spreke uit, dat het zeer wenschelijk is, dat er eene vereeniging voor “Hooger Onderwijs op Gereformeerden Grondslag” gevormd worde, met het doel om in de toekomst, zoodra de weg daarvoor open is, een Academie en College te vormen.

c. Punt 5.—*Lezingen houden.*—De Synode bevele dit aan, en legge het in handen van het Curatorium.

d. Punt 6.—*Herziening van den Rooster der Theol. School.*—De nieuwe Rooster wordt niet aangenomen, maar besloten, den omslag naar de som van huisgezinnen, leden en zielental te nemen, als billijker en meer gelijkmatig, hetwelk opgedragen wordt aan de leeraren J. Noordewier en J. C. Voorhis.

e. Punt 4 van het rapport wordt tot morgen ter tafel gelegd.

ARTIKEL 115.

Br. J. W. Garvelink merkt op, dat vijf personen als securiteit staan voor die \$4,000 schuld, en acht het noodig, dat de Synode daarin verandering brenge.—Besloten, de Trustees te mach-

tigen zooveel geld tegen “bonds” op te nemen, als zij het noodig achten.

ARTIKEL 116.

Aan de orde gesteld, eene Instr. van de Classis Muskegon, luidende:

De Synode adviseere tot het aannemen van een algemeenen regel in zake personen, die zich schuldig maken aan overtreding van het 7de Gebod door vleeschelijke gemeenschap buiten het huwelijk te oefenen.

Besloten, hierop niet in te gaan.

ARTIKEL 117.

Wordt gelezen eene Instr. van Classis Hudson, luidende:

Neemt onze Kerk attesten aan uit de Chr. Ger. Kerk in Nederland?

Besloten, hierop niet in te gaan.

ARTIKEL 118.

Voorstel der Deputaten van Classis Grand Rapids, luidende:

De volgende Synode worde te Roseland of elders gehouden, en iedere Classis betale voor hare eigene Deputaten.

Het tweede lid van dit voorstel wordt afgestemd, en de bepaling der plaats ter tafel gelegd tot nader order.

ARTIKEL 119.

Ond. L. Overbergen sluit deze zitting met dankzegging.

ZEVENTIENDE ZITTING.

Dinsdagvoormiddag.

ARTIKEL 120.

Geopend, na het zingen van Ps. 25:4, door Ds. P. Kosten met gebed.

ARTIKEL 121.

De notulen worden gelezen, en na eenige verbeteringen, goedgekeurd.

ARTIKEL 122.

Een voorstel tot herziening van Art. 114a, omtrent den om slag der schuld op het Theol. Schoolgebouw, wordt aangenomen, en besloten daarvoor niets in de plaats te stellen.

ARTIKEL 123.

De Praes. leest een schrijven van Zendeling Kruidenier, verzoekende, om tijdens zijn verblijf in Amerika, in onze gemeenten te mogen prediken, en arbeid te doen, waartoe de kerkeraden hein roepen.

Dit wordt toegestaan, en besloten Br. K. daarvan kennis te geven.

ARTIKEL 124.

Voorgesteld wordt, dat een Dankdag-proclamatie voortaan door de Kerk worde uitgeschreven, waarin voorkomt wat in die van den Staat ontbreekt, nl. de erkenning van Christus' Koning-schap. Opgemerkt wordt, dat zulks reeds vroeger aan Ds. J. H. Vos is opgedragen, en ZEw. van jaar tot jaar zich van die opdracht kwijt.—Daarom besloten niet op het voorstel in te gaan.

ARTIKEL 125.

Aan de orde wordt gesteld Rubr. III.

HEIDEN-ZENDING.

De zaak der zending onder de heidenen, worde ernstig door de Synode aangevat.—*Classis Holland.*

De Synode herzie haar in 1888 genomen besluit, aangaande het zendings-veld, en neme in ernstige overweging, of de voorzienigheid Gods ons niet heenwijst naar Perzië, om aldaar te arbeiden.—*Classis Muskegon.*

Indien de bezwaren tegen I. Adams veldoende opgelost kunnen worden, dan aanvaarde de Synode Perzië als buitenlandsch zendings-veld.—*Classis Iowa.*

De Bonds-Comm. der Vereenigde Christelijk Gereformeerde Zendingen-vereenigingen, wenscht, dat Perzië gekozen worde als arbeids-veld voor de buitenlandsche zending. Zij gelooft \$200 per jaar te mogen verrekenen, ten bate van de zending.

Op verzoek dier Comm.—*Classis Iowa.*

De Zending onder de Heidenen worde door de Synode:

a. Ten aanzien van haar bestuur zoo gewijzigd dat:

1. Ieder Classis een deputaat kieze.
2. De Synode, van wie deze Zending blijve uitgaan, een Comm. van drie leden benoeme, ter uitvoering der besluiten.
3. En alleen datgeen wettig zal gehouden worden, wat in vereenigde vergadering is vastgesteld.

b. De Zending onder de INDIANEN worde zoo spoedig mogelijk uitgevoerd. Redenen daarvoor zijn:

1. De Synode van 1888 besloot het, en wij meenen dat er geen genoegzame redenen zijn, om van dat besluit te veranderen.
2. Onder al de heidenen, die er mogen zijn, worden er geene gevonden aan wie wij zooveel verplichting hebben als aan de Indianen.
3. Bij aanvankelijk onderzoek bleek het, dat er nog geheele stammen of grootere en kleinere afdeelingen van stammen zijn, die niet bearbeid worden.
4. Deze Zending is voor ons, die in ledental, stoffijk vermogen en geestes-krachten zwak zijn, de meest, zoo niet de eenig mogelijke.
5. Beide, bij voor- en bij tegenspoed zal het voor ons het meest verkieselijke zijn, deze Zending te ondernemen.

c. De Synode overwege ernstig de zaak van Br. I. Adams.—*Classis Grand Rapids.*

a. Diep doordrongen van de heilige roeping onzer kerk, om naar het bevel des Heeren, den Koning Zijner Kerk, niet slechts aan de verstrooide gedoopten in dit land, maar ook aan de Heidenen het Evangelie te brengen, oordeelt de Classis:

1. Dat het de roeping is der Holl. Chr. Geref. Kerk, thans in Synode vergaderd, dezen arbeid ter hand te nemen.
2. Dat de Kerk evenwel rekening moet houden met hare finantieële krachten en het bevel des Heeren: "beginnende van Jeruzalem af."
3. Dat zij dit onder het oog houdende, zich als van zelve ziet heen gewezen naar de Indianen, die als de oorspronkelijke bewoners van dit land, ons door God zijn toebetrouwd, en niet door ons mogen worden verwaarloosd.
4. Dat eerst dan wanneer kan worden aangetoond, dat onder deze Heidenen of voldoende en voor de Kerk bevredigender wijze wordt gearbeid, of geen geopende deur kan gevonden worden, het oog op Perzië mag gericht worden.

b. De Classis oordeelt dat het noodig is, elke Classis te doen vertegenwoordigen in de Comm. voor de Heiden Zending, en stelt daarom aan de Synode voor:

1. Dat zij hiertoe besluitende, de Classen adviseere op hare

eerstkomende vergaderingen, een lid uit haar midden te benoemen als Deputaat tot de Heiden Zending.

2. Dat deze Deputaten, ieder jaar in de maand Juni, samen komen, tot afdoening van alle zaken, de Heiden-Zending betreffende.

3. Dat aan hen worde opgedragen, doormiddel van *De Wachter*, of een afzonderlijk blad, de kennis der Zending onder ons volk te vermeerderen.

4. Dat hun opgedrage worde, hunne respectieve Classen, voor de Zending te bewerken, door het houden van redevoeringen, oprichten van plaatselijke zending-vereenigingen, enz.

c. De Synode bepale dat de Zending-leeraars, voor de dienst des Woords onder de Heidenen, voortaan niet door de deputaten geordend worden, maar door eene, door hen aangewezen Classis, bijgestaan door de deputaten.

d. De Synode neme beslissing in de zake van Mr. I. Adams, en drage hem — zoo hij door de Curatoren bekwaam is geacht om uitgestooten te worden als dienaar des woords — over aan de deputaten tot de Heiden Zending, opdat deze met hem handelen en als geordend Zending-leeraar naar Perzië zenden moge.—*Classis Hudson*.

Het Rapport der Comm. van Prae-advies, uitgebracht door Ds. J. H. Vos, luidt aldus:

a. De Kerk beginne de Zending onder de Indianen in de Westelijke Staten.

b. De broeders Drukker en Frijling worden derwaarts gezonden.

c. Het traktement der Zendingen worde in handen gegeven van de Comm. voor Heidenzending.

d. Izaak Adams, voor rekening der Kerk, uit de kas der Heiden-Zending, aan de Theol. School te laten studeeren, den tijd zijner studie aan het Curatorium overlatende; doch de volgen- de Synode beslisse over hem.

e. De Syn. besluite om punten 1, 2, 3 en 4 van het voorstel Hudson en punt 2 van het voorstel der Classis Grand Rapids aan te nemen.

J. H. VOS, Rapp.

ARTIKEL 126.

Eene Comm. van het "Holland Home" is in de vergadering. Bij monde van Rev. Kriekaard verzoekt zij de Synode, om, als lichaam dat "Home" te komen bezichtigen. Dit verzoek wordt ingewilligd, en bepaald, dat zulks heden avond geschieden zal.

Daartoe zal men van half-twee tot vijf uur vergaderen in den namiddag.

ARTIKEL 127.

Bespreking van het Rapport der Heiden-zending.

Punt *a* ontlokt breede discussie. Eindelijk wordt een voorstel ingediend, om de Zending onder de Heidenen ter tafel te leggen tot de volgende Synode; Kandidaat Drukker beroepbaar te stellen; Kandidaat Frijling als zendeling-leeraar te doen dienen, in die staten, waar men het meest met de Indianen in aanraking komt; en Br. I. Adams tot de volgende Synode aan onze School te laten studeeren.

Nadat nog aan de Broeders Drukker en Frijling gelegenheid gegeven is, om hunne gedachten over het Zendingsveld, en hunne persoonlijke begeerte en stemming daaromtrent mede te deelen, wordt genoemd voorstel aangenomen.

ARTIKEL 128.

Oud. B. De Graaf sluit deze zitting met dankzegging.

ACHTTTIENDE ZITTING.

Dinsdagnamiddag.

ARTIKEL 129.

Ds. H. Van der Werp opent deze zitting, na het zingen van Ps. 119 : 24, met gebed.

ARTIKEL 130.

Uit de Classis Illinois is voor Ds. M. Marcusse, diens Secundus, J. Robbert, aanwezig.

ARTIKEL 131.

Wordt gevraagd herziening van het Besluit uitgedrukt in Art. 127. Na vrij lange discussie over het al of niet wenschelijke daarvan, wordt "herziening" aangenomen, en daarmede wederom het voorstel der Comm. van Prae-advies aan de orde gesteld, nl.

om de Zending te beginnen onder de Indianen in de Westersche Staten.

Dit voorstel wordt door de Synode aangenomen en goedgekeurd.

ARTIKEL 132.

De punten *b*, *c* en *d* van het Prae-advies worden onveranderd aangenomen en goedgekeurd.

Aangaande Punt *e* wordt besloten:

1. De punten 1, 2, 3 en 4 van het voorstel Hudson aan te nemen en goed te keuren, met dien verstande, dat de uitdrukking in Punt 3 "*of een afzonderlijk blad*," worde weggelaten;

2. Om geen Comm. van Toezicht uit drie personen bestaande, te benoemen, maar dat de Deputaten, die de Classen aanwijzen, en die de Comm. voor de Heidenzending zullen vormen, uit hun midden het moderamen kieze.

ARTIKEL 133.

Opgemerkt wordt, dat het werk der Zending zeker vertraging zal ondergaan met het oog op de verkiezing van Deputaten, daar sommige Classen zulks vóór October niet kunnen doen, deshalve besloten wordt, dat de Deputaten der Classen, op de Synode aanwezig, voorloopig iemand uit hun midden aanwijze, die als lid der Commissie optrede.

ARTIKEL 134.

Op de vraag hoe de Zendelingen in het ambt gesteld moeten worden, wordt gewezen op letter *c* van het voorstel Hudson, dat aangenomen wordt, met deze wijzingen: het woordje "voortaan" worde uitgelaten, en voor "Classis" worde "Kerkeraad" in de plaats gesteld, en dan aldus leest:

De Synode bepale, dat de Zendeling-leeraars, voor den dienst des Woords onder de Heidenen, niet door de Deputaten geordend worden, maar door eenen door hen aangewezen Kerkeraad, bijgestaan door de Deputaten.

ARTIKEL 135.

Opgemerkt wordt, dat het noodig zal zijn, dat de Board der

Heidenzending zich late incorporeeren.—Besloten, daartoe vergunning te geven.

ARTIKEL 136.

Wordt gelezen een schrijven van P. Hoekinga van Shelby, Mich., die voor de Heidenzending wenscht opgeleid te worden.

Aan de Comm. dier Zending wordt opgedragen daarover uit spraak te doen.

ARTIKEL 137.

Aan Rev. J. C. Voorhis en de Oud. J. S. Westerveld en S. I. Verdon wordt toegestaan huiswaarts te keeren.

ARTIKEL 138.

De Comm. van Prae-advies voor Protesten dient haar Rapport in bij monde van Ds. J. H. Vos.

a. Protest der Gem. Kelloggsville tegen de Class. Grand Rapids.

Het advies der Comm. wordt niet aangenomen, maar een voorstel van den volgenden inhoud:

De Synode, betreurende de misslagen en zonden, die over en weer begaan zijn, maar niet kunnende te niet doen wat geschied is, berust, onder ernstige bestraffing der schuldigen, in het gebeurde.

ARTIKEL 139.

De herziene Rooster der Theol. School wordt ingediend (zie art. 114, letter d), en is van den volgenden inhoud:

CLASSIS	Som der Huisgezinnen, Leden en Zielental	Procent	Aanslag
Grand Rapids.....	19,493	8	\$1,559.44
Holland.....	12,842	8	1,027.36
Muskegon.....	10,252	8	820.16
Iowa.....	10,252	8	820.16
Illinois.....	9,467	8	757.36
Hudson.....	6,400	8	512.00
Hackensack.....	2,866	8	229.28

ARTIKEL 140.

Oud. J. Van der Haak sluit deze zitting met dankzegging.

NEGENTIENDE ZITTING.

Woensdagvoormiddag.

ARTIKEL 141.

Geopend door Ds. J. Post met gebed, na het zingen van Ps. 105 : 5.

ARTIKEL 142.

De notulen worden gelezen en goedgekeurd.

ARTIKEL 143.

Vervolg van de behandeling der Protesten :

b. Protest van den Kerkeraad der Gem. Jamestown tegen de Synode van 1894.

Besloten wordt, te blijven bij het besluit der Synode van '94, art. 86, en de Kerkeraden van Jamestown en Jamestown Center aan te raden te trachten één te worden.

c. Protest van den geschorsten Kerkeraad der Gem. North West St., te Kalamazoo, Mich.

De Synode oordeelt op dit schrijven niet te kunnen ingaan, om de volgende redenen:

1. Omdat niet het officieële stuk, maar* slechts eene copie, ter tafel werd gebracht;

2. Omdat de namen, voor wie het zegt op te komen, er niet in vermeld staan;

3. Omdat leden, die klachten willen indienen: zich met deze eerst tot de Classis behooren te wenden, onder welke zij ressorteeren.

d. Een schrijven van Mrs. Weidenaar tegen den Kerkeraad te Englewood, Ill.

Besloten, op dit schrijven niet in te gaan.

e. Protest van Mrs. J. Van Pilsum, gewezen lidmaat der gemeente Pella, Iowa.

Het Prae-advies der Comm. wordt aldus aangenomen en goedgekeurd:

1. Na onderzoek bleek:

a. Zij kon een ouderling der gemeente niet verdragen;

b. Daardoor kwam zij onder behandeling van Kerkeraad en Classis;

c. Zij kon de beschuldiging niet bewijzen, en was nochtans niet tot verzoening, noch tot belijdenis te brengen;

d. Daarom is ze eindelijk afgesneden, maar zonder formulier.

2. De Comm. adviseert:

a. Dat zij (J. Van Pilsum) de beschuldiging tegen bedoelden ouderling heeft te bewijzen, en zoo ze dat niet kan, hare schuld heeft te belijden, en haar leven te beteren;

b. Zoo niet, dat ze dan in de gemeente niet weêr kan opgenomen worden.

f. Protest van de gemeente Wortendyke tegen de Classis Hudson.

Besloten, hierop niet in te gaan, aangezien die gemeente niet meer bestaat.

ARTIKEL 144.

De Synode besluit het salaris van de Instructors Rooks en Schoolland, ieder met \$50 te verhoogen, en dus op \$850 te bepalen.

ARTIKEL 145.

De Rooster voor de Synodale onkosten wordt voorgelezen, en aldus aangenomen:

CLASSEN	Aanslag	Reiskosten	Bijdragen	Restitutie
Grand Rapids.....	\$275.00	\$17.50	\$257.50	
Holland	250.00	21.85	228.15	
Muskegon	175.00	29.55	145.45	
Illinois	175.00	44.80	130.20	
Iowa.....	175.00	325.10		\$150.10
Hudson.....	100.00	155.75		55.75
Hackensack.....	75.00	183.00		108.00

ARTIKEL 146.

Er wordt bepaald, dat de Deputaat ad examina zijne onkosten van de roepende Classis moet ontvangen.

ARTIKEL 147.

Aan de Leeraren J. A. Westerveld en H. Van Hoogen wordt ontslag gegeven.

ARTIKEL 148.

Omtrent den overleden Broeder T. Keppel wordt de volgende resolutie aangenomen:

“De Synode, vernemende, dat onze broeder en medeopziener Teunis Keppel, van Holland, Mich., op Zaterdag, den 27sten Juni, des voormiddags ten 10:30 is overleden, en Maandag jl., 29 Juni, ter aarde besteld, besluit eenparig om uit te spreken :

a. Dat wij, hoe gaarne wij onzen ontslapen broeder—die op onderscheidene mindere en meerdere vergaderingen, en vooral in onze Commissiën voor Zendings- en andere aangelegenheden, zulk een werkzaam aandeel nam—ook onder ons hadden gehouden, nochtans het bestuur van den Koning der Kerk, die hem tot zich nam, en het hoogste recht op hem had, eerbiedigen, Hem dankende, dat Hij dezen begaafden broeder aan Zijne Kerk geschonken, en ons zoo vele jaren gelaten heeft.

b. Dat wij onze hartelijke deelneming betuigen aan de weduwe, de kinderen, en verdere familie van den ontslapene, met de bede, dat de Heere hunne tranen drooge, en zelf de ledige plaats in hun midden met Zijne genade aanvulle.

c. Dat het de bede der Synode is, dat wij allen door het heengaan van onzen broeder, worden aangespoord om onze lendenen opgeschort, de kaarsen brandende te houden, en om met allen ijver en getrouwheid het werk des Heeren te werken terwijl het dag is, eer de nacht komt, dat niemand meer werken kan.”

Namens de Synode,

(w. g.) A. KEIZER, Praes.,
J. B. HOEKSTRA, Scriba.

ARTIKEL 149.

Ds. J. Gulker sluit met dankzegging.

TWINTIGSTE ZITTING.

Woensdagnamiddag.

ARTIKEL 150.

Geopend door Ds. J. Groen, na het zingen van Ps. 81:12, met gebed.

ARTIKEL 151.

De Synode vergadert in Comité Generaal ter behandeling van het Protest van Docent G. E. Boer en de Instructie van Classis Hudson uit Rubr. V.

ARTIKEL 152.

De zaak der Duitsche Gezangen (zie Art. 12) wordt gegeven in handen der Comm. *ad hoc*, die het, na approbatie, zal opzenden aan het noodige adres.

ARTIKEL 153.

Aan de orde gesteld een verzoek van Dr. Robinson, c. s., inhoudende een plan om eene conventie te houden van Psalmzingerende Kerken, ten einde het Psalmgezag meer in eere te brengen, door uit de bestaande berijmingen het beste uit te lezen, en daarvan eene nieuwe berijming samen te stellen.

Het voorstel om afgevaardigden derwaarts te zenden wordt afgestemd.

ARTIKEL 154.

De Commissie voor de Heidenzending wordt benoemd (zie Art. 133.) Daarvoor aangewezen de volgende personen: Uit de Classis Holland, Ds. J. Groen; Classis Hudson, Ds. E. R. Haan; Classis Iowa, Ds. W. Heijns; Classis Grand Rapids, Ds. J. H. Vos; Classis Muskegon, Ds. H. Van der Werp; Classis Illinois, Ds. R. T. Kuiper; Classis Hackensack, Ds. J. N. Trompen. Bovendien wordt Oud. J. W. Garvelink, als lid der Comm. en als Penningm. nog hieraan toegevoegd.

ARTIKEL 155.

De Wachter-zaak, volgens Art. 37 ter tafel gelegd, wordt weêr opgenomen, en behandeld. Rubr. VI van het Agendum:

WACHTER ZAKEN.

De Synode bepale, dat in *De Wachter* meer nadruk gelegd worde, op de rubriek "de Kerkelijke pers."—*Classis Holland.*

De Synode overwege de vergrooting van *De Wachter*.—*De Wachter Comm.*

a. De Synode belaste den redacteur, om alles uit de kolommen van *De Wachter* te weren, wat ten doel heeft, de kerken op te wekken tot geldelijke ondersteuning van zendelingen niet in verband met onze Chr. Geref. Kerk.

b. De Synode verklare zich tegen het plaatsen van geregelde correspondenties, uit de gemeenten, in *De Wachter*.—*Classis Illinois.*

Advies der Comm:

a. *De Wachter* niet vergrooten, maar trachten meer ruimte te krijgen, door (1) solid druk; (2) de S. S. les met kleinere letter te drukken; (3) de laatste bladzijde te verdeelen in zeven kolommen; (4) de correspondentien er uit te laten.

b. Ds. K. Kuiper aanhouden als bewerker der S. S. les.

c. Br. H. Holkeboer als drukker bestendigen.

d. De redactie overlaten aan het oordeel der Synode.

e. De uitvoering en regeling van dit alles opdragen aan eene Comm.

De Comm. verklaart verder inzage genomen te hebben van Br. Tanis' schrijven, maar kon daarop niet ingaan. T. schreef, indien men hem copie stuurde als thans, zou hij daarvoor \$37.50 willen geven. De Comm. wilde \$50 hebben.

Dit rapport wordt punt voor punt behandeld:

1. De punten a, b, c en d worden aangenomen.

2. Voor de Comm., volgens punt e, alsmede om verder met Br. Tanis te onderhandelen, wordt besloten de bestaande Comm. te continueeren. Deze Comm., door het Curatorium tot Comm. van Toezicht benoemd, bestaat uit de volgende personen: Ds. J. Noordewier, Docent H. Beuker, J. Smitter en S. S. Postma.

3. Als Hoofdredacteur wordt Ds. A. Keizer gecontinueerd, alsmede de medewerkers Ds. L. J. Hulst en Ds. H. Van der Werp.

4. Wm. Brink herbenoemd als administrateur. Hij bracht voor de Synode, dat hij liever een vaste som wenschte, dan procenten te ontvangen van het ophalen der advertentie-gelden.— Besloten, dit in handen te geven der Comm. van Toezicht.

5. Een wenk wordt gegeven om advertentiën, betrekking hebbende op geheime genootschappen, niet op te nemen.

6. Besloten, meer nadruk te leggen op de rubriek "Kerkelijke pers," mede, om uit *De Wachter* te weren, aanvraag of opwekking om geldelijke ondersteuning van zendelingen niet in verband staande met onze Chr. Ger. Kerk; en eveneens, om geene correspondentiën uit de gemeenten op te nemen.

7. Besloten, om wat Tanis geeft, te voegen bij de \$50 voor de bewerker der S. S. les, alzoo men meent, dat deze voor zijn arbeid niet naar behooren betaald wordt.

ARTIKEL 156.

Aangaande Rubr. XVII van het Agendum, "Verzoek van hulpbehoevende gemeenten om ondersteuning uit de kas der Binn. Zending," kan het volgende worden medegedeeld:

Uit *De Wachter* van 29 Juli, '96, bleek, dat de Hoofdcomm. dier Zending, aan welke de regeling der Subsidie voor de hulpbehoevende gemeenten, was opgedragen aan de volgende gemeenten de achterstaande ondersteuning toezei voor een jaar:

Lamont en Eastmanville, Mich.....	\$100
Harrison, S. Dak.....	100
Hull, Iowa.....	200
Rock Valley, Iowa.....	125
Parkersburg, Iowa.....	100
Maxwell, N. Mexico.....	100
Hospers, Iowa.....	150
New Era, Mich.....	100
Richland, Mich.....	125
Sheboygan, Wis.....	100
Baldwin, Wis.....	150
Fulton, Ill.....	50
George, Iowa.....	100
Oak Harbor, Wash.....	100
Kalamazoo, Mich., N. West Str.,	100

Aann. Indien Hospers een leeraar krijgt, moet deze voor de Subsidie eenigen arbeid verrichten te LeMars.

(w. g.) G. D. DE JONG.

ARTIKEL 157.

Benoemingen.

a. Als lid der Synodale Comm. wordt bij acclamatie benoemd Ds. K. Kuiper voor den tijd van drie jaren.

b. *Emeritus kas.*—(Acta, '94, Art. 140, lett. d.)—A. Van Bree en S. S. Postma herbenoemd voor vier jaren. Voor T. Keppel wordt G. W. Mokma van Holland benoemd tot de volgende Synode.

c. *Comm. Kerkhulpfonds.*—De bestaande Comm. wordt gecontinueerd. (De Leeraren E. Breen, H. Bode, J. Manni.)

d. *Comm. voor de U. P. Church.*—Besloten, in plaats van twee commissiën (ééne van onderhandeling, en ééne van bezoek) ééne Comm. te kiezen, bestaande uit :

Primi: Docent H. Beuker, Ds. H. Van der Werp, Oud. J. W. Garvelink.

Secundi: Docent G. E. Boer, Ds. G. D. De Jong, Ds. J. N. Trompen.

Aan de Comm. wordt overgelaten al of niet één hunner als afgevaardigde ter "General Assembly" te zenden.

e. *Comm. voor de zaak Dapper:* Docent H. Beuker, Ds. L. J. Hulst en Ds. A. Keizer.

ARTIKEL 158.

Aan Dr. Riemersma wordt opgedragen, zoo noodig, "blanks for applications" te laten drukken.

ARTIKEL 159.

Besloten, om 800 acta's dezer Synode te laten drukken; dat ieder leeraar, onderling en diaken één ex. zal ontvangen, en dat het Moderamen met de overige ex. zal handelen, als het dat 't best oordeelt.

ARTIKEL 160.

Besloten, dat de volgende Synode, over twee jaar, de derde Woensdag in Juni, vergaderen zal te Grand Rapids, Mich., en samengeroepen zal worden door de gemeente aan Spring Str., Grand Rapids.

ARTIKEL 161.

Instructor Rooks spreekt nog een hartelijk woord naar aanleiding der ontvangene definitieve benoeming, en zegt o. a. meer te gevoelen dan hij kan uitdrukken; hij gevoelt zich dankbaar voor de benoeming, en hoopt spoedig te beslissen. Tot den arbeid, die hij te verrichten heeft, gevoelt hij zichzelf zwak, dan, drie grijs geworden broeders staan aan zijne zijde en zullen hem gewis met raad en daad bijstaan en helpen. De Kerk heeft de liefde van zijn hart. Gaarne wenscht hij zijne krachten aan haar te wijden, enz.

ARTIKEL 162.

De Praes. verzocht de leeraren der stad Grand Rapids hunne gemeenten te bedanken, voor de gedurende de Synode, bewezen gastvrijheid.

ARTIKEL 163.

De notulen van dezen dag worden gelezen, en na enkele veranderingen, goedgekeurd.

ARTIKEL 164.

Aan het einde der werkzaamheden gekomen, gaat de Praes. over om een woord ten besluite te spreken, dat ongeveer hier op neêrkomt:

GELIEFDE BROEDERS IN DEN HEERE! Zoo zijn we dan aan het einde van onzen belangrijken arbeid gekomen. Onze God liet zich niet onbetuigd. Hij was in ons midden. Wij gelooven niemand bedoelde zichzelf, zocht 't zijne. Althans, wij legden ons toe, ook bij verschil van gedachte, te zoeken wat van Christus is, wat naar Zijn wil is, wat de komst van Zijn Rijk bevordert, Hem verheerlijkt en Zijn gemeente baat.

Schoon onaangename woorden nauwelijks werden vernomen, en 't verdrietelijke woord "protest" slechts eenmaal werd gehoord, toch gevoelen wij behoefte, ook jegens elkander, aan dit woord: Heere, vergeef, verzoen!

Indien ik, zonder te willen, iemand heb gekrenkt, vraag ik vergeving, en dank de vergadering voor 't geduld met mij gehad.

Dank vooral den præ-adviseurs voor hunne vaak bondige adviezen; dank den verschillende commissiën voor hun arbeid vóór en

na de zittingen, waardoor ze het de Synode vergemakkelijkten; dank den vice president voor zijn trouwe hulp; den secretarissen voor hunne correcte opteekening,—maar, bovenal en allerméest dank onzen getrouwen God in Christus voor Zijne onmisbare hulp.

Mannen broeders! De tijden zijn ernstig, staan wij pal en houden we hoog de vaandelen der belijdenis die ons dierbaar is, in verband met het welzijn der Kerk die zoo heel ons hart heeft.

De eerste ontmoeting op een vergadering als deze is zoo recht hartelijk, overmits we veelszins zoo ver van elkander verwijderd zijn, vele honderden tot duizende mijlen uit elkaar. Daardoor is echter het scheiden ook weêr aandoenlijker, te meer nog waar door samen te arbeiden in het huis Gods de banden nog weêr nauwer zijn toegehaald, ook al dachten we over alle onderwerpen niet gelijk. En dan nog, hoevelen ontvielen ons niet sinds de vorige Synode, en wie onzer zal wellicht de volgende keer gemist worden?

Mijne broeders, vaders in Christus! indien God tegen dien tijd uit den wijngaard naar Huis roept, u of mij, wie onzer ook, tof weêrziens dan in de rijen der verlostten door 't bloed des Lams, vergaderd wordende uit 't gansche menschelijke geslacht, in het land der eeuwige lente!

Nadat de vice president het woord genomen had en den president gedankt voor zijne leiding, ging de president voor in gebed, daarna staande gezongen Ps. 121 : 4 en eindelijk door hem de handen opgeheven, zeggende : De Heere zegene u en behoeve u! De Heere doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig! De Heere verheffe Zijn aangezicht over u en geve u vrede! Amen.

A. KEIZER, President,

J. MANNI, Vice President.

J. B. HOEKSTRA, Scriba,

W. HEIJNS, Adjunct-Scriba.

BIJLAGE I.

Rapport van Deputaten voor Onderhandeling met de U. P. Church.

Aan de Broeders Afgevaardigden naar onze a. s. Synode te Grand Rapids.

“De Deputaten voor onderhandeling met de United Presbyterian Church over het aangaan van kerkelijke correspondentie,”

waren eerst van plan, om van hun Rapport aan de Synode geen letter te publiceeren alvorens zij het eerst aan die Synode zelve hadden in de schoot gelegd. Het kwam hen verkeerd voor, om reeds in de pers een soort voor-synode te houden al eer de eigenlijke Synode nog was aangebroken.

Doch in hun laatste bijeenkomst ziende, dat dit verslag zoo groot van omvang moest worden, dat het voor de Afgevaardigden hoogst moeilijk, zoo niet onmogelijk zou zijn, om staande de vergadering het geheel dermate te overzien, dat ze er met behoorlijke kennis een oordeel over konden vormen, besloten zij om het, ten gerieve van de leden der Synode, in *De Wachter* te laten afdrukken, gelijk zij bij dezen doen. De bescheidenheid der personen mag in elk geval de nuttigheid der zaken van Gods Kerk niet achterwaarts dringen.

Het rapport luidt in heel zijnen omvang als volgt:

RAPPORT VAN DEPUTATEN VOOR ONDERHANDELING MET DE UNITED
PRESBYTERIAN CHURCH OVER HET AANGAAN VAN "KERKELIJKE
CORRESPONDENTIE."

Eerwaarde Broeders!

De Deputaten door de vorige Synode bij Art. 140b aangewezen om met de Deputaten *ad hoc* van de U. P. C. in onderhandeling te treden, over eene wederzijdsche toenadering en vereeniging van hunne en onze kerken—als zijnde twee zusterkerken, die in belijdenis, in vorm van kerkregeering en, voorzoover wij weten, ook in de toepassing van deze beide van een en dezelfde beginse-len uitgaan en hetzelfde bedoelen,—hebben de eer u het navolgende van hunne bemoeiingen te rapporteeren:

Tegen den afgesproken tijd reisden wij, via Richmond en Cincinnati, naar Xenia in Ohio, alwaar op den 27sten December, 1894, onze vergadering zou plaats hebben. Rev. M. Van Vessum, destijds predikant te Cincinnati, deed ons, op ons uitdrukkelijk verzoek, gezelschap aan, vooral ook om ons, waar noodig, met de vertaling in 't Engelsch van dienst te kunnen zijn.

Wij werden door de Deputaten onzer zusterkerk bij onze aankomst op de meest vriendelijke wijze ontvangen.

De vergadering had plaats ten huize van Prof. Dr. W. G. Moorehead en werd door ZEW. met gebed geopend. De namen der Deputaten hunnerzijds waren:

Rev. Prof. Dr. W. G. Moorehead van Xenia.

Rev. Dr. W. W. Barr van Philadelphia.

Rev. Prof. Dr. John McNaughten van Allegheny.

Wij legden onzen credentiebrief over, welke door de Broeders werd ingezien en goedgekeurd.

Op voorstel van Dr. Moorehead werd Ds. H. Van der Werp tot Praeses en Dr. W. W. Barr tot Scriba aangewezen.

De voorzitter nu verzoekt dat de besluiten der respectieve Synoden, die op deze samenkomst betrekking hebben, uit de Synodale Verslagen worden voorgelezen. Uit deze voorlezing bleek, dat beide Kerken de verplichting erkennen, om als Gereformeerde Kerken nader in relatie te treden.

Op de vraag onzerzijds gedaan: welk eene vereeniging der twee Kerken men zich aan de zijde der U. P. Church voorstelde? antwoordden de broeders van de overzij: dat zij dit niet bepaald en in bijzonderheden konden aangeven; maar dat zij toch onder vereeniging verstonden: "eene organische vereeniging, waarvan samenwerking in zake de zending, zoowel binnen- als buiten 's lands, het gevolg zou zijn."

Op de vraag: "Hoe wij ons dan de vereeniging dachten?" werd, gedachtig aan den ons meêgegeven leiddraad, onzerzijds gezegd (wat door den Praeses, Ds. Van der Werp, in 't Engelsch werd overgezet): Dat volgens onze opvatting tusschen kerken en kerken drieërlei vereeniging denkbaar was.

1. Een geestelijke of *organische* vereeniging, waardoor alle geloovigen samen het ééne lichaam van Christus uitmaken, van hetwelk alle wettige kerken slechts een gebrekkige openbaring zijn. Deze vereeniging, werd gezegd, behoeven wij niet meer tot stand te brengen, wijl de H. Geest deze al van den beginne heeft gewrocht.

2. Eene *corporatieve* vereeniging, waardoor b.v. twee kerkengroepen tot één kerkverband samensmelten; zoodat er na de vereeniging maar éene corporatie, d. i. maar één kerkelijk

lichaam overblijft. De aldus vereenigde kerken hebben dan niet meer een *gelijksoortige* belijdenis, kerkenorde en liturgie, maar *een en dezelfde* belijdenis, kerkenorde en liturgie; wijl ze dan zouden zijn onder één kerkverband, vergaderen onder éénzelfde Synode en als éénzelfde kerk bij de regeering des lands onder een en denzelfden naam bekend zouden staan. Het spreekt van zelf, dat bij zulk eene vereeniging één der twee kerken haar naam, belijdenis, enz., zou dienen op te geven.

3. Eene vereeniging van wat onze vaders noemden *eene kerkelijke correspondentie*, door sommigen “coöperatieve” vereeniging geheeten, bij welke elke kerkengroep haar eigen kerkverband, belijdenis, kerkenorde en liturgie houdt; maar waarbij de kerkengroepen zelfstandig naast elkaar staan en elkaar officieel als Gereformeerde Zusterkerken erkennen en behandelen, zonder dat de eene in de andere opgaat of van haar afhankelijk wordt.

Deze wederkeerige erkenning en correspondentie zou men dan kunnen uitdrukken :

a. Door elkanders Standaards als zijnde van Gereformeerd karakter, te onderteekenen.

b. Door elkanders ambten en kerkelijke tucht te erkennen.

c. Door elkanders leeraars en kandidaten beroepbaar te achten.

d. Door elkanders attesten te respecteerden.

e. Door kansel- en avondmaalstafels voor de leeraars en lidmaten ook der andere Kerk toegankelijk te stellen.

f. Door naar elkanders meerdere vergadering te deputeeren en aan zulke deputaten zitting te verleenen met adviseerende stem, en

g. Door, desverkiezende, in zake de zending onder Heidenen, Joden en Mohammedanen, samen te werken op nader te omschrijven voorwaarden;—er aan toevoegende, dat onzes erachtens alleen aan de laatstgenoemde vereeniging te denken viel en wij ook alleen over zulk eene door onze Synode geïnstrueerd waren.

Hierop werd lang en breed gediscussieerd, waarbij hunnerzijds duidelijk doorstraalde, dat zij op de tweede der bovenge-

noemde wijzen van vereeniging, door hen “een organische” genoemd, vooral het oog gevestigd hadden. Zelfs al gaven zij toe, dat voor het tegenwoordige alleen aan de “kerkelijke correspondentie”—door hen “coöperatieve vereeniging” genoemd—te denken viel, dan moest dit toch, oordeelden zij, geschieden om eenmaal tot eene algeheele ineensmelting, als onder 2 bedoeld, te geraken. Onzerzijds werd daartegen in bedenking gegeven of het verschil van afkomst, geschiedenis en taal niet al te groote hinderpalen zouden blijken te zijn, om op eene vereeniging als sub 2 bedoeld te kunnen hopen. En ook: als de Broeders zich eens voorstelden, dat bij zulk eene vereeniging hunne kerken eens haren Westminsterschen Catechismus voor dien van Heidelberg zouden moeten opgeven, die minstens toch even gereformeerd kan heeten; en als ze hare Belijdenis van Westminster voor onze Confessio Belgica, en de Kerkorde van Westminster eens voor die van Dordrecht zouden moeten uitruilen, om nog van den naam, etc. niet eenmaal te spreken, hoe dit in hunne gemeenten wel opgenomen zou worden? Dat daarbij niet mocht vergeten, dat dit in onze gemeenten evenzoo moest zijn, en deze daarenboven met den voortdurenden emigratiestroom uit het oude vaderland te rekenen hadden, al moesten wij in 't afgetrokkene toestemmen, dat alle kerken Christi in de wereld éene kudde moesten zijn voor de oogen harer wederpartijders. Als wij ons niet vergissen (want het moeilijke om kerkelijke belangen punctuëel samen te behandelen als men in verschillende talen denkt, is ons ook nu weer gebleken), dan hebben de Broederen van de overzij ons bezwaar wel eenigermate gevoeld en gebillijkt.

Nadat men op de sub 3 bedoelde wijze van vereeniging, bestaande in “Kerkelijke Correspondentie” nader was ingegaan, waarbij de punten van den ons meêgegeven leidraad nog al eens in discussie kwamen, werd van de zijde der U. P. Broeders in zake de Buitenlandsche Zending opgemerkt, dat hunne kerk, ook al zou zij er anders al niets op tegen hebben, dat een paar leden van onze kerk in de Board hunner zending zitting en stem erlangden, dit nu in ieder geval moeilijk zou gaan, wijl die Board bij de Regeering als Corporatie erkend was, en er allerlei, ook finan-

tiële en testamentaire beschikkingen, konden bestaan, die bij zulk eene wijziging van dat lichaam hun kracht zouden kunnen komen te verliezen. Doch hierop kon, oordeelden zij, wel iets gevonden worden, al was het dan niet letterlijk naar onzen voorslag. Men kon een of twee broeders toelaten met *adviseerende* stem. En ook uwe deputaten oordeelden, als eene door ons voorgestelde vereeniging en daarop gebaseerde samenwerking in zake de zending overigens tot stand kwam, deze ook van hunnen wil niet afhankelijke belemmering, geen oorzaak behoefde te zijn dat de vereeniging niet zou doorgaan, wijl het toch altijd van grooter belang is, dat er met vereenigde kracht degelijk onder de Heidenen gearbeid worde, dan de vraag: wie het meest in de leiding van dien arbeid te zeggen heeft.

Na een tanelijk wijdloopige bespreking, waarbij over en weêr allerlei vragen en antwoorden gewisseld werden, stelde Dr. Moorehead voor, dat de vergadering in recess zou gaan, en dat de beide broeders, Dr. W. W. Barr en Prof. H. Beuker, in deze kamer zouden blijven één half uur lang, om na al het gehoorde ieder de denkbeelden zijner Kerk zoo goed mogelijk in een voorstel samen te trekken, dat men de beide Synoden als grondslag van vereeniging of correspondentie zou kunnen aanbieden. Na afloop van dat half uur zouden de andere broeders terugkomen en men zou dan de beide concepten met elkaar vergelijken. Dit voorstel werd aangenomen.

De overige broederen gingen heen en van het achterblijvend tweetal ging elk op zijne wijze aan het concipiëeren.....

Nadat de andere broeders waren teruggekeerd, werd het klad der beide concepten door den voorzitter voorgelezen. Men oordeelde, dat ze in de meeste punten vrijwel overeenstemden. Daar echter hier en daar eenig verschil bleek; daar de dag ten avond neigde, en sommige broeders noodzakelijk moesten vertrekken, en daar het toch wenschelijk moest geacht worden, dat ieder deputaat de redactie van het voorstel van hunne zijde aangeboden nauwkeurig doorzag en mede goedkeurde, zoo stelde Dr. McNaugher voor, dat nu deze vergadering werd gesloten, en dat de

beide concipianten, na met hunne medeafgevaardigden hun voorstel, zoover noodig, gecorrigeerd en in 't net geschreven te hebben, dit aan de deputaten der overzijde zouden toezenden. Men kon dan de correspondentie schriftelijk voortzetten, of, zoo noodig, nogmaals (maar dan in Michigan) vergaderen. Dit voorstel werd aangenomen.

De voorzitter besloot de samenkomst met dankzegging en een ieder vertrok naar de zijnen.

Na eenige weken kwam het voorstel van Dr. Barr, door zijne mededeputaten geteekend, tot ons. Het luidt aldus :

“De Vereenigde Commissies van de U. P. Church en de H. C. G. Kerk de zaak, hun door hun respectieve opperste gerechts-hoven opgedragen, nauwgezet en biddend overwogen hebbende, zijn overeengekomen om aan de kerkelijke lichamen, die hen hebben aangesteld, het volgende rapport ter overweging en goedkeuring aan te bieden :

1. Dat er moeilijkheden in den weg zijn, welke een Organische Vereeniging voor het oogenblik onuitvoerbaar schijnen te maken.

2. Dat substantieel de beide kerken overeenkomen in leer begrip en kerkbestuur, hetwelk door beide erkend wordt.

3. Dat op grond van deze eenheid, saamwerking tusschen beide kerken wordt aanbevolen in de volgende zaken :

a. Dat jaarlijks afgevaardigden ter hoogste vergaderingen van beide kerkelijke lichamen elkander een broederlijk bezoek brengen.

b. Dat er in voorkomende gevallen, een wisseling van kansels zal zijn tusschen leeraren van beide kerken; dat het den gemeenten in elk (kerkelijk) lichaam zal vrijstaan een leeraar uit het andere lichaam te beroepen, en dat wederzijdsch lidmaatschap van het andere zullen worden geaccepteerd.

c. Dat saamwerking in Buiten- en Binnenlandsche Zending zal plaats hebben, en dat een vertegenwoordiger van de H. C. G. Kerk in de Algemeene Commissie voor Buitenlandsche Zending van de U. P. Church, alsmede een vertegenwoordiger in het Be-

stuur voor Binnenlandsche Zending van genoemde kerk zal zitting hebben als adviseerend lid, met macht om mede te beraadslagen, doch niet om mede te stemmen; en dat zendelingen van de H. C. G. Kerk kunnen worden aangesteld door de Algemeene Commissie of het Bestuur der Buitenlandsche Zending van de U. P. Church voor het Binnen- of Buitenlandsche Zendingsveld met dien verstande dat zij door zulk een aanstelling onderworpen zullen zijn aan de regels en bepalingen, waarnaar de zendelingen van de Besturen van Binnen- en Buitenlandsche Zending en de Zendingsvereenigingen van de U. P. Church zich te gedragen hebben; met dien verstande evenzeer dat door middel van de Besturen voor het Binnen- en 't Buitenlandsche werk bijdragen kunnen worden opgenomen door de gemeenten van de H. C. G. Kerk.

d. Dat deze verklaring van overeenkomst tusschen de twee kerken wordt afgelegd en deze saamwerking wordt aangegaan in de hoop en het vertrouwen dat de weg tot algeheele (organische) Vereeniging tusschen deze twee kerken in de naaste toekomst mag worden geopend."

Onzerzijds werd dat van Broeder Beuker nagezien en na eenige wijziging vastgesteld en aan de broeders van de U. P. Church verzonden. Het luidt als volgt :

"De Wederzijdsche Commissiën van de U. P. Church en van de Holl. Chr. Geref. Kerk in Amerika, samen vergaderd te Xenia, Ohio, op Donderdag, 27 Dec., 1894, teneinde ingevolge de opdracht harer Synoden met elkaar te beraadslagen over eene eventueele vereeniging van beide bovengenoemde kerken, hebben de eer, het navolgende rapport aan de eerstkomende Synodale vergaderingen dezer kerken ter overweging en goedkeuring aan te bieden :

1. Daar deze beide kerken, wat de leer en de regeering der kerk, alsmede wat de toepassing van deze beide betreft in substantie overeenkomen, achten wij het plichtmatig en nuttig, dat zij deze hare eenheid ook tegenover de wereld openbaren en elkander steunen.

2. Dat de dusgenoemde corporatieve samensmelting—bij

welke na de vereeniging maar één lichaam, niet met een *gelijksoortige*, maar met *eenzelfde* belijdenis, eenzelfde kerkenorde, eenzelfde liturgie en met eenzelfde naam zou overblijven—ons om meer dan eene reden vooralsnog ongeraden schijnt.

3. Dat echter eene coöperatieve vereeniging (door de vaderen “kerkelijke correspondentie” genoemd), bij welke iedere kerk haar eigen kerkverband, belijdenis, kerkenorde, enz., behoudt, maar bij welke tevens wederzijdsche erkenning en samenwerking, als van twee Gereformeerde zusterkerken in 't leven treedt, door ons gezamenlijk ten eerste wordt aanbevolen.

4. Dat deze laatstgenoemde vereeniging zich op de navolgende wijze moge belichamen :

a. Dat de e. v. Generale Synode van ieder dezer kerken de belijdenisschriften der andere kerk, ten blijke dat ze deze als een gereformeerde zusterkerk erkent, door haar moderamen laten onderteekenen. De aldus onderschreven exemplaren worden in het archief der respectieve kerken gedeponneerd.

b. Dat beide kerken, zoover tijd en gelegenheid dit toelaten, naar elkanders Generale Synoden deputeeren, en aan zulke deputaten zitting verleen, met adviseerende stem.

c. Dat het, in voorkomende gevallen, aan de gemeenten van beide kerken vrij zal staan om een leeraar of candidaat uit de andere kerk te beroepen, die na aanneming van zulk een beroep, op dezelfde wijze als de candidaten en leeraars der eigene kerk worden bevestigd.

d. Dat wederzijds de lidmaatsattesten van de kerkeraden der eene door die der andere kerk worden geaccepteerd en alzoo de kerkelijke tucht gerespecteerd blijve.

e. Dat over en weer de kansels en Avondmaalstafels ook voor leeraars en lidmaten der andere kerk toegankelijk gesteld worden.

f. Dat op het gebied van Binnenlandsche Zending iedere kerk haar eigen bestuur en arbeid behoude, wijl beide kerken zich van een verschillende taal bedienen niet alleen, maar de Holl. Chr. Ger. Kerk ook met den stroom der emigratie uit de Nederlanden te rekenen heeft. Doch dat op 't gebied van Buitenlandsche

Zending beide kerken samenwerken, met dien verstaande: dat de Holl. Chr. Geref. Kerk (tenzij de belangen van 't Godsrijk later eene andere wijze van arbeiden mochten vereischen) hare zendingscollecten en bijdragen stort in 'de zendingskas der U. P. Church; hare zendeling-kweekelingen ter beschikking stelt van genoemde kerk, om door deze te worden geordend en uitgezonden; terwijl de Holl. Chr. Geref. Kerk een of twee leden benoemd, die zitting nemen in het Algemeen Bestuur der Zending van meergemelde kerk, met adviseerende stem."

Aldus gedaan te Xenia, Ohio, den 27sten Dec., 1894.

(Was geteekend),

H. VAN DER WERP,

H. BEUKER,

J. GARVELINK.

Van bovenstaand voorstel werd natuurlijk een behoorlijke vertaling in 't Engelsch aan de Broeders van de U. P. Church toegezonden.

Hoezeer de Deputaten generzijds over het geheel ons Concept uitnemend keurden en het voor 't meerendeel schier letterlijk overnamen, zoo waren er toch ook elementen in, waarin zij zich minder konden vinden. Na eenige correspondentie is hun voorstel, dat al spoedig bij hun Synode moest worden ingediend, tot de hier aanstonds volgende redactie gekomen.

Vooraf zij echter opgemerkt dat onze Commissie, na van het hunne kennis gekregen te hebben, geoordeeld heeft bij ons eigen voorstel te moeten blijven, van welk besluit aan Deputaten hunnerzijds kennis werd gegeven.

Hun voorstel is evenwel bij de laatstgehouden Synode hunner kerk ingediend en door deze aangenomen. Het luidt verstaald aldus:

Rapport van de Commissie in zake Vereeniging met de Holl. Chr. Geref. Kerk.

De Commissie, door de laatste Algemeene Vergadering herbenoemd, met instructies om een corresponderende Commissie

van de Synode der Holl. Chr. Geref. Kerk van Noord Amerika te ontmoeten, met het doel om een basis voor organische vereeniging tusschen de Vereenigde Presbyteriaansche en de Holl. Chr. Geref. Kerken te ontwerpen, komt eerbiediglijk tot u met haar rapport:

In een samenkomst van beide Commissiën, gehouden te Xenia, Ohio, op 27 December, 1894, en toen al de afgevaardigden tegenwoordig waren, werd het onderwerp ter consideratie aangegeven, grondig bediscussieerd.

De Synode van de H. C. G. Kerk werd bevonden haar Commissie niet het recht gegeven te hebben om over organische vereeniging te onderhandelen, maar alleen om een plan van coöperatieve actie voor te stellen, waarbij voor het tegenwoordige de twee kerken haar afzonderlijke organisatie zouden behouden en toch formeel zouden verbonden zijn wat betreft kerkelijke gemeenschap en zekere zendingsaangelegenheden.

Na al de gegevens overwogen te hebben, stemde uw Commissie met dit voorstel in, als liggende in de bedoeling harer opdracht, te meer daar van beide zijden de begeerte en het vertrouwen werd uitgedrukt dat zulk een gemeenschapsoefening eerlang tot algeheele aaneensluiting zou leiden.

Na rijpe en biddende overweging, werden de voorloopige punten van overeenstemming—een plan voor coöperatieve vereeniging inhoudende—vastgesteld en eenparig goedgekeurd en, sedert de beide Commissiën verdaagden, zijn we door voortgezette correspondentie in staat gesteld de volgende ontwerp-basis u voor te leggen, welke, naar wij gelooven, de Commissie der H. C. G. Kerk ten volle aannemelijk zal blijken, en door haar aan de Synode der H. C. G. Kerk, in 1896 te honden, ter goedkeuring zal worden aangeboden. Het plan leggen wij bij deze in zijn bijzonderheden over.

1. De wezenlijke overeenstemming van de beide kerken in de leer, het bestuur en den eeredienst wordt wederzijds erkend.

2. Er zijn practische moeilijkheden in den weg, welke de Organische Vereeniging van de beide kerken voor het tegenwoordige ongeraden maken.

3. Op grond van de groote mate van eenheid in geloof en leven, bij deze zusterkerken bestaande, is een plan van coöperatie (saamwerking), de volgende artikelen behelzende, goedgekeurd en aangenomen.

A. Daar zal een geregelde wederkeerige zending zijn van afgevaardigden naar de hoogste vergaderingen van beide kerken.

B. Leeraren van beide kerken zullen, indien het wenschelijk wordt geacht, van kansels mogen wisselen: en de bevoegde ambtsdragers in eenige vacante gemeente zullen ter waarneming van den predikdienst in deze (gemeente) mogen uitnoodigen eenigen Dienaar des Woords, of tot prediken Gerechtigde, in zijn eigen kerk in goeden stand.

C. Gemeenten in elk kerkelijk lichaam zullen de vrijheid hebben als Leeraar te beroepen een Predikant of Kandidaat van de andere kerk, hetwelk geschieden zal naar den regel daarvan zijnde in de kerk uit welke hij geroepen wordt.

D. Lidmaatsattesten van de eene kerk zullen aangenomen worden in de andere zonder verder onderzoek, juist zooals de kerkeraden in de eene en de andere kerk de attesten van hun eigen denominatie honoreeren (erkennen): en leden van de gemeenten van elke kerk zullen toegelaten worden tot de bondzegelen in de andere kerk, met dien verstande dat Organische Vereeniging duidelijk in het oog wordt gehouden.

E. Saamwerking op het gebied van Buitenlandsche Zending zal op volgende wijze plaats hebben:

a. Een wettig gekozen vertegenwoordiger van de H. C. G. Kerk zal toegelaten worden tot het V. P. Bestuur van Buitenlandsche Zending, als lid met raadgevende stem.

b. Zendingen, wier diensten worden aangeboden, kunnen aangesteld worden uit de H. C. G. Kerk door het Bestuur van Buitenlandsche Zending van de V. P. Kerk voor het Buitenlandsche Zendingsveld, met dien verstande dat de aangestelde zich zal aansluiten bij de V. P. Kerk en zich onderwerpen zal aan al de wetten en regels waaraan de Zendingen van de V. P. Kerk voor de Buitenlandsche Zending onderworpen zijn.

c. Ingevolge voorenstaande regeling, de Zendingen aan-

gaande, wordt aan de H. C. G. Kerk de gelegenheid geboden, om, desverkiezende, aan het Bestuur voor Buitenlandsche Zending van de V. P. Kerk geldelijke bijdragen te zenden ter bevordering van het werk, aan zoodanig bestuur toevertrouwd.

4. Deze verklaring van onderlinge overeenkomst wordt door de beide kerken afgelegd en deze Coöperatie wordt ondernomen in de hoop en het vertrouwen dat de weg voor algeheele, organische vereeniging tusschen beide kerkelijke lichamen, onder den zegen Gods, in de naaste toekomst zal worden gebaad.

Overtuigd zijnde, dat de Algemeene Vergadering een zekere mate van toelichting aangaande de H. C. G. Kerk niet overbodig zal achten, nu de zaken zoo ver gevorderd zijn, zal uw Commissie gaarne eenige mededeeling doen in betrekking tot de geschiedenis en de gebruiken van genoemde kerk.

De H. C. G. Kerk van N. Amerika stamt af van de kerk van denzelfden naam in Nederland, een kerk die in 1834 van de Bestaande Hervormde Kerk afscheidde omreden in dit lichaam de leer en de tucht bedorven waren. Eenige jaren nadat de organisatie van dit afgescheiden lichaam in Nederland tot stand kwam, trokken een aantal van zijn leden naar de Vereenigde Staten en werd zodoende de H. C. G. Kerk van Nederland op Amerikaanschen bodem overgeplant en werd ten slotte een Amerikaansche kerk, onafhankelijk van allen vreemden invloed. Sedert nam zij in volgende jaren langzamerhand in ledental toe door emigratie uit Nederland en door overkomst van leden uit de Reformed Dutch Church in Amerika. In 1890 sloot zich de Ware Holl. Ger. Kerk in de Vereenigde Staten bij haar aan als een wezenlijk deel met gelijke rechten, waardoor zij oude Amerikaansche bestanddeelen in zich opnam. Laatstgenoemde kerk dateerde van 1822, als wanneer er een afscheiding van leeraren en gedeeltelijke gemeenten plaats had van de Reformed Dutch Church in Amerika, welke afscheiding voortvloeide uit het voortbestaan van beweerde afwijkingen in de leer en losheid in de tucht in de moederkerk. Hieruit ziet men dat de H. C. G. Kerk van Amerika haar voor- geslacht heeft in Nederland, maar tevens als tot haar behoorende mag rekenen de voortzetting van de Dutch Reformed Church in dit land.

Het laatste jaarboekje, in 1895 uitgegeven, toont aan dat de H. C. G. Kerk zeven Classen heeft, die een Algemeene Synode constitueeren, 74 leeraren, 121 gemeenten, 15,548 leden en een totaal van 47,349 zielen. Haar sterkte ligt in Michigan en Iowa, schoon zij ook een aantal kerken heeft in New Jersey. Zij heeft een college, gevestigd te Grand Rapids, Michigan, welke drie geregelde Professors heeft en voor het oogenblik een eijfer van 17 theologische en 37 litterarische studenten. Sommige harer gemeenten zijn Engelsch sprekende, doch de meeste houden de Nederlandsche taal bij.

De belijdenisschriften der kerk zijn: de Heidelberger Catechismus, een der meest algemeen aangenomene der Calvinistische Symbolen; de Belgische Confessie, welke door en door Calvinistisch is en welke, in 1571 herzien, door heel de Nederlandsche kerk werd aangenomen; en de leerregelen van de beroemde Calvinistische Synode van Dordrecht, welke saamgeroepen werd om het in Nederland opkomend Arminianisme te keer te gaan. Bijzondere nadruk wordt gelegd op een volledige belijdenis en verbreiding van het leerstelsel in het kerkelijke Geloofsprogram vvat. Het is een vaste regel dat de Heidelberger Catechismus geregeld elk jaar voor de gemeente zal worden uitgelegd. De 129 vragen van den Catechismus zijn daarom, naar het aantal rustdagen in het jaar, in 52 afdeelingen gesplitst, en elken Dag des Heeren, wordt een gedeelte in de namiddag-godsdienst-oefening kortelijk verklaard. Een Kort Begrip van den Christelijken godsdienst is mede in gebruik voor allen die de volle gemeenschap der kerk zoeken.

Het bestuur der kerk is Presbyterisch, de Synode van Dordrecht gaf er de methode van aan. Hun kerkeraad staat volkomen gelijk met onze "sessie," en hun Classis met ons "presbyterie." In betrekking tot de artikelen van onze Getuigenis, handelende over Avondmaalsviering en geheime genootschappen, staan deze Nederlandsche broederen dezelfde beginselen voor, die wij belijden, en passen die ook getrouwelijk toe. Leden van andere kerken worden een enkele maal tot het Avondmaal des Heeren toegelaten, doch alleen door het oordeel des kerkerads. Zij zijn kloek in hun wederstand tegen geheime genootschappen,

in de kracht hunner Synodale besluiten onze eigen kerk evenarende, zoo niet overtreffende. Dit onderscheidend kenmerk is een erfliating van de moederkerk in Nederland, en in hun kerkelijk handelen hebben zij hierop steeds den nadruk gelegd. Tevens zij hier vermeld dat sommige leeraren en gemeenten nog in 1882 de Dutch Reformed Kerk verlieten en zich bij de H. C. G. Kerk voegden om reden hun eisch niet geacht werd, dat de Dutch Reformed Kerk de Vrijmetselarij zou veroordeelen en gemeenschap weigeren met leden van door eed verbonden geheime genootschappen.

Het eenige verschil, dat bizondere schikking eischt, is het gebruik, door de H. C. G. Kerk in haar dienst des gezangs gemaakt van eenige weinige extra-psalmodische composities, zooals de Tien Geboden, het Gebed des Heeren, de zoogenaamde Apostolische Geloofsbelijdenis en de zoogenaamde Lofzangen van Maria, Zacharias en Simeon. Hierbij moet echter opgemerkt worden, dat zij aan dergelijke toevoegingen vasthouden alleen omdat deze als een erfenis hun-toekwamen uit de tijden der Kerk-hervorming, goedgekeurd zijnde door de oude Dordtsche Synode. Het feit dat geen nieuwe toevoeging heeft plaats gehad tot deze extra-psalmstukken, welke eeuwen geleden werden ingevoerd, bewijst voldoende dat de kerk niet overhelt naar de richting van hen die ongewijde (ongeïnspireerde) gezangen begeeren. Inderdaad was een der gronden van ergernis, welke hun voorvaders er toe bracht om zich ten jare 1834 te onttrekken, aan de Bestaande Hervormde Kerk van Nederland, deze: dat men van hen vroeg de nieuwelings opgestelde gezangen te gebruiken, welke bedenkelijke leerstellingen inhielden (inprenten). Heden ten dage zijn de Psalmen de eigenlijke stoffe des gezangs in alle H. C. G. Gemeenten, terwijl onze eigen vertaling en onze eigen Psalmbundel in vele gezinnen en in de Engelsch-sprekende gemeenten in gebruik is. Klaarblijkelijk is dat de H. C. G. Kerk aan het geïnspireerde Psalmgezag even sterk vasthoudt als onze eigene. De broederen, met wie uw Commissie saamkwam, toen wij onze uitsluitende gehechtheid aan de Psalmen betuigden, hebben hun tevredenheid met die positie uitgedrukt, en private verzekering

is gegeven dat, indien organische vereeniging aan de orde was, de H. C. G. Kerk van harte en zonder voorbehoud Art. XVIII van onze Getuigenis zou onderschrijven. Uw Commissie oordeelde het gepast een uitvoerig verslag te geven van den stand van zaken in de H. C. G. Kerk in betrekking tot dit zeer gewichtig onderscheidend kenmerk tot recht verstand van de zijde onzer Algemeene Vergadering.

Alles saamgenomen en uit al wat waargenomen kan worden blijkt dat de H. C. G. Kerk praktisch één is met onze eigene in leer, tucht en dienst. Kleinere verschillen in eenige dezer afdelingen kunnen, naar wij gelooven, gemakkelijk uit den weg geruimd worden wanneer de tijd rijp is voor finale onderhandelingen. De behoudende toon der Kerk in haar handhaven van de waarheid en haar strijd voor hervorming (op 't gebied des levens) zoo ook haar zendingsgeest wijzen haar kerkelijke verwantschap met ons ten duidelijkste aan.

Opgemerkt dient dat de geloofsbrieven van de Commissie der H. C. G. Kerk hun slechts de vrijheid lieten een coöperatieve alliantie met onze Kerk voor te stellen. Tevens werd duidelijk gemaakt waarom hun Synode het verstandig rekende voor het tegenwoordig een onafhankelijk bestaan te handhaven, om namelijk te gemoot te komen aan de bijzondere behoeften veroorzaakt door de voortdurende emigratie uit Nederland. Hierbij kwam ongetwijfeld het gevoelen, schoon het niet bepaald werd uitgedrukt, dat genoegzame tijd zou worden gelaten om een betere kennismaking van het eene lichaam met het andere te verzekeren, en dit te meer om reden van het taalverschil en het nationaal verleden. Echter werd (onzerzijds) volkomen organische vereeniging voorgesteld en met warmte aanbevolen als einddoel in deze voorloopige associatie. Uw Commissie, schoon betreurende, dat de weg niet open scheen voor een dadelijke ineensmelting van de respectieve lichamen onder eenzelfde kerkverband, heeft het voorstel tot kerkelijke samenwerking gereedelijk aangenomen volgens bovengenoemde bepalingen.

Ten slotte bieden wij de volgende punten ter overweging aan:

Besloten.—1. Dat de ontwerp-basis voor Coöperatieve Ver-

eeniging, bij deze ingediend, aangenomen worde, met dien verstande dat zij van kracht zal zijn wanneer de Synode van de H. C. G. Kerk ze behoorlijk goedgekeurd zal hebben.

2. Dat, dewijl de Synode der H. C. G. Kerk niet samenkomt voor 1896, een Commissie van Vereeniging gecontinueerd worde met last en macht om te onderhandelen over eenig bijkomend voorstel, dat zou kunnen worden gemaakt.

3. Dat, dewijl de onderhandelingen over Coöperatieve Vereeniging nog voortduren en de volgende H. C. G. Synode over de zaak zal beraadslagen en besluiten, een Commissie van bezoek, bestaande uit drie personen, een van welke de afgevaardigden zal zijn het vorige jaar gekozen, benoemd worde om onze kerk ter Synode van de H. C. G. Kerk, het volgende jaar te honden, te vertegenwoordigen.

4. Dat als middel tot kennismaking met ons eigen geloof en kerkelijk leven het Bestuur van Boekuitgave worde opgedragen elken leeraar in deze zusterkerk een exemplaar te verschaffen van onze Geloofsbelijdenis, Catechismus, Getuigenis en Kerkenorde.

W. W. BARE,
JOHN McNAUGHER,
W. G. MOOREHEAD.

Men ziet dus, Eerwaarde Broeders, hoe waardeerend onze Zusterkerk over de onze oordeelt en tevens, welk eene vereeniging zij verlangt. Het zou onbroederlijk en onchristelijk zijn deze welwillende gevoelens niet te waardeeren.

Desalniettemin mogen uwe deputaten niet verhelen, dat er in het hierboven aangehaald voorstel, zooals het door de laatstgehouden Synode hunnerzijds is goedgekeurd, in het algemeen eene *strekking* doorstraalt, die wij er liever niet in hadden gezien, en dat er tevens *enkele bepalingen* in voorkomen, die ons hebben weerhouden om het als ons voorstel over te nemen en aan deze Synode ter aanneming aan te bevelen.

De door ons bedoelde *algemeene strekking* van heel het stuk is, dat de Broeders van de overzij zich de door ons voorgestelde “kerkelijke correspondentie” (door hen “coöperatieve vereeni-

ging” genoemd) laten welgevalen, om ze als voorbereiding voor die hierboven sub 2 bedoelde corporatieve (door hen organische vereeniging genoemd) dienst te laten doen. Welke vereeniging wij, uit oorzaak van de verschillende nationale herkomst, geschiedenis en taal, nog voor langen tijd niet mogelijk en dies ook ongeraden achten. Temeer daar genoemde beletselen om tot één kerkverband samen te smelten, niet door menschen, maar door Gods aanbiddelijk bestuur zelf zijn in den weg geplaatst. De door onze Vaders bedoelde “Kerkelijke Correspondentie” gaat dan ook niet uit van de gedachte om de eene kerk zodoende metertijd in de andere op te lossen (welk vooruitzicht in zulk eene kerk al heel ongelukkig werken zou), maar van de gedachte, dat men de zelfstandigheid dier andere kerk eerbiedigen en haar, op grond van de gelijksoortigheid harer belijdenis, kerkenorde en practijk, als een gereformeerde zusterkerk, voortaan naast zich erkennen en behandelen zal.

En wat de bovenbedoelde *enkele bepalingen* betreft, die ons min-wenschelijk voorkwamen, daaronder rekenen wij vooral:

a. Dat onze Broeders onder letter C van hun voorstel verklaren: dat de beroeping van een predikant of candidaat uit de andere kerk geschieden zal naar den regel daarvan zijnde in de kerk, niet *waarin*, maar de kerk *waaruit* hij geroepen wordt. Dit laatste is zeker, of door ons niet juist begrepen, of niet correct uitgedrukt. Want bedoeld is toch zeker, dat men bij het beroepen en bevestigen van zulk een leeraar of candidaat zich houde aan de regelen van de kerk waarin, en niet aan die uit welke hij geroepen wordt.

b. Dat onder letter D bepaald wordt: dat de leden van de eene kerk “zullen toegelaten worden tot de bondzegelen in de andere kerk *met dien verstande dat Organische Vereeniging duidelijk in het oog wordt gehouden.*” Deze bepaling toch doet niet alleen heel het karakter der door ons bedoelde vereeniging ont-aarden, schuivende eene corporatieve ineenvloeiing voor kerkelijke correspondentie in de plaats; maar zij legt ook het in 't oog houden van dusgenaamde corporatieve vereeniging tot grondslag van toelating tot de Tafel des Heeren van lidmaten uit onze kerk,

institute dat men dezulken zou toestaan op grond van hun Gereformeerde belijdenis en christelijken wandel, waarvan ze in de zusterkerk hebben blijk gegeven.

c. Dat in punt E b. wordt geëischt, dat de zendeling onzer kerk, die door de Board hunner kerk zal worden uitgezonden zich eerst zal aansluiten aan hunne kerk. Dit dunkt ons in te druischen tegen het zooeven aangenomen beginsel van erkenning van elkanders ambten en lidmaatschap, welke bij deze vereeniging wordt vastgesteld.

Uwe deputaten achten zich overigens gedrongen te verklaren: dat zij met diepen eerbied en hooge achting jegens de U. P. C. zijn vervuld geworden, wijl zij bevonden hebben dat deze kerk, in onderscheiding van vele andere in dit land, den christelijken moed blijkt te bezitten, om haar geloof niet slechts in hare standaards geformuleerd te laten staan, maar ook tegenover den geest onzer eeuw met zijn geheime door eede verbondene genootschappen, met zijn dusgenaamde Bijbelcritiek en met zijne loochening van de letterlijke inspiratie der H. Schrift, met beslistheid positie te nemen. En dat de ijver voor den Heere inzake de Zending onder hen openbaar geworden, ons met het oog op wat onze kerken dusver deden, diep heeft beschaamd.

Wij achten het voor onze Holl. Christ. Geref. Kerk, welke God in dit land heeft gevestigd en staande gehouden, dan ook eenen heiligen plicht en eene groote eer om met deze zuster in officieële kerkelijke correspondentie te treden en onze overeenstemming in geloof en handelen voor heel de wereld te openbaren. Weshalve wij de eer hebben om deze Hoog Eerw. Vergadering het navolgend voorstel ter overweging en goedkeuring aan te bieden:

“De Synode gehoord hebbende het rapport van hare deputaten *ad hoc*;

Overwogen hebbende de adviezen der verschillende Classes op deze Synode vertegenwoordigd;

Gedachtig hoe onze Gereformeerde Vaders (zie onder anderen de Synode van Emden, 1571, art. II en III en de Synode van Dordrecht 1618-'19, sessie 162 IV) zulk eene kerkelijke correspondentie hebben beoefend,

Is van oordeel:

a. Dat zij het voorstel, zooals het aan de Generale Synode der United Presbyterian Church ten vorigen jare is ingediend en door deze is aangenomen, niet wel kan accepteren.

b. Dat zij desniettemin eene vereeniging met de U. P. Church in den zin van "kerkelijke correspondentie" zooals deze hiervoren door onze Deputaten (except 4 letter *f*) in hun voorstel omschreven is, op grond van onze onderlinge overeenstemming in belijdenis, kerkregering en practijk, van heeler harte begeert; ja, dat zij zulk eene wederzijdsche erkenning en correspondentie van Gods wege plichtmatig acht; daargelaten of de beide kerken al dan niet goed vinden om ook op 't gebied van Zending samen te werken.

c. Dat zij zich de beslissing over het al dan niet samenwerken inzake de zending moet voorbehouden, totdat onze kerk, hetzij op deze of op een latere Synode tot klaarheid zal gekomen zijn wat haar dezen aangaande staat te doen.

d. Dat het ten zeerste te hopen is, dat onze U. P. Zusterkerk deze "kerkelijke correspondentie" en wederzijdsche erkenning—welke toch door onze gemeenschappelijke beginselen geboden is en voor niemand eenig bezwaar kan opleveren—op hare e. k. Generale Synode accepteren zal, waartoe wij haar bij deze dringend verzoeken.

e. Dat de Synode bij deze den arbeid van hare Deputaten *ad hoc* behoort te honoreeren, maar ze tevens continueert, om het antwoord van onze Zusterkerk in ontvangst te nemen; om nadere inlichting, waar deze mocht verlangd worden, te verstrekken, en om andermaal van den uitslag dezer zaak op de e. v. Synode te rapporteeren."

Aldus gerapporteerd op de Synode te Grand Rapids, Mich.; der Holl. Chr. Geref. Kerk op den — Juni, 1896, door de Deputaten voor onderhandeling met de U. P. Church over het aangaan van kerkelijke correspondentie.

H. VAN DER WERP,
J. GARVELINK,
H. BEUKER.

BIJLAGE II.

Verslag der Synodale Commissie op de Synode, te houden den 17^{den} Juni, 1896, en volgende dagen.

WELEERW. EN WAARDE BROEDERS !

De Synodale Comm. heeft weinig te rapporteeren, en maakt slechts opmerkzaam op de volgende bijzonderheden :

In September, 1894, ontvingen wij een herhaald schrijven van de gemeente Wortendyke, New Jersey. Het hield in: een aanklacht tegen de Classis Hudson. De Synode van '94 had een formule van schuldbelijdenis ontworpen, hoofdzakelijk voor Wortendyke, doch ook voor de Classis Hudson. Indien deze van weerszijden zou ingewilligd worden, zou het gevolg zijn, dat Hudson de gemeente Wortendyke weêr als een gemeente der Classis ging erkennen.

Wortendyke wilde daaraan voldoen, en verscheen dientengevolge op de Classis Hudson. De laatste meende echter daarop niet te kunnen ingaan. Derhalve vroeg Wortendyke, alsook wijlen Ds. De Baun, inlichting, hoe in dezen te moeten handelen.

De Comm. ried den broeders der gemeente Wortendyke zich bij de Classis Hackensack te voegen; aan de verwisseling geen publiciteit te geven, en deze aangelegenheid op de Synode, '96, ter tafel te brengen.

Wortendyke zond in December, 1894, een gemotiveerd protest. Dit en de overige stukken zijn ter beschikking voor de Synode.

Vervolgens ontvingen wij, Mei, '95, een uitvoerig schrijven van den Cand. T. De Lange. In deze zaak geen zeggenschap hebbende, gaven wij nochtans den raad aan dezen broeder zich van beschuldigingen en verwijten te onthouden, en, zoo noodig, zich op de Synode te beroepen.

Ook deze bescheiden zijn beschikbaar voor de vergadering.

Nog gewerd ons het verzoek van de gemeente Englewood, Ill., in het belang van kerkbouwing, om een verklaring te teekenen, inhoudende, dat ook Englewood's gemeente in stoffelijk opzicht, zelfbeheer heeft.

Die verklaring werd slechts van den Secretaris der Comm. verlangd, die ze, zoo ver hij kon, gaf, meenende, dat iedere gemeente onzer Kerk dat heeft.

Eindelijk ontvingen wij een verzoek door middel der Comm. van de Classis Iowa, in het belang van een lid der gemeente Platte, Roelof Beltman genoemd, die, lijdende aan toring-ziekte, naar Maxwell City, New Mexico, met zijn gezin wenscht te ver trekken. Hij verklaarde, wel de middelen tot de reis te bezitten, maar niet tot zijn onderhoud aldaar. De Clas. Comm. van de Classis Iowa zond dit op aan de Synodale Comm. om een collecte door heel de Kerk aan te bevelen. Bij antwoord van den Secretaris werd bericht, dat de Synodale Comm. eerst dan een collecte kon aanbevelen, als eigen gemeente en Classis gedaan hebben wat ze kunnen.

Ten laatste wordt herinnerd, dat ook nu als voorheen, ter bijwoning onzer Synode, zijn uitgenoodigd:

De Geref. Kerken in Nederland; de Oud-Geref. Kerk in Bentheim, Oost-Friesland; de Geref. Kerk in Zuid Afrika, en de U. P. Church in Amerika.

Namens de Comm. voornoemd,

J. H. Vos.

P. S.—Antwoord ontvangen van U. P. Church; Bentheim, Oost-Friesland, en van de Geref. Kerken in Nederland, welke laatste ons uitnoodigde hare Synode, die midden Aug., e. k., te Middelburg wordt gehouden, door één of meer deputaten bij te wonen. De Rapporteur neemt de vrijheid daartoe te adviseeren.

BIJLAGE III.

ROTTERDAM, 18 April, 1896.

Aan de Hollandsche Gereformeerde Kerk in de Vereenigde Staten van Noord Amerika in Synode vergaderd D. V. den 10den Juni, 1896.

WELEERWAARDE EN EERWAARDE BROEDERS!

Deputaten van de Gereformeerde Kerken in Nederland tot

de correspondentie met Buitenlandsche Gereformeerde Kerken, hebben in goede orde ontvangen uw uitnoodiging dat. 3 Maart, 1896, door Ds. J. H. Vos ter vertegenwoordiging onzer kerken op uwe Synodale Vergadering dat. 10 Juni e. k. Tot hun leedwezen kunnen zij ditmaal aan deze vereerende uitnoodiging niet voldoen, en kunnen dus slechts *schriftelijk* de verzekering geven van onze innige belangstelling in het welwezen uwer kerk. De Heere zij u zeer nabij in al uwe beraadslagingen op de aanstaande meerdere kerkelijke vergadering, opdat alles ook in dezen strekke tot de eer Zijns Naams en zaligheid van zielen. Schoon het zenden van afgevaardigden dezerzijds ditmaal niet kan, hebben Deputaten toch het genoeg u uittenoodigen andermaal een of meer afgevaardigden te zenden naar de Generale Synode der Gereformeerde Kerken, die, D. V. in dit jaar, 15 Augustus, te Middelburg, zal worden gehouden. Deputaten vertrouwen dat gij aan deze uitnoodiging zult kunnen voldoen, en dat gij u daarbij verzekerd houdt dat uw afgevaardigden hartelijk welkom zullen geheeten worden. Den naam (of de namen) van uw Deputatie zult u wel tijdig willen melden. Adres den laatst ondergeteekende dezes.

Met hartelijke groete en heilbede, Weleerwaarde en Eerwaarde Broeders.

Namens Deputaten voorn.,

B. VAN SCHELVEN, Praeses,

F. LION CACHET,

Scriba Buitenlandsche Comm.

Kruiskade 18, Rotterdam.

Den Weleerw. Zeergel. Heer Ds. J. H. Vos,

Secretaris der S. C.

Grand Rapids.

BIJLAGE IV.

Aan de Eerwaarde Synode der Holl. Christ. Geref. Kerk in de Vereenigde Staten van Noord Amerika.

WELEERWAARDE EN EERWAARDE BROEDERS!

De Classis der Oud-Gereformeerde Kerken van Bentheim en

Oost-Friesland, vergaderd te Bentheim den 15den April, 1896; heeft uw schrijven door de hand van uwen scriba, den Weleerwaarden Heer, Ds. J. H. Vos, ontvangen.

Zij zegt u vriendelijk dank voor de uitnoodiging om Deputaten tot u te zenden, die de kerken van Bentheim en Oost-Friesland als zusterkerken op uwe vergadering zouden vertegenwoordigen. Zij gevoelde hoe goed het is over en weêr Deputaten te zenden, opdat de band welke bestaat tusschen u en ons, sterk blijve en wij elkander zouden kunnen bemoedigen in den strijd tegen het on- en bijgeloof. Zij heeft daarom ernstig de vraag overwogen of het mogelijk ware Deputaten naar uwe Synode af te vaardigen. De bezwaren echter aan zulk eene zending verbonden n. l. de langdurige afwezigheid van den Deputaat uit zijne gemeente en de groote onkosten der reis maken het ons onmogelijk aan uwe vriendelijk uitnoodiging te voldoen.

Wij kunnen ons dus niet door Deputaten doen vertegenwoordigen. Maar wij verzekeren u dat daarom de band die ons aan u verbindt niet verslapt is.

Wij slaan uw strijd en worsteling gade.

Wij verheugen ons in den voorspoed welken de Heere u doet genieten.

Wij hopen van harte dat de Heere u verder met Zijnen zegen verblijden zal.

Hij geve u, Eerwaarde Vergadering, licht en wijsheid om zulke besluiten te nemen en uit te voeren die strekken tot eer en verheerlijking van Zijnen Naam en het heil Zijner gemeenten.

Onze Heere Jezus Christus, de Koning Zijner duurgekochte kerk, geve u Zijne kracht en genade om in Zijn Naam te strijden tegen het on- en bijgeloof, en getrouw bezig te zijn in den arbeid in Zijnen wijngaard. U verzekering doende van onze liefde en hoogachting en u in alles Zijnen zegen toewenschende, verblijven wij,

Uwe Broeders in Christus Jezus,

De Classis der Oud-Geref. Kerken in
Bentheim en Oost-Friesland,

Namens dezelve,

L. STROEVEN, Praeses,

F. C. VAN DORP, Scriba.

Bunde Uelsen, 1 Mei, 1896.

BIJLAGE V.

Rapport van de Commissie der Inwendige Zending aan de Synode.

EERWAARDE SYNODE !

Uwe Comm. heeft het genoegen u het volgende ter kennis te brengen :

Het werk, na de vorige Synode, is begonnen met de beroeping van Ds. J. Van der Werp als Zending, welke roeping door dien broeder werd aangenomen. Doch deze broeder was niet zeer gelukkig in dien arbeid en moest wegens lichaams-zwakheid, na eenigen tijd den arbeid te hebben verricht, in Juni, 1895, den arbeid neêrleggen en eene roeping naar New Era aannemen.

Sinds Jan., 1895, werkte voor de Inwendige Zending, Ds. J. De Vries, uit de Classis Hudson. De door de Synode bepaalde inschrijving voor de Binnenl. Zending heeft niet den minsten bijval gevonden bij de Classikale Zendings Comm. in de gemeenten. Het eerste jaar was in menig opzicht geen tijd van vooruitgang.

Den 15den Juli werden beroepen de beide Kandidaten J. Smitter en J. Brink, die beide de roeping aannamen, de laatste voor één jaar. Dit laatste jaar waren er dus drie zendelingen in het veld. Deze broeders hebben hun arbeid met genoegen en succes verricht. Niet minder dan 30 plaatsen werden door hen bearbeid. Meer dan 300 malen is door hen gepredikt, en onder hunne directe medewerking verschillende gemeenten gesticht. In vijf verschillende Classen waren zij werkzaam. Nergens is hun arbeid mislukt, en onze gemeenten hebben betoond liefde te hebben voor dien arbeid, ook door er voor te zorgen, dat de Comm. alles kon betalen, dat betaald moest worden. Sinds de laatste Synode zijn er in onze Kerk niet minder dan 14 gemeenten gesticht.

Aan al de gemeenten, welke de Synode ondersteuning beloofd heeft, is volgens conditie alles afbetaald, en zelfs nog andere gemeenten de behulpzame hand geboden. En ter vergoeding van die hulp is er door de verschillende leeraren, welke zich in die ondersteunde gemeenten bevinden, gezamenlijk ongeveer 50 Zondagen per jaar Zendingswerk verricht. Dus ongeveer den

arbeid voor een zendeling voor een geheel jaar. In het laatste jaar is dus meer arbeid verricht, meer geld ontvangen, meer geld uitgegeven, dan immer te voren. En de begeerte der vorige Synode, dat er meer aan den Binnenl. Zend. arbeid gedaan mocht worden, is eenigszins verwezenlijkt. De Comm. gevoelt echter, zal die arbeid goeden voortgang hebben, dit werk wel meer op geregelde voet moet worden gebracht. Daarom heeft de Comm. een reglement vervaardigd, en wenscht dit de Synode ter goedkeuring voor te leggen, met het verzoek, om de Comm., volgens een door de Synode goedgekeurd reglement, op te dragen, zich te laten incorporeeren, als een wettig bestaande Board naar de wet. Vervolgens verzoekt de Board volgens Art. 23 van genoemd reglement, dat de Synode \$4,000 belooft in het jaar voor de Inwendige Zending. Dan nog verzoekt de Board, dat de Synode jaarlijks \$50 afsta aan den penningmeester van de Board voor zijn velen arbeid.

Ten slotte wenscht de Comm. er op te wijzen, dat het eene zeer goede zaak zou zijn, indien er een Zendeling altijd in New York kon zijn, om de emigranten te helpen. De Comm. beveelt dit aan, indien n.l. de Kerk in staat is, boven *drie andere* zendelingen, dien zendeling te bezoldigen. De Comm. meent, dat er niet minder dan drie zendelingen in het veld mogen zijn. En waar Zendeling Brink spoedig het zendingsveld denkt te verlaten, heeft de Comm. beroepen, de broeders J. De Vries en J. Van der Meij. De wensch der Comm. is, dat de Synode en de geheele Kerk liefde voor dezen noodigen arbeid moge hebben, en door gebed en gaven dien mogen behartigen.

Namens de Zendings Comm.,

J. GROEN, Secr.

BIJLAGE VI.

Verslag der Zending onder de Heidenen.

WELEERWAARDE EN WAARDE BROEDERS!

Het doet ons genoegen, ook op deze Synode verslag te mogen mitbrengen, aangaande de zending onder de Heidenen.

Daar in 1894 aan uwe Comm. de rechtsbevoegdheid, om Zendingen uit te zenden, ontnomen werd, was er in de twee laatste jaren voor ons weinig uit te richten en kan ons verslag daarom korter zijn.

De onzekerheid echter, waarin deze tak van ons kerkelijk leven zich, nu een tweetal jaren, bewoog, dreigde alle bezieling te doodden. Dit, voelde de Comm., was te merken in een groot deel der kerk, maar trof het allermeeft onze kweekelingen. Deze toch hebben vooral, als de tijd nadert, dat ze zullen uitgezonden worden, behoefte om het zendingsveld te zien aangewezen. Is dat niet zoo, dan missen zij een vast punt en zijn niet in de gelegenheid er zich van lieverleê vertrouwd mede te maken. Toen zij eerst aan de school kwamen, en meenden te weten werwaarts ze zouden gaan, dachten zij zich niet alleen in de taal, het maatschappelijk leven maar ook in den godsdienst en de geestesrichting van de Indianen in en poogden daarvan zooveel mogelijk in zich op te nemen. Doch sinds dat onder ons op den achtergrond raakte, wij nu ginds en dan elders heen neigden, verloren zij iedere gelegenheid zich iets positiefs voor den geest te plaatsen.

Nochtans droegen wij steeds de belangen van dien arbeid op onze harten en bevolen wij hem den Heere aan. Zijne lastgeving: “predikt het Evangelie allen creaturen” was ons een levend Gods getuigenis.

Doorgaans was het genoeg om de kool van ernst, liefde en belangstelling tot dat werk, neigende tot verdoving, weêr te doen opgloren. Ook smaakten wij het genoeg, dat onze beide kweekelingen in het examen mochten slagen, en door het Curatorium der Theol. School, als candidaten werden gesteld. De oudste, Douwe R. Drukker, reeds in 1895, en de jongste, Harm Frijling, nu pas. De eerste, die tijdens de zomer vacantie van verleden jaar bij zijne ouders te Paterson toefde en toen gehuwd is, werd in den herfst van '95 te Overijsel, Mich., geplaatst, om daar, bij Dr. De Vries, de medicijnen te bestudeeren. En daar hij in de pastorie ging wonen, werd goed gevonden, dat hij deze vacante gemeente, zooveel zijne studie dat toeliet, mocht dienen, waardoor dan ook te beter in het onderhoud, dat op den vroegeren trap niet kon blijven, kan voorzien worden.

De Comm. leed ook in eigenen boezem, onderscheidene moeielijkheden. Ds. R. T. Kuiper, die op de Synode in '94, wegens zwakheden, zijn mandaat moest neêrleggen, waarop zijn overlijden, tot onze droefheid, weldra volgde, door zijn Secundus, Ds. J. Post, moest worden opgevolgd. Daarna bezweek, op het onverwachts, Br. Jan C. Van der Ven. Voor hem moest als Sec. intreden T. Keppel. Doch deze broeder was doorgaans zoo zwak, dat hij het zelfs niet velen kon, in zijne woning te vergaderen. En bij dit alles kwam nog, dat een der Comm. leden, Ds. E. Bos, in het verre Westen, in Kansas woonde, en niet zonder stevige onkosten te maken, onze vergaderingen kon bijwonen.

Doch indien ook alle leden der Comm. actief hadden kunnen optreden, is ze toch, onzes bedunkens, te weinig uit den boezem der kerk verkregen. Daarom zou het de Comm. beter voorkomen, dat voortaan iedere Classis één Deputaat benoemt, terwijl de Synode, van wie deze Zending moet uitgaan, een drietal kiest als uitvoerende Comm., terwijl deze tien, die minstens éénmaal in het jaar, in de maand Juni vergadert, om alles te behartigen, met gelijke macht en verantwoordelijkheid, het werk behartigen.

Nog neemt de Comm. de vrijheid de Synode te adviseeren, om toch te blijven bij het besluit der Synode van 1888, en spreke andermaal uit, dat wij de Heiden Zending zullen ter hand nemen, bij voorkeur onder de Indianen in ons eigen land. De redenen die haar daartoe bewogen, wil ze, als deze zaak in bespreking komt, gaarne nader toelichten.

Namens de Comm. voornoemd,

J. H. Vos.

BIJLAGE VII.

Verslag der Commissie voor de Zending onder Israel.

Waarde Broeders in onzen Heere Jezus Christus!

Met innigen dank voor het vele goede, hetwelk de Heere ons in ons werk geschonken heeft, verschijnt uwe Commissie met haar verslag voor u. De God Israëls heeft ook in de twee afgelopen jaren onze stille hoop niet beschaamd. Over het algemeen hebben onze gemeenten hunne offervaardigheid aangaande

deze werkzaamheid in het Rijk Gods betoond. Evenals vroeger hebben ook nu onderscheidene jongelings- en jongedochters-, mannen- en vrouwenvereeningen hunne milde gaven gezonden. Ook enkele gemeenten en vereeningen van de Gereformeerde Kerk hebben ons door hunne gaven verblijd. Van Juni, '94, tot Juni, '95, ontvingen wij de aanzienlijke som van zeven honderd en zeven-en-negentig dollars en vier-en-zeventig centen (\$797.74.)

Hiervan is uitgegeven als volgt:

Aan de "Chicago Hebrew Mission"	\$170 00
Aan die te Boston.....	140 00
Aan die te New York	130 00
Aan die te Amsterdam.....	85 00
Aan Ds. Kropveld.....	50 00

Te zamen de som van.....\$575 00

Bleef in kas.....\$222 74

Van Juni, '95, tot Juni, '96, ontvingen wij de som van zeven honderd en twee dollars en een-en-negentig centen (\$702.91.)

Hiervan is uitgegeven:

Aan de "Chicago Hebrew Mission".....	\$315 00
Aan Rev. Marszawiak te New York.....	185 00
Aan Rev. D. Landsmann te New York.....	105 00
Voor het t' Huis voor Onderzoekende Joden te Amsterdam.....	50 00
Voor de Zending te Amsterdam.....	95 00
Aan Ds. Kropveld.....	80 00

Zijnde de gazamenlijke som van.....\$840 00

De bijzondere onkosten voor reizen, verzendingen, enz., beliepen in de twee jaar.....\$ 8 75

De geheele inkomst in de twee jaar beliep de aanzienlijke som van vijftien honderd dollars en vijf-en-zestig centen.....\$1,500 65

Het geheele bedrag der uitgaven beliep veertien honderd en dertien dollars en vijf-en-zeventig centen 1,413 75

Zoodat er op heden in kas is.....\$ 85 30

De broeders zullen hebben opgemerkt, dat de onkosten van '95 tot '96 tachtig dollars minder zijn geweest dan van '94 tot '95. Dit moet echter niet aan minder belangstelling worden toegeschreven, aangezien wij in den herfst van '94 twee persoonlijke gaven ontvingen ten bedrage van tachtig dollars, hetgeen men natuurlijk niet ieder jaar kan verwachten. Nog zij opgemerkt, dat wij dit laatste jaar geen gaven hebben gezonden naar Boston, dewijl de broeder, Rev. Samuel Freuder, die aldaar werkzaam was, naar Chicago geroepen werd, wegens het vertrek van Rev. Angel naar New York. Daarom besloot de Commissie om iets meer aan de Zending te New York ten steun te doen toekomen waar de behoefte aan het Evangelie onder meer dan een kwart millioen Joden zoo groot is, en waar de Heere zulk eene krachtige deur geopend heeft.

Uwe Commissie heeft in dezen wederom naar haar beste weten gehandeld. Laat haar toe de zaak der Zending onder de Joden ernstig aan te bevelen. Het is toch altijd waarheid: "De zaligheid is uit de Joden." En al is het ook dat zij nu door ongelooft afgebroken zijn, Gods beloften en roepingen blijven onveranderlijk, zij zullen weder worden ingeënt in hun eigen olijfstam. Daartoe medewerken is heerlijk, is Gode welbehagelijk. Het werk is moeielijk uiteraard, toch geschiede het niet te vergeefs, daar er velen van Jakob's kinderen geleid worden tot het waarachtig geloof in Jezus Christus. U daarvan heden geschiedenissen mede te deelen, ligt—hoe belangrijk zij ook mogen zijn—thans niet op onzen weg. Het zij mij vergund door dezen aan onze kerken den hartelijken dank over te brengen van de Vereenigingen in den arbeid onder de Joden te Chicago, New York, Amsterdam, der Gereformeerde kerken in Nederland, door ons gesteund. Uwe Commissie hoopt en vertrouwt, dat de toegeneenheid onzes volks in dezen niet verminderen zal. Zij raadt de Synode in den ingeslagen weg te blijven voortgaan.

Dank zeggende voor het vertrouwen in haar gesteld, legt de Commissie deze zaak in de hand der Synode. Onze tijd is weder ten einde, onze taak voor deze twee jaren weder volbracht. Geliefde broeders! gedenkt den arbeid aan de beminden om der va-

deren wil. De tijd zal zeker komen, dat Jehova aan Zijn Sion hulp zal bewijzen, en dat de steden van Juda zullen herbouwd worden, en Hij Zijn volk in Zijn land zal wederbrengen en planten en Hij zal hun tot een God en zij zullen Hem tot een volk zijn. Zeg tot uwe broederen Ammi, en tot uwe zusteren Ruchama, dat zal zekerlijk worden vervuld. Maar daarom ook moet hun het Evangelie verkondigd worden, opdat zij Hem mogen kennen leeren die de Hoop der vaderen, de Wensch der Heidenen, de Zaligmaker der wereld is, namelijk onzen Heere Jezus Christus!

Uwe Commissie,

S. S. POSTMA, President,

W. HEIJNS, Scriba,

J. I. FLES, Penningmeester.

BIJLAGE VIII.

Verslag der Commissie voor Emeriti-Predikanten, en Predikants' Weduwen en Weezen, aan de Synode, Zitting houdende den 17 Juni, '96, en volgende dagen.

WAARDE BROEDERS!

Gesteund door de besluiten der laatstgehouden Synode, ging de Commissie de toekomst in. Zij meenden gegronde uitzichten te hebben, dat onze oude broeders, en evenzeer hunne weduwen en weezen, behoorlijk en overeenkomstig de bepalingen der Synode, zouden kunnen verzorgd worden. Die vergadering toch had de generale som vastgesteld, en tevens bepaald hoeveel iedere Classis daarvan op hare rekening zou nemen. Indien daaraan nu voldaan werd, dan zou ons scheepje geregeld van stapel loopen, en er zouden geene oorzaken van klagen meer bestaan.

Spoediger echter dan men denken kon, raakte men vast. Er kwam minder in dan moest uitgekeerd worden. Het gevolg was, dat de penningmeester leenen moest. Hij voelde echter daartoe weinig trek, en verzocht het Trustees der Theol. School om raad —duidelijker gezegd—waarborg, dat het geleende van de Kerk zou

terug ontvangen worden. Doch die broeders, hoe ook begaan met den pijnlijken toestand, meenden geen zeggenschap in deze aangelegenheid te hebben.

Daarom besloot men, ook op raad van genoemde Trustees, den toestand bloot te leggen in ons kerkelijk blad, en de achterblijvenden te bidden, toch te zorgen dat hun aandeel werd opgezonden. Tegelijk werd opgemerkt, dat men, indien niet aan de verplichting werd voldaan, den eerstkomenden termijn nadat eerst de gemaakte schuld was afgedaan, de uitkeeringen procentsgewijze zouden ingekort worden. De betrokkene Emeriti, enz., werden daarvan verwittigd.

Daardoor leefde de hoop der Comm. in het eerst werkelijk een weinig op. Er kwam een aardig sommetje in en particuliere personen traden toe om te helpen. Doch spoedig droogden deze bronnen weêr op, en was het getal helpende harten en handen niet toereikend om geregelden gang in de uitkeering te houden.

Ten einde raad, besloot de Comm. een laatste hulpmiddel te beproeven. Men stelde zich voor, dat al de Classen een Rooster voor de gemeenten in hun ressort zouden ingevoerd hebben, of zorgen, zoo men dat niet verkoos, dat de hoofdsommen geregeld inkwamen. Daarom werd den Secretaris belast de Classicale correspondenten te verzoeken ons dien Rooster op te zenden, ten einde onze Penningmeester daaruit kon opmaken bij welke gemeenten men achterlijk was gebleven. Met de uitkomst hiervan zou men de correspondenten in kennis stellen, opdat deze broeders konden weten bij wie zij moesten aankloppen. Zoo is het geschied.

Doch ook dat vond geen algemeenen bijval. Sommigen hebben geen Rooster, anderen vinden tegenstand in de gemeenten, terwijl er ook zijn die berichten: Wij kunnen er niet meer aan doen.

Hoe de finantiëele aangelegenheden thans staan zal de Thesaurier u wel willen duidelijk maken.

Doch door bovengenoemde toestanden voelden wij ons gedrongen een anderen weg in te slaan. Deze is dat men de verzorging der Em. Pred. en Predikant's Weduwen en Weezen op-

drage aan de gemeenten, die ze dienden, desnoods gesteund door de Classen en Algemeene kas. De Comm. legt dit voor de Synode gelijk gij dit reeds uit het Agendum hebt gezien.

Namens de Commissie,

J. H. Vos.

BIJLAGE IX.

Rapport van de Trustees der Theol. School.

EERWAARDE BROEDERS IN CHRISTUS!

Op de Synodale Vergadering der Holl. Chr. Geref. Kerk wordt ook een Rapport verwacht van de Trustees der Theol. School. Moge het volgende als zoodanig dienen :

In de eerste plaats zij onze dank gebracht aan den Heere onzen God voor het vele goede, dat Hij aan de Theol. School en door haar aan Zijne Kerk op aarde schonk in de twee jaren, welke sedert de laatstgehoudene Synode zijn verlopen. Tevens onze dank aan de verschillende gemeenten, welke, de eene meer de andere minder trouw, hare gaven meêdeelden om de onkosten aan de Inrichting verbonden, te kunnen bestrijden. Van den finantieëlen toestand geven we straks bij het algemeen verslag een beknopt overzicht; de door de Synode benoemde Penningmeester is bereid een rapport in bijzonderheden der Synode voor te leggen.

Terstond na de Synode in Juni, 1894, had het eindexamen van den cursus '93-'94 plaats. Elf studenten boden zich aan voor het onderzoek in de Litterarische vakken; behalve een tweetal werden zij allen bevorderd tot de Theologische studiën. Een van dit tweetal verliet onze Kerk en verkreeg toelating tot voortzetting zijner studiën in het Western Theol. Sem. der Ref. Church te Holland. In de Theologie deden eindexamen de Broeders S. Broekstra, H. J. G. Dapper, J. Van der Mey en G. Berkhof, die alle vier beroepbaar werden gesteld.

Op de eerste gewone vergadering, gedurende de cursus '94-'95 in September, boden zich negen aspiranten aan voor het ad-

missie-examen; behalve één werden zij tot het proef-jaar toegelaten. Ook werd aan den Pers, David Adams, broeder van Izak Adams, verlof gegeven de lessen aan de School bij te wonen. Uit Nederland kwam tot ons over, Idzerd Van Dellen, die bijna zijne Theologische studiën had voltooid aan de Theol. School der Geref. kerken in Nederland. Hij werd toegelaten tot het laatste jaar Theologie.

Van de H.H. 'Rev. H. Beuker, Mr. A. J. Rooks, A. B., en Mr. G. Berkhof kregen we bericht, dat zij de benoeming door de Synode op hen uitgebracht, aannamen. Rev. H. Beuker is als Docent in de Systematische en Praktische Theologie op gewone wijze bevestigd en aanvaardde in September, '94, zijn werk met een rede over "De Theologie." Ook Mr. Rooks begon zijn arbeid als Professor in de Engelsche Taal en Letterkunde en de Hoogduitsche Taal en Letterkunde. Van Mr. G. Berkhof kregen we bericht, dat hij zijn werk als Professor in de Hollandsche Taal en Letterkunde en de Latijnsche Taal en Letterkunde niet kon beginnen wegens lichaamsongesteldheid; hij verzocht en verkreeg drie maanden uitstel. In zijne plaats werd tijdelijk benoemd Mr. K. Schoolland van Grand Rapids, die deze benoeming aannam.

Vóorts hebben we inzage genomen van de handelingen der commissie in zake *De Wachter* (zie Art. 71, Syn. Hand., '94) en deze handelingen in ons Notulenboek opgenomen. Mr. H. Holkeboer werd als de laagste inschrijver (\$31.75 per week voor 2,000 ex. met verzending) als drukker aangesteld. De verdere opdracht der Synode meenden we niet beter te kunnen uitvoeren, dan door de reeds benoemde Comm. ook als Comm. van Advies en Toezicht te continueeren.

In November, '94, ontving de Scriba een tweede schrijven van Mr. G. Berkhof, die zich voor zijne gezondheid naar New Mexico had begeven, inhoudende het bericht, dat zijn toestand niet toeliet met December zijn werk te beginnen, weshalve hij de Trustees verzocht om nog zes maanden uitstel. Reeds voor dat deze brief werd ontvangen, was het telegram van zijn overlijden al in Grand Rapids aangekomen. Mr. G. Berkhof overleed den

16den November te Maxwell City, New Mexico. Droevig waren we gestemd. We hoopten, de Heere zou de vele gebeden voor de herstelling van den jeugdigen broeder verhooren, en hem voor Kerk en School ons hem laten behouden. Hij had zulke goede gaven van God ontvangen; bij zijn vroom hart, helder hoofd, gezond en vlug oordeel, bezat hij op zoo uitnemende wijze de takt van meêdeelen, zoodat hij in elke kring, waar hij zich bewoog, maar inzonderheid in den kring der Docenten en studenten, aller achting en liefde ontving. De begrafenis heeft plaats gehad te Grand Rapids en de onkosten zijn bestreden uit de kas der Theol. School.

Op eene speciale vergadering, 18 Dec., '94, werd Mr. K. Schoolland verzocht ook gedurende het overige gedeelte van den cursus den aangevangen arbeid voort te zetten. Hij heeft zich hiertoe verbonden tegen een honorarium van \$600 voor den geheelen cursus.

In Juni, '95, hadden de gewone examens plaats. De Trustees hebben al de leerlingen van het proef-jaar, behalve een, als studenten der School kunnen inschrijven. Voor het eind-examen in de Litt. Vakken boden zich negen studenten aan, die tot de studie in de Theologie werden bevorderd. In de Theologie deden eind-examen de heeren H. Beets, M. De Boer, J. W. Brink, I. Van Dellen, J. Smitter, J. Timmerman, en de Zendeling-kweekeling D. Drukker; allen werden beroepbaar gesteld.

Tijdens dezen cursus verlieten de School: J. Gardenier, die op een Business College zijne studiën wenschte voort te zetten; J. B. Van der Hoek, Theo. Smits en K. J. Burggraaff wegens ongesteldheid; A. G. D. Gerritsen, die terugkeerde naar Nederland; J. Rienstra, wegens familie-omstandigheden, en J. Groenendijk, wyl hij zich niet aan de verordeningen der School wilde onderwerpen. Door den dood werd niemand der studenten weggenomen.

CURSUS 1895-1896.

Voor het admissie-examen boden zich 10 adspiranten aan; acht werden tot het proef-jaar toegelaten. Als Professor in de Vakken, waarin hij reeds onderwees, werd Mr. K. Schoolland be-

noemd voor den tijd van één jaar, tegen een honorarium van \$800.

Bij de gestadige nitbreiding onzer School, zoo van Professoren en studenten als van de studie-vakken is het noodzakelijk geworden bij de eind-examens in de Litt. en Theol. Vakken, ook op het einde van ieder jaar een overgangs-examen te houden. In vereeniging met de professors is een in alles nog wel niet geheel afgerond leerplan ontworpen. Waar dit tot stand kwam scheen ons tevens de tijd te zijn aangebroken om een catalogus onzer School uit te geven. Al sedert jaren was er aanvraag naar zoodanigen catalogus; bij de vroegere inrichting der School echter was het bezwaarlijk voor het publiek op te treden.

Tijdens dezen cursus hebben de School verlaten: J. B. Nagel, wegens finantiële omstandigheden; A. Van der Werf, wegens ongesteldheid; D. Van der Wagen, die zijne studiën in Dubuque, Ia., voortzette; ook Theo. Smits kon wegens ongesteldheid dit jaar zijne studiën aan de School nog niet hervatten. Door den dood werd weggenomen Student S. Holkeboer, een veelbelovend jong mensch, gereed om de studie in de Theologie te beginnen.

De uitslag der Examina was als volgt:

De leerlingen van het proef-jaar zijn als student ingeschreven op één na. Aan het eind-examen in de Litt. Vakken namen deel zeven studenten, die allen tot de studie in de Theologie werden bevorderd. De heeren M. Borduin, A. Van der Velde Van den Bok en de Zendeling-kweekeling deden met goed gevolg eind-examen in de Theologie en werden beroepbaar gesteld.

In zake de *Eigendommen* kan ons rapport zeer kort zijn. Hebben andere inrichtingen soms een vrij aanzienlijk aantal gebouwen, wij hebben slechts één. Eene Commissie van dagelijksch toezicht ontving de opdracht voor ons schoolgebouw te zorgen; een vijfde leerzaal werd door haar in gereedheid gebracht.

De *Gelden*, welke voor en na voor onze *Bibliotheek* werden ontvangen, zijn op de doelmatigste wijze besteed. Gaarne zouden de Trustees voor dit doel wat meer geld beschikbaar hebben om werken te kunnen aankopen, welke in eene Inrichting als de onze, niet mogen ontbreken.

Voorts namen de Trustees nog het volgende besluit :

Overwegende

dat doorgaans op den rekendag de Trustees niet allen tegenwoordig zijn; dat de fondsen onzer Kerk in den loop des tijds zoodanig zijn uitgebreid, dat het heel wat tijd kost om alles accuraat na te gaan; dat de Trustees door den Alg. Controleur wel de ontvangsten, maar niet de uitgaven kunnen controleeren;

Daarom besloten :

Dat de Trustees de boeken zullen inzien, nadat zij eerst door de respectieve Comm. zijn nagezien.

In verband hiermeê namen we de vrijheid het volgende voorstel in te dienen :

a. Den Alg. Controleur eervol ontslag te geven.

b. In de Reglementen der verschillende Comm. een artikel te plaatsen, dat iederen secretaris verbindt een contraboek te houden.

c. De Trustees te ontslaan van den arbeid aan den rekendag verbonden.

d. Op de Synode rekening en verantwoording te vragen van de verschillende fondsen.

Op den rekendag, 16 Juni, hebben wij de boeken der onderscheidene fondsen onzer Kerk nagezien; zij waren alle in behoorlijke orde. De toestand der verschillende kassen is als volgt:

I. Binnenlandsche Zending. Saldo Juni, '94.....\$		56 93
Ontvangen		5,693 00
		5,749 93
Uitgaven		4,990 90
In Kas		\$ 759 03
II. Zending onder de Heidenen. Saldo Juni, '94..\$		648 88
Ontvangen		2,333 86
		2,982 74
Uitgaven		1,343 00
In Kas		\$ 1,639 74

Verder nog: *a* Notes van Gemeenten, \$1,189 00

b Notes van de Trustees 1,900 00

\$3,089 00

c Twee loten in Graafschap, Mich.,
jaarlijks rentegevend \$78.

III. *De Wachter*. Met Saldo ontvangen.....\$ 6,157 00

Uitgaven 5,706 90

In Kas.....\$ 450 10

IV. Zending onder Israël. In Kas Juni, '94..... 76 05

Ontvangen 1,421 60

1,497 65

Uitgaven 1,412 35

In Kas.....\$ 85 30

V. Bijbelverspreiding onder de Heidenen. Saldo

Juni, '94\$ 53 82

Ontvangen 26 09

79 91

Uitgaven 1 20

In Kas.....\$ 78 71

Het volgende voorstel wordt aangaande deze Kas ingediend:

a. Deze Kas op te heffen.

b. Deze gelden te storten in de Kas voor de Heiden Zending.

VI. Kerkhulp Fonds. Ontvangen.....\$ 864 84

Waarde aan Notes 789 00

In Kas.....\$ 75 84

VII. Algemeene Penningmeester. Ontvangen....\$ 783 00

Uitgaven..... 912 27

Te Kort.....\$ 129 27

VIII.	Theologische School.	Saldo Juni, '94.....	\$ 2,058 92
	Ontvangen		12,858 57
			14,917 49
	Uitgaven.....		13,854 58
			In Kas.....\$ 1,062 91
IX.	Algemeene Studenten Kas.	Saldo '94.....	\$ 65 12
	Ontvangen.....		1,064 50
			1,129 62
	Uitgaven.....		1,080 00
			In Kas.....\$ 49 62
X.	Dollar Fonds.	Ontvangen.....	\$ 329 52
	Uitgaven		52
			In Kas.....\$ 329 00
XI.	Emeritus Fonds.	Saldo Juni, '94.....	\$ 7 57
	Ontvangen		2,429 18
			2,436 75
	Uitgaven		2,436 75

Door een misverstand hebben de Trustees het Kasboek van het Emeritus-Fonds niet nagezien.

Bij de reeds genoemde voorstellen aangaande den rekendag en het Fonds voor Bijbelverspreiding, komen de Trustees nog met de volgende voorstellen :

a. Dat de Synode Prof. Rooks definitief en Prof. School-land tot de volgende Synode benoeme tot Professor aan de Theol. School.

b. Dat de Synode Rev. Riemersma benoeme als correspon-
dent in zake R. R. tickets tegen verminderden prijs. Voorts
geven de Trustees hunne adhaesie aan het voorstel van de Classis
Hudson, luidende : De Synode bepale, dat aan al de Docenten in

de Theologie; aan onze School, een gelijk honorarium worde gegeven.

c. Eindelijk wordt de Synode verzocht zich uit te spreken, op welke wijze studenten, die de Theol. studie, op een ander Seminarium hebben voleindigd, beroepbaar kunnen worden gesteld in onze Kerk.

Met eerbied onderworpen, namens de Trustees,

J. H. Vos, President,

G. D. DE JONG, Scriba.

BIJLAGE X.

Aan de Eerw. Synode der Geref. Kerken in Nederland, die gehouden zal worden te Middelburg op 15 Aug., 1896 e. v. d.

WELEERW. VADERS EN BROEDERS!

De Synode der Chr. Geref. Kerk in Amerika brengt mits dezen u hare minzame zustergroete, u in al uwe overwegingen toebiddende, het licht en de leiding van den Koning der Kerk.

Vaders en Broeders! In 1893 zond onze Synode een afgevaardigde onzer kerk naar uwe vergadering te Dordrecht, n. l. Ds. J. H. Vos. In zijne toespraak tot uwe geachte vergadering zeide hij:

“Wij danken den Heere dat de vereeniging tusschen de Geref. Kerken tot stand kwam; want tusschen ons eigen volk mag geene scheiding blijven bestaan. Bij u kwam zij tot stand; bij ons is ze zeer gewenscht, en wordt gewenscht vooral door het Hollandschsprekend deel. Aan beide zijden heeft men voorwaarden. De voorwaarde der Gereformeerden is, dat wij als afgedoolde kinderen, tot hen wederkeeren. Onze voorwaarden kunnen wij tot een drietal reduceeren:

Ons eerste, doch niet grootste, bezwaar is gelegen in een vrij groot gezangboek, dat in die kerk gebruikt wordt. Kwam het tusschen ons tot eene vereeniging, dan zouden wij die gezangen meer wegen dan tellen willen, om te vernemen, of ze met de Geref. belijdenis en practijk overeenstemmen.

Het tweede bezwaar is van meer gewicht, en is gelegen in de vrijmetselaars-kwestie. Wij meenen niet, dat men die lieden, van wie velen niet weten wat zij doen, met ruwe handen zal uitbannen, maar wel moeten wij als beslist beding stellen, dat de Geref. Kerk verklare: Deze lieden behooren niet in de kerk, en indien zij de loge niet willen verlaten, dan moeten zij uit de gemeenschap der kerk verwijderd worden, en zullen wij daartoe metterdaad overgaan.

Eindelijk zijn wij ook niet gerust aangaande de leer. Wel betuigen die broeders, dat zij met de Belijdenis der Geref. Kerken het eens zijn, en van verscheidenen hunner gelooven wij, dat hun zulks ernst is; maar van anderen wordt dat betwijfeld, en kan, gelijk van betrouwbare zijde beweerd wordt, Arminius zich bij hen thuis gevoelen."

Naardien hetgeen onze Afgevaardigde vooral in het derde punt als bezwaar tot vereeniging opgaf, door sommigen in uwe Synode berispt werd in woord en in schrift, besloot onze Synode in 1894—daar ook drie Classes zulks verzochten—om uit te spreken, dat hetgeen door onzen Afgevaardigde gezegd werd, volkomen historisch is; dat de werkelijke toestand door hem in zeer zachten vorm geschetst is, en dat mitsdien de Synode hare volkomene instemming met dat gezegde betuigt.

Het doel van dit schrijven is dus, geachte Vaders en Broeders! om het gewraakte zeggen van onzen Afgevaardigde te rechtvaardigen, en daarvoor de gronden aan te geven.

Om den toestand der Ref. Church in Amerika, alvorens de Hollanders alhier in 1849 zich op zeer informeele en onkerkelijke wijze met haar vereenigden, te leeren kennen, verwijzen wij naar een werkje, getiteld: "Rechtsbestaan van de Holl. Chr. Geref. Kerk in Amerika," pag. 14–21, door Rev. G. K. Hemkes.

Daar wordt bewezen, dat Arminianisme destijds in de Kerk was.

a. Ds. Eltinge leerde in eene uitgegevene preek over Joh. 6:44, pag. 15, dat de mensch een natuurlijk vermogen heeft om geestelijke dingen te doen, en dat Christus een weg geopend heeft tot behoudenis van het geheele menschedom. Hij werd aangeklaagd, maar de Synode deed niets tegen Ds. Eltinge.

b. Ds. Field leerde, dat zeer weinige leeraren der Holl. Geref. Kerk predikten, dat Christus alleen voor de uitverkorenen gestorven is, doch ik bid u, zoo voegt hij er aan toe, gelooft hen niet. De Synode deed niets tegen Ds. Field.

c. Drs. Livingstone en Cannon beweerden, “dat er meer zielen in den hemel komen, dan de hel kan bevatten.” (21ste voorlezing). Al zulke leeringen werden gehoord en gelezen; maar de Synode deed er niets tegen.

d. Het eenige waar de Synode tegen opkwam, was in het geval van Dr. Ten Eyck. Deze leerde, en verdedigde in geschrift, “dat Christus gestorven is, om de zonde van ieder individu van het menschelijk geslacht te verzoenen.” De Classis Montgomery verdedigde hem en sprak hem vrij; maar de Synode van 1820 noodzaakte hem, dat hij voortaan in betrekking tot de voldoening, zich zou verklaren in overeenstemming met wat door de Synode was uitgedrukt.

Maar naardien er meer aanklachten waren, en de Synode niet geneigd was tot verdere reformatie, scheidden zich vijf gemeenten af.

e. Aan deze “Dutch Reformed Church” sloten zich de eerste “settlers” in 1849 aan, ofschoon zij haar niet genoegzaam kenden, en ofschoon die vereeniging noch op de Kerkeraden, noch op de Classis, maar alleen door eenige leidende broeders op eene private bijeenkomst onder zekere conditie besloten was. Later werd men er mede bekend, dat er niet slechts eenige losheid in de leer, maar dat er ook vele Vrijmetselaars in de Ref. Church gevonden worden, zoowel onder de predikanten, onderlingen en diakenen, als onder de gewone lidmaten der kerk. De Classes Holland en Wisconsin hebben lang—maar toch tevergeefs—in de Synode tegen de Vrijmetselarij gepleit. Zij kwamen met hunne goedgestelde memories, en verklaarden, dat het voor een man onmogelijk is, om een goed Vrijmetselaar te wezen en een goed Christen. Toen zulks in de Synode van de Ref. Church gezegd werd in 1880, antwoordde Rev. Dr. E. S. Porter in sterke bewoording, verdedigende Vrijmetselarij. Hij kondigde aan, dat hij was “Royal Arch Mason, en een leeraar van den

Heere Jezus Christus.” Prof. Wood maakte eene grillige, geestige “speech,” doormengd met eene menigte bittere schimpscheuten over de 8 percent Hollanders van de Geref. Kerk, welke zich bemoeiden met het private oordeel van de overblijvende 92 percent.

f. Een professor in Holland verklaarde het in eene Classis in het Oosten (n.l. in den Staat New York) bijgewoond te hebben, dat een Kandidaat voor de bediening des Woords geëxamineerd werd. Een van de Classis-predikanten vroeg hem naar de leer der verkiezing. Hij zeide: “Daar weet ik niet van, ik geloof er niet in, en ik preek er niet over.” Toch werd hij toegelaten.

g. Chr. Van der Veen, D. D., sprak op 4 Juni, 1890, te Ashbury Park, N. J., eene rede uit, die in het licht kwam, en waarin verscheidene zinnen voorkomen, die eene Arminiaansche strekking hebben, als:

“Welke is de ware betrekking van God in Christus tot de wereld? Voor onzen tijd was men tevreden, om de wereld eenvoudig te beschouwen, als de sfeer in welke God een uitverkoren volk had om te verlossen, en het overige gedeelte der wereld dacht men zich als zonder God, alsof Hij eene overtaligheid (superfluïty) van menschen naar zijn beeld had gemaakt. God onderwijst ons nu de waarheid, dat de verlossing eene verlossing der wereld is. De Kerk is geleid uit het 9de hoofdstuk der Romeinen in het 11de hoofdstuk van denzelfden brief. Wanneer de menschen het volle doel van God zullen zien, hoeveel grooter ideën, hoeveel meer leven zullen zij dan hebben.”

h. Dr. DeWitt, tot 1893 Professor te New Brunswick, in de Ref. Church, schreef een boek over de Inspiratie des Bijbels. In dat werk wordt de letterlijke ingeving des Bijbels ontkend; wordt beweerd, dat er in den Bijbel fouten zijn; dat er personen in vermeld worden, die nooit bestaan hebben, enz.

Dr. Van der Veen recenseerde dat werk in *De Hope*, prees het aan studenten en predikanten aan, en schreef, dat de studie, nedergelegd in dat werk van Dr. De Witt, wat hoofdzaken betreft, overeenstemde met de resultaten zijner eigene studie gedurende de laatste 25 jaren.

Dr. Winter, predikant in de Ref. Church te Grand Rapids (thans Professor aan Hope College), schreef aanstonds een boekje tegen het werk van Dr. De Witt over de Inspiratie.

In eene conferentie, gehouden Juli, 1894, te Grand Rapids, van leeraren onzer Kerk met predikanten en enkele leden van de Ref. Church in zake vereeniging van beide kerken, werd gevraagd :

Wat doet uwe Kerk tegen Dr. Van der Veen, die dat werk aanpreest?

Het antwoord was : Hij recenseerde dat werk, maar heeft daarbij niet verklaard wat hij zelf persoonlijk van de Inspiratie geloofde !''

Er werd verder gevraagd : Wat doet uwe Kerk tegen Dr. De Witt?

Het antwoord was : Dr. De Witt is een oud, afgeleefd en versleten man; hij leeft als een vergeten burger in het verre Westen, in Oregon.

Een andere leeraar van de Ref. Church stond op in de conferentie en zeide : Maar wat is Inspiratie? Wij weten het niet. En wie kan het zeggen? Is zij letterlijk, woordelijk, zakelijk of iets anders? Wij weten het niet en niemand weet het.

Daarop zeide Prof. Beuker : Broeders, zoo moeten we hier niet spreken. De Geref. Kerk heeft al voor lang beleden wat zij in betrekking tot de Inspiratie gelooft.

i. Ds. H. Van der Vries (leeraar in de Ref. Church) schreef in *De Heraut*, dat de trouwe prediking des Woords den vrijmetselaar op zijne plaats brengt, d. i. buiten de Kerk of buiten de loge (zie *Heraut*, No. 865). Doch de vrijmetselaars in de Ref. Church gaan noch buiten de Kerk, noch buiten de loge, maar worden in het Engelsche deel der Kerk geduld, beschermd en niet censurabel verklaard. Wat beteekent dan nu zulke menschen in den vreemde misleidend schrijven !

Toen de Synode der Chr. Geref. Kerk ten uwent met sommige dezer zaken en voornamelijk met de vrijmetselarij in de Ref. Church bekend werd, schreef zij in 1882 een brief aan de Synode der Ref. Church, waarvan het slot was :

“Wij gevoelen ons gedrongen tot tijd en stonde, dat gij met de zonde van vrijmetselarij breekt, geene attesten aan onze vertrekkenende leeraars en leden voor uwe Kerk te kunnen afzenden, noch ze ook, zonder nader onderzoek, van uwe Kerk te kunnen aannemen.”

Het schrijven der Synode te Zwolle werd door de Synode der Ref. Church ontvangen, en—naardien men dacht, dat het in overweging nemen van deze zaak de Synode in onaangename discussie zou wikkelen—werd de brief ter zijde gelegd.

De Hope schreef destijds dienaangaande :

“De memorie der Classis Wisconsin aangaande vrijmetselarij, kwam in de Synode te Albany ter tafel. Alweêr dat kerkelijk onderwerp, voor ons hatelijk geworden, daar wij al de bitterheid er van proefden.” Juist er voor kwam dat kunstgewrocht der broeders uit de Chr. Ger. Kerk in Nederland, mede over vrijmetselarij, en, o tempera, o mores ! een copie van bemoedigend schrijven cum luis. Is men daar dan krankzinnig ? Denkt men dan, dat men met stokken en steenen te doen heeft ? De indruk was treurig en op aller gelaat leesbaar, vooral toen dat liefelijk einde er van werd gelezen, waarin onze Synode behandeld werd als een kwajongen, dien vader bij het oor krijgt, en in eenen hoek der kamer, met veelbeteekenend gebaar, wijst op een Spaansch rietje.”

Zoo oordeelden de Synode der Ref. Church en *De Hope* over het vermanend schrijven van de Synode der Chr. Geref. Kerk in Nederland.

Hoe geheel anders, en omgekeerd, was nu het gevoelen van de Synode der Vereenigde Kerken in Nederland in 1893, in betrekking tot de Kerken in Amerika, vergeleken met het oordeel en gevoelen van de Synode der Chr. Geref. Kerk te Zwolle in 1882 !!—De stand der partijen hier was heel objectief door onzen Afgevaardigde geteekend. Die stand der Kerken hier was er in 1893 nog niets op verbeterd. Waarom dan behandelde uwe Synode onzen Afgevaardigde in 1893, of ook, waarom hoorde zij stilzwijgend aan, dat hij behandeld werd, als ware hij een kwaadspreker in de Synode—en ook in *De Heraut* als een zoodanige ge-

brandmerkt werd, daar hij toch niets anders dan de naakte waarheid sprak?

Bij de door ons bovengenoemde feiten zouden we meer kunnen voegen, maar de gemeldde zijn, naar onze overtuiging, genoeg, om te bewijzen, dat er in onze kringen ongerustheid bestaat in betrekking tot de losheid in de leer binnen de Ref. Church, en dat Arminius bij sommigen hunner een tehuis zou vinden.

Onze Synode oordeelt, vaders en broeders! dat niemand in uwe vorige Synode, eenig historisch noch zedelijk recht had, om de zachte uitdrukking van onzen Afgevaardigde eenigszins ten kwade te duiden, zooals en op uwe Synode, en in *De Heraut* is geschied.

Weshalve wij in dezen ernstig correctie verzoeken, en uwe hulpe vragen, om in een Bijbelschen en Gereformeerden weg, ook hier te lande tot vereeniging te komen van hen, die beweren onder eenzelfde belijdenis en kerkenorde te willen leven.

Met minzame groete en heilbede, de Comm. voornoemd,

G. K. HEMKES,

H. BEUKER,

H. VAN DER WERP,

E. VAN DER VRIES.

Register van de Voornaamste Zaken.

(De Getallen wijzen de Artikelen aan.)

Acta, publicatie der.....	159
Adams, Izak	104, 107, 112, 125 <i>d</i>
Adviseerende leden	2
Afgevaardigden.....	2
Afgevaardigde naar de Geref. Kerken in Nederland...	97
Attesten aannemen	117
Bandringa, schrijven van de Wed.....	30
Benoeming van Docenten.....	92 (2 <i>a, b</i>)
Benoeming van Trustees.....	93
Benoemingen.....	157
Beroepbaar stellen van Studenten.....	92 (2 <i>c</i>)
Binnenl. Zending.....	40, 61
“ “ Reglement der.....	40 <i>a</i> , 46, 84
“ “ Toezegging aan de.....	40 <i>b</i>
“ “ Toezegging aan den Penningm. der..	40 <i>c</i>
“ “ Incorporeren der Board voor.....	40 <i>d</i>
Blanks voor applications.....	158
Bonds.....	115
Borgen	76, 82
Bijbelverspreiding, Opheffing der kas voor.....	92(3)
Candidaten	14
Classis-splitsing.....	13
Commissiën van prae-advies.....	18, 77, 28, 86, 98, 112
Contraboek	92 (1 <i>b</i>)
Controleur	92 (1 <i>a</i>)
Correspondentie-brieven.....	Bijl. III, IV, 96

Dankdagproclamatie	124
Dapper, Verzoek van.....	83
Doopteden.....	62 (3 <i>d</i>), 85
Drukken van Lastbrieven, enz.....	17
Echtscheiding	62 (3 <i>a</i>), 66
Eed tegen de Simonie.....	15
Emeritus kas.....	87, 90, 113
Emigratiebelangen.....	72
Engelsche prediking.....	76 <i>c</i>
Gebod, 7de	116
Gemeenten, hulpbehoevende.....	156
Heidenzending	125, 127, 131, 132
“ Comm. voor.....	133, 154
“ Incorporatie van de Board der.....	135
Hoekinga, Schrijven van.....	136
Holland Home.....	126
Indianen, Zending onder de	104, 125 <i>a</i>
Kasstudenten als Zend. leeraars	61
Keppel, Resolutie omtrent.....	148
Kerkelijk Jaarboekje.....	16
Kerkelijke pers.....	155 <i>b</i>
Kerkordening.....	35, 45
Kerkorde, Dordtsche.....	63
Kruidenier, Schrijven van.....	123
Lezingen houden	114 <i>c</i>
License voor Studenten.....	92 (2 voorst. <i>b</i>)
Lofzangen, Duitsche.....	12, 152
Maccabeën	62 (3 <i>e</i>)
Marcusson, Rev. J. W.....	9, 20, 33
Moderamen.....	3
Naamsverandering in het kerkelijk spraakgebruik	76 <i>b</i>
Nieuwsbladen, Rapporteurs van.....	19 <i>a</i>
Noordeloos, Schrijven van.....	29
Notulen, Nazien der.....	8, 19
Ontwerp in zake Ds. J. H. Vos	Bijl. X, 102
Openbare Verklaring.....	5

Overleden leeraren.....	23, 91
Permits.....	17
Protesten.....	138, 143, 151
Rapport der Comm. voor onderh. met de U. P. Ch....	Bijl. I, 27
“ Emeriti-kas.....	Bijl. VIII, 87
“ Schoolbouw.....	94
“ Synodale Comm.....	Bijl. II, 95
“ Trustees.....	Bijl. IX, 92
“ <i>Wachter</i>	36
“ Zending, Binnenlandsche.....	Bijl. V, 28
“ “ onder de Heidenen.....	Bijl. VI, 103
“ “ onder Israël.....	Bijl. VII, 30
Reiskosten der Afgevaardigden.....	196, 145
“ Deputaat ad Examina.....	146
Rekendag.....	92, (1ste voorst., en d)
Robinson. Verzoek van.....	153
Rooster Emeriti-kas.....	90c, 113d
“ Theol. School.....	114d, 139
Salaris der Instructors.....	144
Schorsing van Onderlingen.....	62 (4)
Schuld, openstaande.....	76a, 114a, 122
Synodale Afvaardiging.....	71
Synode. Particuliere en Algem.....	71
Synode. Tijd en Plaats der volgende.....	118, 160
Toespraak, van Rev. K. Kuiper.....	1
Toespraak, van Rev. A. Keizer.....	5
“ “ “ J. W. Marcusson.....	20
“ “ “ Dr. W. W. Bahr.....	41
“ “ “ A. H. Ohr.....	41
“ “ “ J. McNaugher.....	49
“ “ “ Prof. Rooks.....	161
“ “ “ den Praes. bij de sluiting.....	164
“ “ “ Rev. Voorhis.....	21, 41, 53
Tolk.....	68, 41
Tijd der Zittingen.....	7
Tuchtzaken.....	62

Un. Pr. Church, Afgevaardigden der.....	10. 41, 47
Un. Pr. Church, Attesten naar de.....	27. 59
“ “ “ Comm. voor onderh. met de..	27, 59, 157 <i>d</i>
“ “ “ Herziening van het beslotene inzake de	60
“ “ “ Lastbrief der Deputaten.....	39. 47
“ “ “ Onderhandeling met de.....	27, 54
“ “ “ Verzoek der Deputaten van de.....	48
“ “ “ Vragen aan de Deputaten der.....	52
Vereeniging voor Hooger Onderwijs.....	114 <i>b</i>
Wachterzaken.....	37. 155
Wachter-Administrateur.....	155(4)
“ Comm. van Toezicht.....	155(2)
“ Redactie.....	155(3)
Weidenaar. Schrijven van Mrs.....	38. 143 <i>d</i>
Wijze van Werken.....	11
Zendingen.....	127
Zendingen. Stellen in het ambt.....	134